170

КООРДИНАЦІЙНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

ЗА ЄДНІСТЬ

1947

На правах рукопису

К О О Р Д И Н А Ц І Й Н И Й У К Р А Ї Н С Ь К И Й К О М І Т Е Т

З А Є Д Н І С Т Ь

неперіодичний вісник
громадсько-політичної думки

Ч. 1.

На правах рукопису.

М ю н х е н — Січень 1947

З м і с т

- = = = = -

НАУКА ІСТОРІЇ

Переходимо від року 1946 до 1947. Минає три десятки літ від того моменту, коли в царській Росії вибухла революція /березень 1917 р./ З упадком царської влади почалася також українська національна революція. Коли оглянемося на події української революції 1917-20 рр., то можемо немало цінної науки взяти для себе з тієї доби.

В березні 1917 року в Києві утворилася Українська Центральна Рада. Заснували її в згоді й порозумінні між собою українські політичні партії. Через організацію робітництва, селянства та вояцтва Українська Центральна Рада стала в Україні провідною політичною силою.

Тепер, через тридцять літ після революції 1917 р., дехто питає: Чому Центральна Рада відразу не проголосила була незалежної української держави, зразу після упадку царської влади. Причина була дуже проста. Центральна Рада мусіла перше освідомити та зорганізувати українські народні маси.

Треба пам'ятати, що 1917 року навіть наше національне ім'я - українці - було в народніх масах по обох боках Збруча мало відоме. Наші люди звали себе тут "русинами", там - "малоросами", "хахлами" або й"православними". Тому голова Центральної Ради професор Михайло Грушевський мусів писати для освідомлення народу книжечку під назвою - "Хто такі українці і чого вони хочуть"... В таких обставинах треба було наперед підготувати народню масу до зрозуміння національних і політичних справ, а тоді вже робити з ними політику. Центральна Рада цю велику роботу-пробудження мас - виконала за короткий час. Чотири універсали Центральної Ради - від 23 червня 1917 року до 22 січня 1918 показують зріст сили і політичної свідомости українського народу.

Спитаємо тепер: чому Українська Центральна Рада не могла своїми силами відбити наступу ворожої сили, що йшла з Москви на Україну в грудні 1917 і січні 1918 року? Знаємо, що большевицькі сили не були великі.

Причина тепер нам зовсім ясна і очевидна. Проти чужої навали українці могли оборонити свою землю тільки єдиним фронтом. Поки був у Центральній Раді єдиний фронт українських партій, доти Україна могла здобувати нові позиції. Але з приходом совєтської диктатури на Московщині, також на Україні поширилася була ця диктаторська зараза. В самій Центральній Раді появилися групи українців, що вважали за потрібне наподоблювати московську диктатуру і кликали українське вояцтво не битися проти "пролетарської влади", що її з Москви на своїх штиках московські полки несли.

Поза іншими причинами цей розлам в українському національному фронті був головною причиною неуспіху української збройної боротьби в большевицькою навалою.

Згадуємо про ці сумні події, щоб показати згубні наслідки розбиття єдиного національного табору. Це правило діє й тепер. Вороги нашої свободи стараються розбити і посварити між собою наші політичні сили, щоб легше панувати над українським народом. Ця внутрішня боротьба принесла українському народові жахливі криваві жертви, особливо за другої світової війни. Одна політична організація ще й досі не відмовилася від претенсій на диктатуру і на чужині продовжує свою руїнницьку роботу.

Спитаємо: кому від того користь? Чи не тішиться ворог-гнобитель, бачивши наше розбиття і внутрішню боротьбу? До чого веде така політика?

Спомин про успіхи Центральної Ради і про її поразку ясно показують, до чого веде розбиття національних сил. Це пересторога і для сучасного покоління.

П. Феденко.

НА ФРОНТ
За внутрішню українську єдність

Гуртуйтеся - єднайтеся
Т.Шевченко

Український нарід, як і інші народи, і його держава, впродовж цілої історії мав своїх зовнішніх ворогів, які намагалися знищити українську державу, а український нарід поневолити. Так було в княжій добі, так було в недавньому минулому в 1917-20 роках; і так є по сьогоднішній день. Кожним разом, в кожній добі, зовнішньому ворогові, тим чи іншим способом, тими чи іншими засобами вдавалося знищити українську державу, а вслід за тим поневолити український нарід, і запрягти жорстокими засобами-терором працювати на переможця-ворога.Так є й сьогодні.

В боротьбі проти тих зовнішніх ворогів, в обороні своєї держави гинули найкращі сини й доньки українського народу. Мільйони людських жертв, ріки крови, коштувала український нарід оборона держави і визволення з-під чужого панування. І сьогодні падуть жертви і ллється українська кров за здобуття незалежности, за віднову української держави.

За кожним разом - встоятись не було сил. Зовнішній ворог переважаючими силами перемагав.

Але глибоко помиляється той, хто ворожу перемогу над нами приписує виключно переважаючим силам зовнішнього ворога.

Приписування наших невдач перевазі зовнішніх сил ворогів, це лише частинна правда. Лютішим і то жорстокішим від зовнішнього є внутрішній ворог, який розкладає морально і фізично нарід з нутра; який демобілізує нарід і робить його нездібним одностайно і переможно стати. Тим внутрішнім ворогом є внутрішні усобиці, внутрішня распря, яка атомізує одноцілий український нарід, нищить його внутрішню єдність і тугість, а тимсамим і відпорність на зовні проти наступаючого зовнішнього ворога.

Так було в княжій добі, так було в гетьманській добі,так було в останній добі державности 1917-20 роках, і так є сьогодні в змаганнях за відновлення української держави. У всіх тих добах співвинником наших невдач були й є внутрішні усобиці і распря.

Треба тут відмітити, що такі внутрішні усобиці були й у інших европейських народів. Лише що ті інші народи зуміли ті усобиці у себе ліквідувати і одностайно і туго протиставитися своїм зовнішнім ворогам, вдержувати й закріпити держави, а тим способом схоронити себе від чужого поневолення.

Такі самі намагання ліквідації внутрішніх усобиць і распрі були й в українському народі впродовж цілої історії. Були вони в княжій добі, були вони в гетьманській добі, були вони й в наймолодшій добі нашої державности в 1917-20 роках, і є вони й сьогодні.

В кожній добі української державности, чи визвольних змагань, з'являлися на чолових провідних постах постаті з державницьким способом думання, які взнеслися понад обласні, групові, партійні і особисті інтереси, і в ім'я добра цілости народу і його форми-держави, намагалися ліквідувати внутрішні усобиці і свари, а обласні, групові і партійні інтереси підпорядковували інтересам цілости народу і його форми-держави.

Такі намагання ліквідації внутрішніх обласних, групових і партійних усобиць-спорів маємо й сьогодні.

Остання доба визвольних змагань, яку переживає сьогодні український нарід, позначилася небувалими в нашій історії усобицями і сварами включно з масовими братовбивствами і терором на взір большевицький і націонал-соціялістичний.

Але український нарід з тугою за єдністю на колінах заносить мольби перед Престол Всевишнього - Боже нам єдність подай.

І тим разом, так як вже нераз впродовж історії, чолові особи, думаючи державницькими категоріями, в почутті відповідальности за долю українського народу, його змагання і майбутнє, рішили зліквідувати внутрішні усобиці, свари та боротьбу, а всі сили народу спрямувати в одно русло, проти зовнішніх ворогів українського народу, а за його політичну самостійність.

Вислідом того рішення чолових осіб є створення Координаційного Українського Комітету /КУК/.

В комунікаті, випущеному КУК-ом, є подано до відома українському народові про основи зговорення і про завдання КУК-у.

Завдання КУК-у це узгіднювання акцій поодиноких партій чи організацій заступлених в КУК, чи то на міжнародньому форумі, чи у веденні дальше визвольних змагань, як рівнож упорядкування відносин в суспільно-громадському секторі.

Кожній партії чи організації, заступленій в КУК, залишається повну свободу поширювання ідеології і програми своєї партії чи організації і з'єднювання для неї громадян, лише з одним застереженням, а саме, що те поширювання і з'єднювання мусить відбуватися на засадах християнської моралі й етики, з виключенням насильства, терору, клевети, інсинуацій і т.п.

Коротко кажучи, завданням консолідаційної акції і її органу КУК є ліквідація внутрішньої боротьби і спрямування всіх сил народу на зовнішню боротьбу. Ця ліквідація внутрішньої неперебірчивої боротьби має запевнити кожному громадянинові свободу волі рішитися за тою чи іншою ідеологією і програмою. Вияв тої свобідної волі громадян має послужити вказівкою для політичного проводу, який думає по державницьки, в будівництві держави, так по устрої, як по формі.

Було б найбільшим і непростимим промахом, щоб не сказати злочином тих, які хотіли б накинути українському народові уст-

рій чи форму його держави, таку, яка не відповідає структурі суспільно-національного організму, культурі, традиції і духовому наставленню українського народу та його інтересам. Про все те має рішати с в о б і д н а в о л я українського народу, без яких би то не було вимушень.

Це є основним в консолідаційній акції КУК-у.

Безперечно, що так само, як впродовж цілої історії, так і тепер зовнішні вороги українського народу будуть вживати всіх засобів і способів, щоб розбити внутрішню консолідацію українського народу.

Внутрішня консолідація українського народу це найбільша небезпека для ворогів і тому вони намагатимуться її усунути, розбиваючи консолідацію. Так було в княжій добі, так було в гетьманській добі, так було в недавно-минулій добі 1917-2о рр., так, треба припускати, буде й сьогодні.

І треба бути приготованим, що так само як в попередніх добах, так і сьогодні найдуться в українському народі елементи, які с в і д о м о чи н е с в і д о м о, підуть по лінії намагань ворогів, розбиваючи внутрішню консолідацію українського народу. Познаки таких намагань ворогів вже маємо. Вияви їх також вже маємо. За ними будемо пильно стежити, щоб у пору дати їм належну відсіч.

Але к о н с о л і д а ц і й н а а к ц і я о ф о р м л е н а с ь о г о д н і в К о о р д и н а ц і й н о м у У к р а ї н с ь к о м у К о м і т е т і це справа не лише партій чи організацій, заступлених в КУК, це справа не лише чолових людей, ц е с п р а в а ц і л о г о у к р а ї н с ь к о г о н а р о д у. І т о м у ц і л и й у к р а ї н с ь к и й н а р і д, в с і г р о м а д я н и б е з р і з н и ц і п о л і т и ч н и х п о г л я д і в, ч и т.зв. н е в т р а л ь н і, ж і н о ц т в о і м о л о д ь о б о в'я з а н і є п і д д е р ж а т и к о н с о л і д а ц і й н у а к ц і ю і К о о р д и н а ц і й н и й К о м і т е т о д н о с т а й н и м ф р о н т о м, о д н о с т а й н о ю п о с т а в о ю. Українська пословиця "Бога взивай і рук прикладай" заставляє всіх, хто з тугою за єдністю заносить мольби до престолу Всевишнього "Боже нам єдність подай", стати одним фронтом в обороні вже осягненої єдности проти ворогів, які ту єдність намагаються розбити.

Хай українське громадянство своєю поставою докаже, що воно вміє не лише молитися, але й стати н а ф р о н т з а в н у т р і ш н ю у к р а ї н с ь к у є д н і с т ь.

О.Бойдуник

КОМПРОМІС І БЕЗКОМПРОМІСОВІСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ

Новітня наука про природу і в ній людину та суспільне життя людей доказала, що розвиток життя іде від п р о с т и х форм через диференціацію до все с к л а д н і ш и х форм. Так створена ціла природа, що починається однородним і простим /напр. одноклітинні живини/, а кінчається складними організмами, які можуть жити тільки при умові, що поодинокі органи знаходяться в гармонійній співпраці.

Наука про суспільство показує, що також людське суспільство розвивалося від простих форм співжиття до щораз то складніших. Цей розвиток залежав і залежить від різних чинників, як напр. природні відносини, господарство, техніка, релігійний та філософічний світогляд і т.д. Розвиток людської духової культури це один з найважніших чинників, що впливає на суспільне життя людей, так що навіть деякі учені ділять розвиток людської духової культури після суспільних форм співжиття: культура примітивної орди; культура племени; культура народу. Господарський, духовий і суспільний розвиток довів до того, що не тільки зрізничковані і складні форми людського співжиття, але також наступила глибока індивідуалізація членів людського роду. Коли на примітивному суспільно-культурному ступні розвитку кожна одиниця у групі суспільно, духово і господарсько майже однакова, так що трудно відрізнити одну одиницю від другої, то на вищому культурному і суспільному ступні розвитку витворюється в кожної одиниці особа, тобто щось окремого, оригінального, що не повторюється в цілій групі ще раз. Кажучи популярно: коли в примітивній групі трудно з обличчя відрізнити та затямити собі різницю одної людини від другої, то в культурному суспільстві не стрінете двох зовсім однакових облич /за винятком близнюків/. Сам духовий вираз обличчя даної особи відрізняє її рішально і наявно від усіх других.

Отже не тільки саме господарсько-суспільно /станове й клясове/ зрізничкування людей необхідно доводить до різниці суспільно-господарських інтересів і разом з тим для оборони цих різних інтересів до творення політичних партій. Також духове зрізничкування людей витворює необхідно різницю духових інтересів і світоглядів, а разом з тим причиняється до творення політичних партій. Таким чином треба бути певним, що політичні партії будуть існувати так довго, як довго якась катастрофа не доведе до поновної повної примітивізації людського суспільства та людського духа. Поминаючи можливість такої катастрофи, треба приймати, що партії будуть у тому чи іншому виді існувати так довго, як довго буде існувати культурний людський рід.

Партії можна поділити на правдиві і неправдиві. Правдиві партії є ті, що признають себе і почувають себе тільки частиною цілого народу. Правдиві партії признають таким чином можливість існування також других партій. Правдива партія ніколи не уважає себе за нарід, а тільки за його частину. Щойно разом з іншими партіями правдива партія бачить цілість народу. Неправдива партія без огляду на свою назву відкидає можливість існування поза своєю партією ще іншої партії. Вона уважає себе за єдину представницю цілого народу.

Правдивими партіями є тільки демократичні партії, без огляду на те, чи в їх назві міститься демократичний прикметник чи ні. Вони можуть себе називати монархістами, соціялістами, революціонерами чи інакше, але коли вони признають теоретично і практично право на існування інших партій, то вони демократичні.

Навпаки, неправдивою є кожна партія, без огляду на те, чи вона себе називає партією, організацією чи інакше /напр. німецькі фашисти називали себе партією, як це зрештою роблять московські большевики/, якщо ці партії практично не признають права існувати іншим партіям і взагалі іншій думці. Це партії тоталітарні, диктаторські, які без огляду на свою назву і формальні програми

з протисуспільними організаціями, які фізичним і моральним терором нищать усяку іншу думку, отже деморалізують ціле суспільство.

Кожна партія, без огляду на свій початок, має тенденцію бути світоглядовою, тобто вона установлює сукупність загальних засад, які мають бути мірою поведінки як цілої партії, так і кожного її окремого члена.

Яка ж найвища засада правдивої демократичної партії? Її найвищою засадою є добро свого народу. Все інше, тобто й сама партія, є тільки засобом для того добра. Це добро може бути тільки тоді осягнене, коли воно не суперечить принципам правди і етики. Добро нашого народу не може таким чином нарушувати принципів гуманности та не сміє робити кривди другому народові. Соціялізм, демократія, монархізм чи інший напрямок суспільної програми є у правдивої демократичної партії також тільки засобом, а не самоціллю, для якої вільно було б жертвувати найвище добро правди, справедливости і гуманности.

Із загального напрямку принципів партії випливають її практичні постуляти /вимоги/. У багатьох випадках такі практичні програмові вимоги партії, як максимальні, так мінімальні, покриваються або хоч частинно охоплюють вимоги інших партій. Звідсіль само собою випливає можливість створення союзів і бльоків партій та взагалі практичної співпраці.

У правдивих партій співпраця є необхідно конечна. Правдиві партії ведуть свою діяльність для пошире ня впливу свого світогляду і програми і звідсіль випливає політична боротьба проти інших партій. Але це боротьба не ворогів, а тільки боротьба противників у суспільній грі сил того самого суспільства. Це потрібно, як у кожній спортовій грі. Там є різні дружини /"партії"/, які змагаються одна з одною. Кожна з них бореться за побіду своєї дружини проти другої, щоб кінець кінців стати першою. Але вся ка друга дружина для неї це не ворог, якого треба знищити фізично і морально, а це тільки противник, якого треба побідити в тій самій грі. Сьогодні наша дружина є першою і веде, завтра може першою бути противна дружина. Щоб була можлива спільна гра, мусять бути спільні засади гри. Ці засади не можуть бути тільки паперовими і словесними а й дійсними, бо ніяка гра була б неможлива, якщо вона не була б чесна /чи як кажуть англійці fair play/.

Подібно діється і в політичному житті народу. І тут друга партія має бути тільки противником, а не ворогом. І тут мусять обов'язувати засади чесної гри:- право, мораль, справедливість, правда. Цього не признають отверто або замасковано рівнощерстні тоталісти, що всі інші партії і трактують не як противників, а як ворогів, і їх намагаються усіми засобами внищити. Побіда їхньої партії і панування їхньої партії у товаристві, громаді, краю чи державі - це не засіб, а самоціль, для якої вони готові пожертвувати всяке етичне добро, бо вони поклонниками засади, що мета освячує кожний, навіть найпоганіший засіб. Ця метода суспільної акції нищить нарід фізично і морально.

Бувають ситуації, коли суспільна сила кожної поодинокої партії така, що в даний час ніодна з них не має рішальної переваги над усіма другими в суспільній грі. Тоді для демократичних, правдивих партій остає єдиний шлях: компроміс з іншими політичними партіями. Хто в такій ситуації відкидає компроміс, той є або явним чи замаскованим тоталістом, або поклонником явно нерозумної і шкідливої засади, яка голосить: "або відразу все, або краще нічого".

Компроміс є тільки тоді суспільно здоровий, коли партнери не закривають своїх правдивих принципів і плянів, але при тому годяться взаємно, щоб покищо переводити спільними силами те, що в них є спільне, тобто тільки частину з програми кожної партії. "Компроміс" це власне значить по латинськи приречення і згоду. Таким чином здоровий компроміс це те, що М.Драгоманів називав компромісом кількісним, а не якісним. Партнери не зрікаються своїх принципів /їх якости/, а тільки годяться спільно переводити з них певну кількість.

Сьогодні панує в нас у нутрі така ситуація, що компроміс є конечно потрібний, коли має бути у нас заведений внутрішній порядок. Без компромісу панувала б у нас тепер шкідлива "війна всіх проти всіх", тобто запанували б ославлені від десятків років македонські відносини, де кожна чужа сила кожної хвилі могла для своїх інтересів провокувати внутрішню криваву братовбичу боротьбу.

Із повищого видно, що компромісовість - це зовсім не значить гнилий опуртунізм, що поступається ради спокою перед кожним злом. Компроміс це також не значить гнилий компроміс, коли для осягнення хвилевої і переходової користи відрікається якась група найвищих принципів. Вкінці компроміс це не крутійство і не обман других груп. Одним словом: Здоровий компроміс - це не безпринциповість.

Про компроміс рішає не тільки внутрішній розподіл політичних сил і взагалі внутрішня ситуація, але ще в більшій мірі зовнішне положення. Коли загрожене найвище добро народу - його життя, свобода і право самовизначення свого державного ладу - тоді безумовно мусить наступити компроміс і координація усіх здорових народніх сил. Хто в такій ситуації не хоче йти на чесну координацію, той просто засліплений самоціллю своєї партії. Він затрачує тоді притомний усім живим істотам інстинкт оборони перед загрозою найвищої небезпеки.

Український нарід знаходиться тепер у положенні найвищої небезпеки свого існування. Після безпримірного в історії винищення і руїни, що нанесла на Україну нацистична система, прийшло скріплене в небувалий спосіб продовження большевицької тоталітарної диктатури над усіма народами Сов. Союзу, в тому мабуть найсильніше над українським народом. Найвища пора скоординувати всі наші сили для оборони перед тою загрозою та для осягнення належного народові права. Тут мусять скоординуватися всі здорові сили, без огляду на колишню клясову приналежність та на теперішній партійний, релігійний чи суспільний світогляд.

У тій ситуації з огляду на добре зрозумілий інтерес загроженого смертельно демократичного права народу треба йти всім партіям і суспільним організаціям на здоровий компроміс і співпрацю.

Хто відкидав би цей принцип, той був би поклонником шкідливої засади, що хай пропаде все, якщо на 100% не має вийти так, як хоче його партія.

Хочемо вірити, що здоровий інстинкт оборони пробується у всіх членів нашого суспільства. Хочемо вірити, що не тільки зорганізовані в партіях групи, але й дотепер безпартійні кола об'єднаються солідарно довкруги Координаційного Комітету для згідної оборони права, правди і справедливости рівної для всіх людей і всіх народів.

Д-р М.Ст.

– – –

В. Кокал

ЗА СОБОРНІСТЬ

Тверді закони, що зродилися після світової бурі останніх років, примусили сотки тисяч українців покинути рідну землю і шукати порятунку в чужині. Неописане горе запанувало над українською землею і її народом. Тяжко переживати його тут на чужині, що виявляє небагато зрозуміння для [illegible] причин нашої трагедії. На[illegible] відмова перебратися додому настроює її недовірчиво і викликує нехіть. А здавалося б нам не раз, що справа виглядає зовсім нескладна. Проте маємо і будемо мати ще багато всяких труднощів.

В цьому великому [illegible] дала нам доля велику шансу, що є неначе завдатком на наше воскресення. Тут на чужині зійшлися українці зі всіх закутків нашої землі. Хоч умовини невідрадні, але маємо нарешті змогу зі собою говорити, себе пізнавати і спільно поборювати життєві труднощі. Це наша велика шанса, яка може зрівноважити великі наші втрати, якщо ми її належно оцінимо і використаємо.

Можна часто чути голоси про різниці. Вони існують і закривати їх не треба й не бажано. Не могло й бути інакше. Наш національний організм був роздертий століттями чужими наїздниками. Інші умовини життя, інша школа, церква, культура – все це разом мусіло допровадити до тих різниць. Але ні в кого з українців не завмерли почуття національної приналежности й свідомість, що лише в незалежній українській державі наш єдиний і певний рятунок. А це найважніша справа, яка всі наші обласні різниці зводить до зовсім переходових явищ.

Живучи зі собою разом тут на чужині та поборюючи всяке лихо, можемо успішно працювати для усунення і затертя їх. Для того всім нам, звідки ми не походили б, конечні в цій праці вирозуміння і терпимість супроти своїх відмінних вдач і характерів. Те, що наростало віками, не дасться вирівнювати в короткому часі. Та й поспіх в такій праці непотрібний, бо міг би пошкодити. Не вистачає самого провідництва. Мусимо до себе наблизитися у життєвих практичних справах. Це краща й певніша дорога.

Тим українцям, що жили під польською, чеською чи румунською займанщиною, а також давнішим емігрантам, треба б виправити свої, хоч щирі, але часто помилкові, бо перестарілі, погляди на Україну. Вона тепер далеко не така, як про неї ми вичитували у творах наших письменників і поетів. Зникли в Україні вишневі сади, калинові луги, безмежні степи та інші чарівні та дорогі нашому серцю пи[illegible]оменності давньої України. На їх місце прийшли інші, на вид одноманітні, але для нашої державности необхідні. Українські люди

вбудували там фабричні димарі, електричні станції і всякі інші вар тості, що змінили вигляд України до непізнання. Зникла її романтика, але сама вона залишилася. В іншій одежі, може для нашого непривичного ока і почувань не така, як про неї ми мріяли, але це наша рідна мати Україна. Голова її не заквітчана квітами, не вбрана вона у святочну одежу і черти її обличчя стали стягнені, суворіші. Не дивно, що й побут і люди своїм зовнішнім виглядом і по своїй психіці стали там інші. Для них вже давно проминуло все те, що ще заховане в українців з інших українських земель. Вони не романтики. Та на справжній вартості, що не проминає, вони не втратили нічого. Нема найменшого сумніву, що в зв'язку з доверщеними змінами вродився в Україні новий характер українця, тип у державному розумінні позитивніший і реальніший, як був до того часу.

І в цьому відношенні необхідно всім українцям, що думають державницькими категоріями, почати систематичну працю і станути на справжній реальний шлях створення української духової єдности. Не завертати нам, не спинювати кола історії. Це не під силу навіть найдужчим і немає для цього ніякої розумної причини. Конечність наказує сягнути до глибших вартостей української людини, що осталі ненарушені, і на них будувати всі наші задуми. Це одинока дорога до вирівняння між нами всіх зовнішніх і несуттєвих різниць.

Такого вирівняння вимагає рішуче наше теперішнє положення. Воно, хоч деколи виглядає безнадійним, на ділі з кожним днем дає незбиті підстави дивитися на майбутність оптимістично. Це не омана спрагненої душі, не фатаморґана. Хоч поволі, але постепенно визволяється світ з накиненої війною конечности і починає дозрівати до великих рішень. Треба бути терпеливим і готовитися до тієї майбутности.

Ця майбутність вимагатиме від нас не тільки теоретичного розуміння ідеї української соборности, але вона вимагатиме також практичного її вияву і реалізації в українському житті. Історія не може повторитися для нас у формі двох українських урядів, двох політик, двох розумінь справи. Майбутність вимагатиме соборницького ставлення цілости української справи і соборницького підходу до неї. А таке соборницьке ставлення і соборницький підхід не можуть бути випливом чергової імпровізації, а вимагають підготови в духовій сфері і повного втілення в українському житті вже тепер. Теперішня наша еміґрація дає для цього найкращу нагоду і змогу.

Зломити в духовому відношенні всі кордони, що ними поперерізувала чужа, ворожа сила український організм, спровадити ідею соборности із сфери її дотеперішнього теоретичного розуміння у сферу вияву в щоденному житті і практиці - це в великій мірі дати майбутнім подіям ще одну реальну шансу, що рішатиме про повний успіх справи. Змарнувати цю реальну шансу, що її має тепер наша еміґрація - означало б не здати іспиту у відповідальній хвилині та спричинити в будучині найповажніші труднощі у державнім будівництві.

- - -

ЩО ТАКЕ ДЕМОКРАТІЯ?

Відомий англійський історик Артур Брайджент на запит, що таке демократія, помістив у газеті "Лондон Ілюстрейтид" таку відповідь:
1/ Право вільно висказувати свої погляди, протиставитися і критикувати уряд, що є при владі. -

2/ Право народу на усунення уряду, який йому не відповідає. -
3/ Конституційні можливості, щоб нарід міг висказати свою волю.-
4/ Незалежність суддів від впливів уряду і адміністраційної влади. Безпека перед різними погрозами, що випливають з насильства юрби та з приналежности до якоїсь партії.-
5/ Стародавне і сильно устійнене законодавство, що відповідає головним засадам справедливости.-
6/ fair play- чесна гра для бідних і багатих, для приватних осіб і державних урядовців.-
7/ Право одиниці до індивідуальної праці.-
8/ Безпека перед страхом від якоїсь великої політичної організації, що є під контролею одної політичної партії.-
9/ Чесна і публічна судова процедура, як гарантія перед переслідуванням і мальтретуванням.

Артур Брайджент, кінчавчи свою статтю, питає: Кількo країв на світі можна зачислити в світлі цих засад до демократичних країн?"

- - -

Матвій Гран

МІРИЛО ВАРТОСТИ І СИЛИ

Один з найбільш заавансованих у поборюванні внутрішнього українського замішення редактор зарахував себе до "угаверівського руху"/, що наробив уже між нами чимало всякого лиха і з певністю його місія на тому не закінчиться, доказував у ряді статтей, що об'єднані в КУК організації це - фікції, за якими ніхто, або мало хто стоїть. Вони не мають, мовляв, членства, не провадять членських реєстрів і взагалі не виконують тих функцій, що партії ні установи на заході Европи.

Конче треба приглянутися тій справі ближче, щоб всім стала ясна правда теж і в цьому відношенні.

Загально знаним фактом є, що об'єднані в КУК організації мали на рідних землях своїх реєстрованих членів, а ще більше прихильників. Можна було б безконечно спорити, що до їх числа,та це зовсім другорядна справа. Важне, що кожна з них організацій існувала і виявляла себе у політичному житті. Всім знаний факт, що УНДО на землях Західньої України було провідною українською політичною партією, мало поважне число своїх членів і масу прихильників, організувало вибори до державних і самоврядних органів, ініціювало і переводило різні акції внутрі і на зовні. Факт, що лише мала частина членства цеї політичної організації опинилася на еміґрації, бо велика більшість залишилася в краю не може її ніяк дискваліфікувати, як політичного партнера. Закид, що УНДО припинило свою діяльність не є ніяким закидом. Ф о р м а л ь н о - припинили тоді свою діяльність всі леґальні політичні організації, щоб не дати ворожим окупаційним силам формального приводу овинищувати масово свого членства. Це припинення відбулося на основі совісного розгляду ситуації всіма політичними чинниками на терені тодішнього контактного комітету у Львові - безпосередньо перед війною. Таке рішення, як показалося опісля, вповні себе виправдало. Справа йшла про найважніше: рятувати українських людей. Коли ж мимо того були великі людські втрати і УНДО мало їх великий відсоток, зокрема у провідних партійних органах, то немає найменшого сумніву, що ці страти були б ще більші, коли б не наступило було формальне припинення діяльности. Треба пам'ятати, що тодішні політичні організації,, що співпрацювали зі собою в

контактним комітеті, були явними організаціями, і тому їх становище було зовсім інше від становища українських конспіративних організацій.

Подібно мається справа з УСРП. Чи може хтось, поза людьми злої волі, заперечувати факт існування в Західній Україні цеї політичної організації та її визначний вплив на формування українського політичного життя взагалі? Ця українська політична організація мала теж чимале число своїх членів і прихильників, брала участь у всіх акціях внутрішнього і зовнішнього характеру і її голос був всюди заступлений і чутний. Також правда, що її членство осталося в більшості на рідній землі, але чи супроти цього факту, що на еміграції є визнавці її ідей не мали б вони вже права заступати своїх ідейних позицій і говорити також в імені тих, що осталися в краю? Відомо, що там за "залізною заслоною" цього робити не можна і ті, що опинилися по цьому боці, не лише мають право, але й обов'язок говорити не лише за себе, але й за них. Просто ніяково писати про такі самозрозумілі речі, так що ж порадити, коли нелояльні противники кують з них свою зброю і вмовляють в некритичних людей очевидні нісенітниці.

УСРП тісно співпрацює в одному соціялістичному блькоку, що с двома соціялістичними партіями, що відіграли в нашому минулому важливу ролю, а саме УПСР і УСДРП. Співпраця цих трьох соціялістичних чинників та їх участь в КУК вирішить в нашім політичнім житті важливу проблему. Немає найменшого сумніву, що у фронті національної боротьби всіх народів світу перебирали на себе і переводили в життя найбільш відповідальні завдання соціялістичні табори. Особливо важна роля припадає нашому соціялістичному таборові. Нікому не вільно його собі легковажити. Для нас конечне існування міцно спаяного і сильного соціялістичного табору, бо цим наш національний фронт стане міцнішим і зможе виконати важливі функції, яких ніхто інший виконати не в силі. В такий спосіб співпраця всіх трьох соціялістичних чинників між собою та їх участь у КУК є не лише побажана, але конечна. Кожний з українців, що вміє думати державницькими категоріями, таку співпрацю буде всіма силами піддержувати.

СГД, як осередок українських консервативно-монархічних елементів, мав завжди і має до нині своїх гарячих і вірних визнавців. Брак уваги для цього українського табору та його ідей, зокрема в нашому народі, могли б привести до важних ускладнень при державнім будівництві. Не важне число і всякий зрештою довільно вирахований "процент", децидуючою являється і тут сила думки. Вона в КУК заступлена і з певністю матиме значний вплив на упорядкування нашого політичного життя.

Черговим політичним чинником при "круглім столі" є ОУН. Визначна роля цеї організації в українському житті до війни є теж загально відома. Її історія розпочалася з перших днів по катастрофі нашого державного будівництва в 1917-20 рр. Стихійний рух національного опору вчинив її великою силою. Не диво, що коли Гітлер готовився до завоювання українських земель та закріпощення українського народу, він не забув про ОУН. Починаються різні криваві містерії, від смерті полк. Є. Коновальця в Роттердамі починаючи. Чим далі ставало гірше: внутрішня незгода і ворожнеча а безпосередньо перед самою виправою Гітлера на Україну розлам. Його наслідки були трагічні не лише для ОУН, як організації, але для всього нашого народу. Несамовита у своїм змісті і не до нині для більшости на-

шого громадянства таємна історія. Нічого гіршого не могло тоді статися, нічого страшнішого не могли придумати Україні гітлерівські агенти.

А все ж ОУН остала. Вона діє як політичний чинник, хоч ще й до нині гоїть свої рани і відбудовує незрушені позиції. Вона має своїх вірних і випробуваних людей і являється в українському житті важним політичним чинником.

Вкінці ще два політичні чинники – УРДП і УНДС. Для них згаданий на початку цього перегляду редактор визнав рацію існування. Це вже справді виїмкова увага. Не будемо тут розправлятися зі всякими "загірними комунами", що їх цей же орган нагородив на адресу УРДП. Повернемося до цього при іншій нагоді. Скажемо про обі ці організації коротко: вони формувалися у війні. Їх ідеологічна і організаційна основа міцна. Це тим більше, що організації мають в и - р а з н о соборницький характер.

Щоб з'ясувати ще докладніше становище об'єднаних в КУК політичних чинників, треба напровадити наступне:

1/ Вступаючи до КУК, не мали вони обов'язку леґітимуватися членськими реєстрами. Ніяка з політичних організацій, що є об'єднані в КУК, не провадить тепер членського реєстру і не думає в теперішніх умовинах цього робити. По-перше – обов'язуючі закони не дозволяють на таку роботу. Нарушувати ці законні умовини і ставляти свою роботу за взором правильно діючих політ. партій було б нерозумом і нелояльністю супроти аліянтських окупаційних чинників. Відомо, що таку роботу робити можуть лише ліцензовані політичні партії, напр. теперішні німецькі. Подруге в теперішніх нездорових, таборових умовинах, в яких все є тимчасове і непевне, не може бути для такої роботи місця. Вона була б чимось зовсім штучним і принесла б у наслідках лише шкоду. З другої сторони становище тої чи іншої політичної партії, що опинилася з частиною свого членства на еміґрації, не повинно бути майоризоване членством і прихильниками інших партій, що випадково могли б мати тут більше число. Це могло б мати применення зокрема при всяких виборах до таборових установ, представництв української еміґрації тощо. В громаді, яка поступає супроти себе лояльно і не хоче застосовути всяких 70 % підступних методів, може співжиття уложитися зовсім гармонійно і без штучного з'єднування спеціяльно для цеї цілі "членства".

Українські політичні чинники об'єднані в КУК діють сьогодні між еміґрацією виключно в ідеологічному напрямку, передаючи загалові підставові думки свого світогляду. Тому то й всякі, до речі схоплені з повітря процентові підрахунки і на їх основі творені комбінації, є звичайним дурисвітством.

2/ Єдиною леґітимацією для вступлення в КУК і співпраці в ньому політичних чинників стала декларація з 12. березня 1946.

В цій декларації ствердкено, що важкі міжнародні відносини і таке ж становище української еміґрації промовляють за конечністю чесної та лояльної співпраці між ними, побудованої на д е м о - к р а т и ч н и х основах.

За передумову визнано засаду права і християнської моралі.

Засуджено всякі прояви морального і фізичного терору, всякі тотальні монопартійні тенденції, а підкреслено вагу свободи думки і слова, лояльної і чесної критики інших поглядів, і конечність порозуміння у всіх політичних виступах назовні.

Це власне леґітимація справжньої сили об'єднаних організацій.

Вони поклали основу співпраці між собою і назвали свої обов'язки. Йдеться не про їх окремішні інтереси, а про українські державницькі пляни. Ніяка інша умова не мала значення. Лише повно підчинення себе згаданим засадам було рішальним для приступлення до КУК. Ходило просто про звичайну людську і громадянську відповідальність і чесність зі собою у відношенні до України. Об'єднані політичні чинники цього доказом. А це найважніше і єдине мірило справжньої вартости і сили.

- - -

В. Брунавий.

ДАРЕМНІ ЗАХОДИ

Хоч в українському громадянстві не завмирала ніколи думка про консолідацію політичних сил і були численні спроби її перевести, то однак треба було ще й зовнішнього впливу, щоб цю думку перетворити у конкретне діло. Таким своєрідним зовнішнім поштовхом став приїзд до нас з Канади в березні 1946 р. Голови КУК /Комітет Українців Канади/ о.д-ра Кушніра. Дуже часто в пресі противників української консолідації можна побіч назви КУК вичитати нібито пояснення "Цей КУК немає нічого спільного з КУК у Канаді і Америці". Такі і подібні "пояснення" і коментарі, що появляються на сторінках преси і всяких інших публікацій непримиренного табору, мають свою ціль, а саме за всяку ціну вмовляти читачеві, що КУК в Европі являється установою місцевого характеру. Борони Боже, щоб читач не думав, що акція КУК в Европі має якийсь зв'язок з працею ідентичних організацій Канади й Америки, бо міг би "здеморалізуватися", цебто поставитися уважніше до консолідаційних кличів.

Однак на ділі ця справа представляється інакше, як її хотіли б бачити противники об'єднуючої акції КУК. Про це вони й самі гаразд знають, але говорять інакше, з лихим наміром. Їм відомо, що КУК в Европі постав з ініціятиви о.д-ра Кушніра, і пів року вони самі в цій установі перебували. Ті самі противники прекрасно знають, що Голова КУК у Канаді виступав не особисто, але від об'єднаних українських організацій Канади й Америки. Вони знають також, що роль о.д-ра Кушніра не можна звести ніяк лише до ініціятиви. Ця роля була значно ширша і змістовніша. Вони ще добре пам'ятають, що коли при перших зустрічах біля "круглого стола" творилися трудні ситуації, витягав Голова канадійського КУК "міцніші" аргументи і зразу ситуація відпружувалася. Ці аргументи треба було застосовувати нашому заокеанському гостеві нераз, і як показалося щойно пізніше, то лише завдяки цьому засідали при круглім столі українського порозуміння всі дев'ять політичних партнерів. Сила цих аргументів перестала діяти щойно по піврокі, коли то один політичний партнер рішив "ізолюватися" від загально-національної справи. Таким чином зводити ролю о. д-ра Кушніра лише до ініціятиви було б рішуче за слабим окресленням довершеної ним праці при зорганізуванні КУК в Европі. Щоб допровадити до доброго діла, мусів він примінювати свого роду, в найкращім розумінні того слова, відповідний тиск, доказуючи незбито, що при нашому внутрішньому розбитті дочекаємося найгірших результатів і захитаємо до себе довір'я навіть у наших заокеанських братів. Все це відомі факти, про які так само добре знають противники нашої консолідаційної акції.

У світлі хоч би лише цих фактів, що говорять самі за себе, виявляється, що КУК в Европі має таки багато спільного з ідентичними організаціями за океаном, бо саме вони помогли йому зорганізуватися. Тут маємо до діла з органічною єдністю між цими установами. Формальна сторінка не відіграє в тій хвилині ніякої суттєвої ролі. Прийде час, що такої справи формального характеру будуть зуніфіковані, і вийде з цього велике, у світовому маштабі, українське об'єднуюче діло.

Та є ще й пильніші "патріоти" проти акції КУК.

Вони намагаються звести діяльність европейського КУК лише до Баварії. Даремні зусилля. Ідеї КУК перейшли вже кордони західньо-европейських країн, і всюди біля його осередків гуртуються здорові елементи, що знають ціну українського внутрішнього миру. Існує повна надія, що акт з 12. березня 1946., яким започатковано діло об'єднання, переборе всі труднощі і сповнить перед українським народом свої завдання. Можна лише висловити на цьому місці жаль, що в так важливій хвилі життя нашого народу знайшлися в українській суспільності люди, що не перебираючи засобів, роблять все можливе, щоб підорвати значення цеї акції. Просто неможливо зрозуміти, кому в українців може залежати на вдержуванні внутрі українського громадянства стану анархії і ненависництва, бо для всіх, що мають здоровий глузд і совість ясно, що такий стан провадить тільки до катастрофи.

- - -

КУК В НАШІЙ ПРЕСІ

Перший комунікат Координаційного Комітету, датований 11 вересня 1946 року, у формі листівки став відомий ширшому суспільству з початку жовтня.

Ніби струмок свіжого повітря увірвався в задушливу важку атмосферу, стало легше дихати. Відкрилися нараз перспективи, зродилися надії на внутрішнє уздоровлення нашого життя. Бо ніде правди скрити, це наше життя дійшло до цілковитого абсурду. Вкінці вісім політичних організацій - як говорить перший комунікат КУК - об'єдналися "в метою переводити внутрішнє упорядкування українського політ. і громадського життя та координувати національно-визвольні зусилля", зберігаючи за кожною з політичних груп "повну свободу організаційної праці, поширювання та популяризації своїх програм і ідеологій", але вимагаючи при переведенні будь якої акції загально-національного значення "попереднього порозуміння в спільному координаційному органі".

"Кінець анархії!" - проголосили "Українські Вісті" /Новий Ульм/ в числі від 18 жовтня. "Недавно це був лише клич, що його розпучливо підносили всі, кому дорога справа нації, вбачаючи в анархії нашого політичного чину найбільшу згубу", писали "Українські Вісті" в передовій під наведеним вище заголовком. "Сьогодні цей клич на вірній дорозі до його реалізації. "Перед нами документ, який крие в собі заложення, що наша політична анархія буде подолана, документ, що являє собою початок її кінця. Це Комунікат Координаційного Українського Комітету.

"Основний сенс цього документу, як підсумок проведеної підготовки і як плян розгортання акції, дістав загальне схвалення серед громадянства".

Можна сперечатися, твердять "Українські Вісті", про "силу", "масовість" та ідейну чи філософську довершеність окремих політичних угрупувань, що той комунікат підписали, можна сперечатися про кількість жертв, окладених окремими політичними угрупуваннями на вівтар національної визвольної ідеї, можна нарешті, дивуватись, що тих політичних угруповань так багато... Але хіба про те ходить? В даним випадку йдеться про інше, про більш важливе, що стоїть перед цілим нашим політичним світом, про упорядкованість і узгіднення дії на відтинку внутрішньому і зовнішньому, щоб не повторювалося хоч би й те, що ми мали недавно, йдеться про велику мету, а не про дрібні амбіції".

"Щодо ідейности та масовости окремих угрупувань, то незаперечним є, що в своїй сумі вони є вивершенням цілого нашого суспільства, віддзеркаленням всіх політичних течій і напрямків у ньому - як тут на еміграції, так і, думаємо, на всій Україні. І кожне з них сплачувало таку кількість жертв, яка записана на сторінках нашої визвольної боротьби від останніх десятиліть. Щодо кількости жертв, які ще будуть сплачені, як і щодо життєздатности та доцільности кожного угрупування - це покаже час. Покищо незаперечним є, що вони існували і існують.

"Українські Вісті" в цій передовій ставлять питання також і про спроби заперечувати і негувати факт консолідації одним угрупуванням проти 8, і самі відповідають: "Питання поставлене і може стояти лише в площині за і проти щодо координаційної акції.

"За постуляти нею висунені, чи проти?

"За усунення терору, чи проти?

"За свободу думки і слова, чи проти?

"За координацію політичних виступів назовні, чи проти?

Заперечення і негація консолідації, акції КУК-у, з боку одного угрупування не перерішує розпочатої справи, лише ускладнює її. "Українські Вісті" закликають усунути й це ускладнення: "Остаточний кінець тої політичної анархії прийде з тою хвилиною, коли й це останнє угрупування, що лишилося з власної волі збоку, тим самим оказавши на поставленні рубом питання "проти", так само з власної волі окаже "за" і стане до координації чину".

Такий же відгук зустрів Комунікат КУК-у і в тижневому бюлетені демократичної думки "На чужині".

Редакція цього органу в передовій статті від 20 жовтня визнала заснування КУК-у за "перший твердий крок вперед на шляху до упорядкування нашого громадського і політичного життя".

"Кожний український громадянин, до якого рук дійшов комунікат КУК-у, зрозумів, що він читав відповідальне українське слово", писав цей тижневик.

"На поверхню нашого життя вийшли по довшому змагу творчі сили порядку. Про це говорить зміст, що його ми вгорі зреферували. Це саме найкардинальніша справа нашого "бути чи не бути". На ніщо обернеться вся наша праця, все пропаде безцільно, якщо не прийде до внутрішнього замирення в нашому житті. Наш внутрішній нелад, - пригожа почва для роботи чужої агентури - завести нас може тільки у пропасть і зробити лиш посміховищем у всьому світі. Прийти до внутрішнього ладу можна лиш на засадах виложених в комунікаті КУК-у. Іншої дороги немає".

"Не може ніхто, пише тижневик демократичної думки, дати себе спокусити підшептам темних анархістичних елементів, що мовляв, сконсолідовані політичні організації не представляють ніякої сили. Коли б так було направду, то тоді взагалі не можна було б говорити про українську державність. Української держави не збудує анархія, як не збудувала її в минулому всякого роду отаманія і

махнівщина. Не можна мірити сили теперішніх політичних партій на еміграції числом їх членів. Жадна з політичних партій не має змоги в умовах еміграції розвинути правильної організаційної роботи, не проводить членських реєстрів і не збирається цього робити. Для цього бракує покищо правної основи. Але людська думка живе і працює. Існують і в нашому житті теж політичні думки і течії. Вони мають своїх відданих визнавців. Помиляється той, хто на основі аритметичних даних того чи іншого збору, галасливого крику, удачного висліду механічної "праці" платних апаратчиків тощо хотів би встановляти силу тої чи іншої політичної партії або організації. Справжня їхня сила виявиться пізніше. Це станеться тоді, коли в українськім житті прийде вільний обмін думок, як перестане діяти в такому, чи іншому виді терор. Тоді про силу організацій рішатиме сила і правильність ідейних і політичних заложень".

Здавалося б Координаційний Комітет лише сформулював у своєму комунікаті ті гарячі бажання об'єднання й узгіднення наших внутрішніх справ в першу чергу, які висловлювалися в пресі всіх напрямків протягом довгого часу. Не було такого видання, яке б не кликало до упорядкування внутрішніх взаємовідносин, щоб спільними силами монолітно виступати назовні. З цього погляду характеристичний коментар "Української Трибуни" під наголовком "Консолідація" в числі від 22. вересня.

Стверджуючи загальне визнання необхідности консолідації, коментар констатує, що "з тією консолідацією є так як з молитвою: уста молитву мовлять, - щодня і покілька разів у день, - а життя і діл згідних з молитвою немає. Консолідація не стала живим змістом переживань людей, програмою їх реальних дій, але формальною даниною, що її віддається чомусь недосяжному, без претенсій, щоб могти і щоб хотіти визнаваний ідеал реалізувати"..."Під "консолідацією" розуміють у нас найбільше процес, у якому хтось когось мусить обов'язково з'їсти. Ідеал є добитися такої ситуації, в якій нарешті на полі бою залишимося "ми самі". Під ціллю боротьби розуміється в нас найбільше якусь або чиєсь монополію, виключність, "єдине панування".

Найкращою ілюстрацією до цих слів став головний у нас меморіял УГВР до Мирової Конференції, що хотів назовні виставити ту консолідацію, якої фактично не було в середині, з єдиною метою захопити монополію на міжнародньому форумі. Меморіял УГВР на мирову конференцію в Парижі опубліковано 1. вересня 1946 р., а консолідаційні наради про створення координаційного центру провадилися з 12. березня 1946 р. В них брали участь і представники ОУН /С. Бандери/. Щойно 4. вересня 1946 р. вони заявили, що не візьмуть участи в дальших працях комітету.

"Консолідація" за рецептом коментатора "Української Трибуни" - "ми самі" була досягнута. Погодження лише з одним не уповноваженим на це представником УНР було досить для того, щоб за "консолідацію" визнати клаптик паперу без бажання "визнаваний ідеал зреалізувати". Виясненния справи, саме відсутности погодження з тими чинниками, в ім'я яких проголошувався спільний виступ, - розцінено було тією ж "Українською Трибуною" як удар "ножем у спину". /"Коментар" від 13. жовтня/. В тому ж числі газети від 13. жовтня п. Зенон Пеленський перейшов у рішучий наступ проти Координаційного Комітету. В статті під

заголовком "Мертві Душі" п.З.Пеленський пробує дискредитувати складові чинники Координаційного Комітету, як такі, що не є являються "конечним віддзеркаленням природних суспільних тенденцій та інтересів нашого громадянства, висловом конкретних соціологічних формацій українського ґрунту", а "постання міжпартійного КУК-у не є віддзеркаленням консолідаційного процесу на рідних землях". В дальших міркуваннях автор зовсім заперечує саму ідею консолідації внутрішніх сил в умовах нашого еміґраційного розброду:"Справа йдеться про виключно еміґрантську конструкцію, каже п.З.Пеленський: "якщо ж мова тільки про еміґрацію, то й виринає питання, до чого нам ці 8 партій та їх консолідація потрібні." З.Пеленський за рецептом коментатора "Української Трибуни" потребує консолідації "ми самі". Бо за його словами "консолідація українського громадянства наступила, починаючи від 1943 р., не на базі міжпартійного зговорювання, але на базі спільної боротьби усієї української народньої маси з обидвома окупаційними тотальними режимами",і"організаційним висловом цього процесу є постання в 1944 р. УГВР". Отже виходить, що УГВР і являється справжнім вислідом консолідації українського політичного і громадського життя. "Ми самі", а решта, що не з нами, то є "мертві душі".

В двох дальших статтях на ці ж теми З.Пеленський вимагав "устійнити мандат мас" і питання "консолідації" звів до " політичної організації українства" під проводом тих сил,що мають "мандат краю в своїх руках". "Ми самі" знову твердить З. Пеленський в статті, яка носить характеристичну назву "Випокуче відокремлення". Тут стосується "Ми самі" вже не тільки до Координаційного Комітету а й до проводу еміґрації - ЦПУЕ і взагалі до всього організованого еміґраційного життя. Тут вирвалося в З.Пеленського знамените речення про 70 % голосів,що їх здобув би "угаверівський рух" при всенародньому плебісциті.

"Ми самі" ось основа консолідації, що конкурує з консолідаційними заходами КУК,у.

Другий орган того ж політичного угрупування "Час" в статті "Проти проявів хвилювання в наших рядах" /від 27.жовтня 1946 р., привітавши між іншим меморіял УГВР на мировій конференції в Парижі, вбачає у ньому "правдиву консолідацію українського політичного життя на еміґрації", чого "не заступить ніякий КУК".

В числі від 1.грудня 1946 р. з'явилася в "Часі" стаття М.Стиранки "На правильні шляхи". В ній вже ні про яку консолідацію не говориться. "Не через КУК веде дорога до обіцяної землі, пише М.Стиранка: "Зв'язувати себе навіть із тактичних причин, навіть маючи на увазі скороспроминаючість такого аліянсу з опортуністичними елементами та ще й до того з елементами, які вже мали можливість виявити свої політичні та провідницькі вміння, дуже небезпечно для кожного молодого руху, що має претенсії на революційність. Така тактика в умовинах еміґрації дуже небезпечна і може підточити основні заложення самого руху, звівши його на манівці доктринерської, нічим незамітної групки одної з безчисленних партій"..."Отже, не по дорозі всім тим потенціяльно-революційним елементам з евнухами наших демократичних евнухів, не по дорозі з того рода штучними й немічними порпвами, що КУК".

"Ми самі". Немає з ким консолідуватися - такий висновок з позиції угаверівської групи.

- -

x x
x

Щоб дати змогу вазнайомитися з літературою, що її викликало утворення Координаційного Комітету подаємо бібліографічний список статтей в пресі на консолідаційні теми:

СТАТТІ ПРО КОНСОЛІДАЦІЮ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕМІҐРАЦІЙНІЙ ПРЕСІ.

НАШ БЮЛЕТЕНЬ, Ліон.15.вересня 1945.Ч.3. 1 - Хто прагне консолідації, а хто мріє про "Владу". Ст.14-15.

НАШІ ВІСТІ., 1946.2. Д-р Г.Н. Геть із крамолою. За консолідацію визвольної боротьби. Березень. Ст.10-13.

3. М.Гаєвський. Ще раз про підвалини політичного консолідаційного процесу. Травень-червень ст. 1а-3а.

4. Правда про консолідаційну акцію. Липень. Ст.13-19.

НЕДІЛЯ. Ашаффенбурґ. 1946.
5. Коментар до "Коментаря про консолідацію". № 43 ст.1-2-

6. ГЕННАДІЙ КОТОРОВИЧ. Verba volant, scripta manent. Про моральний упадок "Неділі" і високу моральність 70 відсотків. № 47. ст.1.

ПРОТИ БАЛАМУТСТВА. Фільсбібурґ. 1946.
7. За один державний центр. Ч.4., ст. 1-2.

НА ЧУЖИНІ. Фільсбібурґ. 1946.
8. Чи усі мусять іти в підпілля, ч.47., ст. 2.
9. БОГДАН БОЙЧЕНКО. Державність чи гайдамаччина. 48., ст.4, ч.49., ст.2.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ. Новий Ульм. 1946.
10. Р.Д. Кінець анархії ч. 40/50/ ст. 1.
11. Геройські подвиги тривають ч.40/50/ ст.4. |Побиття кольпортера в Ельванґені, що поширював Комунікат КУК-у|.
12. Комунікат Управи СУЖ-у від 18.10.46. ч.41/51/. ст.1. |Про підтримку СУЖ-ом консолідаційних законів КУК-у|
13. І.Б. На помальованому коні ч.42/52/ ст.1. |Полеміка з "Укр.Трибуною" з приводу Комунікату КУКу|.
14. Українська громадськість за координаційну акцію. Єдність національних сил. |Збори, скликані Союзом Укр. ветеранів в Новому Ульмі 30.9.|. Постанова об'єднаних зборів професійних спілок в Н.Ульмі. ч.44/54/ ст.4.
15. Наука історії ч.44/54/ ст.1. |Про опозиційні до КУКу групи|.
16. "Не марнуймо сил і часу" ч.46/56/ ст.1. |Передрук з газ. "Америка" ч.112 - статті з приводу появи комунікату КУКу|.
17. В.Сивенко: Координація чи розбиття. ч. 46/56/ ст.2.
18. Проф. Гаєвський: У справі об'єктивности ч.47/57/.ст.4.

УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ ІНФОРМАЦІЇ. 1946. ч.3. від 4.грудня 1946.
19. О.Орлан: Насамперед - Україна! |Про КУК| ст.4-7.

УКРАЇНСЬКА ТРИБУНА, Мюнхен, 1946.

20. Коментар. Консолідація ч. 7. ст. 1.
21. Коментар. Ножем у спину ч.10. ст.1.
22. Зенон Пеленський: Мертві душі. Засадниче до постання КУК. Координаційного Українського Комітету ч. 10, ст.2.
23. Зенон Пеленський: Устійнити мандат мас! До питання політичної організованости українства на еміграції. ч.11, ст.2
24. Зенон Пеленський: Блискуче відокремлення. Основне до вияснення наших ідеологічних і програмових позицій, ч.12. ст.2.
25. Н.Ребет: Між визволенням і поневоленням. Корені української політичної кризи на еміграції ч.13, ст.2.
26. СУЖ "аполітична, станова" Організація українських журналістів. ч.13, ст.5.
27. Коментар. На цей бік барикади. ч.14., ст.1. |Про розбіжність поглядів на КУК "Укр.Трибуни" і "Часу".
28. Зенон Пеленський: Яка визвольна концепція нашої опозиції. ч. 14. ст.2.
29. Зенон Пеленський: Насамперед - держава! ч.15., ст.2-

Ч А С , Фюрт. 1946.

Проти проявів хвилювання в наших рядах. ч. 42/56/.ст.3.

31. Мирослав Стиранка: На правильні шляхи. Епігони демократичного утопізму і українська революційна демократія. ч.47/61/, ст.3.

ВИЗВОЛЬНА ПОЛІТИКА. 1946.

32. С.А.Сірий: До проблеми політичної консолідації ч.4-5. ст. 6-24.
33. В-К. Хто як розуміє консолідацію ч.8, ст.1-12.

БЮЛЕТЕНЬ ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР. 1946.

34. До питання т.зв. Координаційного Українського Комітету. ч. 1/46. ст. 17-21.

В.П.

ж ж
ж

КУК В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ

Вісті, що їх досі маємо, свідчать про повне зрозуміння консолідаційної акції КУК-у нашими братами в Сп.Держ. Північної Америки і Канади та про одностайне схвалення дотеперішніх почипів.

Докладніше про голоси заокеанської української преси повідомимо наше громадянство в найближчому часі.

ж ж
ж

КОМУНІКАТ
КООРДИНАЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ
Ч.1.

Українські політичні партії й організації: 1/ Українське Національно-Демократичне Об'єднання; 2/ Українська Соціялістично-Радикальна Партія; 3/ Українська Соціял-Демократична Робітнича Партія; 4/ Українська Партія Соціялістів-Революціонерів; Організація Українських Націоналістів; 6/ Український Національно-Державний Союз; 7/ Союз Гетьманців-Державників 8/ Українська Революційно-Демократична Партія дня 14.липня 1946 р. створили Координаційний Український Комітет для погоджування своїх плянів і починів у веденні визвольної боротьби, ухваливши при тому одноголосно такі резолюції:

1. Українські політичні організації, маючи на оці найвище національне добро, увійшли між собою в контакт з метою переводити внутрішнє упорядкування українського політичного і громадського життя та координування національ-визвольних зусиль.

2. За передумову успішности цієї акції прийнято на конференції 12.3.1946 р. такі засади:
   Теперішні складні і несприятливі для нас міжнародні відносини, важке становище нової української еміграції і, зокрема, її неозначений та неоформлений під правним оглядом стан, промовляють переконливо за необхідність об'єднатися всім зорганізованим українським національно-політичним групам до спільної, чесної та лояльної співпраці над внутрішнім консолідаційним процесом нашої еміграції на демократичних підставах і над унаглядненням цього процесу на закордонному /зовнішньо-політичному/ відтинку.
   За передумову практичного переведення в життя дійсної консолідації зібрані представники політичних груп уважають одноголосно такі засади:
   а/ Здорове громадське і політичне життя нації має базуватися на твердих принципах права і християнської моралі.
   б/ Усі політичні чинники осуджують як суперечні з правом і мораллю та як шкідливі у житті нації, зокрема для її нормального розвитку, всякі прояви морального та фізичного терору.
   в/ Усі політичні групи якнайрішучіше відкидають усякі тотально-монопартійні тенденції, як фашистівського і націонал-соціялістичного, так і большевицького характеру, та спільними силами поборюватимуть їх у кожній ділянці українського життя.
   г/ Українські політичні чинники визнають у публичному житті нації такі основи для реалізації консолідації: свобода думки і слова, взаємна лояльність, чесна критика відмінних поглядів та порозуміння в справах одностайних політичних виступів назовні. Одночасно виключають поборювання осіб, ідей і рухів засобами клевети, інсинуації, очорнювання та денунціяції.

3. До цієї акції можуть приступити тільки такі українські національно-політичні організації, які повністю приймуть постанови з дня 12.березня 1946 р. і обов'язуються їх виконувати.

4. Усі політичні організації чи групи, учасники цієї акції, мають повну свободу організаційної праці, поширювання та популяриза-

ції своїх програм і ідеологій, не порушуючи засад постанов із 12.3.1946 р.

5. Усі політичні організації, що беруть участь в тій акції, зобов'язуються не переводити жадної акції загально-національного значення, без попереднього повідомлення і порозуміння з іншими організаціями в спільному координаційному органі, та дбатимуть про те, щоб цю засаду прийняли й ті організації та установи, в яких учасники цього порозуміння працюють, чи які вони підтримують.

6. Усі учасники акції визнають, що обов'язком кожної суспільної-та політичної української організації є скеровувати свої сили для здобуття державної волі українського народу та повернення йому народоправного ладу і соціяльної справедливости.

7. Учасники порозуміння вважають за конечне плекати і підтримувати добросусідські взаємини з демократичними визвольними рухами народів середньої і східньої Европи та народами Азії, щоб спільними зусиллями прямувати до мироного полагодження господарських і політично-державних проблем цієї частини Европи й Азії на основах демократичної національної рівности в етнографічних межах.

8. Усі політичні організації ставлять собі за дальше завдання після успішного переведення координації, довести до консолідації українського політичного життя в спільному керівному осередку.

9. Для виконання цих завдань покликується до життя Український Координаційний Комітет, зложений з уповноважених рівних представництв усіх політичних організацій, що беруть участь у цій акції.

1о. Вищенаведені засади координаційної акції учасники її зобов'язуються подати до відома і виконання всім своїм членам.

Ці постанови ухвалено після низки нарад, започаткованих 12.3.1946 р. представниками згаданих у вступі організацій, за почином і за співучастю делегата об'єднаних організацій Канади і США - о.д-р Кушніра.

У всіх вище згаданих нарадах брали участь представники ОУН /С.Бандери/. Дня 4.9.1946 р. на першому засіданні Координаційного Українського Комітету /КУК/ представники ОУН /С.Б./ заявили, що вони не візьмуть участи в працях КУК.

Повідомляючи українське громадянство про цей перший крок на шляху до консолідації, закликаємо всіх українців, без огляду на партійну приналежність і переконання, приєднатися до цього почину та підтримати його, а разом з тим взяти активну участь у боротьбі за здійснення нашого незмінного і найвищого ідеалу.

КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

11.вересня. 1946 року.

К О М У Н І К А Т

КООРДИНАЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ

Ч.2.

У своєму комунікаті ч.1 з 11.9.1946 українські політичні організації подали нашому громадянству відомості про Координаційний Український Комітет /КУК/ і його завдання. Наміром учасників Координаційного Українського Комітету було не загострювати відносин в українському громадянському житті та дати змогу всім українським політичним організаціям приступити до спільної праці. На жаль, заміри Координаційного Українського Комітету не були належно оцінені групою ОУНС /Бандери/, яка у своїй пресі повела неперебірливу в засобах, безоглядну боротьбу з Координаційним Українським Комітетом.

Тому Координаційний Український Комітет подає до відома Українському громадянству ф а к т и для вияснення позиції групи ОУНС та інших політичних груп у справі консолідації.

1. ОУНС від самого початку консолідаційної акції аж до створення Координаційного Українського Комітету брала участь у всіх нарадах пів року.

2. При ухваленні резолюції з 12.3.46 делегати ОУНС заявили, що постанову про осуд морального і фізичного терору їх організація може прийняти тільки з обмеженням /"в тенденції"/.

3. Пізніше, в засіданні 6.6.46 представники ОУНС після малих редакційних поправок заявили, що цю резолюцію приймають без застережень.

4. В засіданні 14.7.46 при обговоренні постанови, що зобов'язувала всіх учасників міжпартійної згоди не провадити ніякої акції загально-національного значення без попереднього порозуміння з іншими організаціями, в спільному координаційному органі, делегати ОУНС голосували проти цієї постанови.

5. Однак, по ухваленні постанов усіма голосами проти єдиної ОУНС представники цієї групи не заявили тоді ж про вихід із консолідаційної акції і брали далі участь у виробленні правильника Координаційного Українського Комітету у комісії, що працювала між 27.8. і 4.9.46 р.

На засіданні Координаційного Українського Комітету 4.9.46 представник ОУНС заявив, що його організація не буде брати участи у працях КУК. Не зважаючи на заяву своєї організації 6.6.46. він сказав, що ОУНС ніколи не годилася на прийняття постанов з 12.3.46., отже цим заперечив правдиві факти.

6. ОУНС тепер у своїй пресі та усній пропаганді нападає на українські політичні організації, приналежні до КУК, з наміром принизити їх в очах громадянства. Координаційний Український Комітет зазначає те, що делегати ОУНС, беручи участь у попередніх засіданнях, визнавали всі політичні групи і себе саму за одну з частин українського політичного життя і не ставили під сумнів право інших партій на існування.

7. Делеґати ОУНС пропонували здійснити порозуміння політичних груп тільки на еміґрації. Натомість вони заявили, що в Україні всі політичні групи оконсолідовані в УГВР, яку ОУНС визнає і пропонує це вчинити і всім іншим політичним групам.

Координаційний Український Комітет ствердкує, що УГВР була створена щойно в липні 1944 р. для партійної політики ОУНС. Координаційний Український Комітет заявляє, що ніяка інша політична група, окрім ОУНС, не брала і не бере участи в УГВР.

Відкидаючи намагання однієї групи підпорядкувати собі все українське політичне життя, Координаційний Український Комітет визнає, що ведення нашої визвольної боротьби є справою цілої нації, а не однієї партії.

Координаційний Український Комітет буде йти на раз наміченому шляху до повної єдности українських політичних сил на основі щирого, льояльного порозуміння, згоди та організації українських народних мас під прапором свободи, права і державної незалежности.

КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Визвольні змагання українського народу за свою політичну самостійність у власній вільній суверенній Державі тривають без упину по сьогоднішній день.

Не тільки зовнішні сили і тоталітарна диктатура взяли покищо перевагу над волею українського народу бути свобідним господарем на своїй землі. Також внутрішній розклад і незгода підкопала силу народу.

Український нарід зданий на власні сили і переможе тільки тоді, коли поборе внутрішню анархію, а свої сили об'єднає для спільної акції. Знаємо з історії, що зовнішні вороги використовували, або часто й самі, при помочі своїх агентів, викликали між нами внутрішні усобиці, щоб тим легше нас гнобити і винищувати.

Перед нами затяжна і важка боротьба за право народу. У нутрі ж нашого громадянства панували в останніх часах розклад, криваві усобиці та безправство.

Такий стан спонукав відповідальні кола українського народу остаточно упорядкувати внутрішнє громадянське життя, щоб усі сили народу опрямувати до позитивного змагання за своє право.

Для успіху цього великого діла потрібна згода всіх народних сил та її плянове і своєчасне прикладення. Безпляновість, несвоєчасність і незгода явно шкідливі.

Після підготовчих нарад між представниками українських політичних організацій створено дня 14 липня 1946 р. КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ /КУК/.

За підставу своєї праці Координаційний Український Комітет прийняв такі засади:

а/ Здорове громадське і політичне життя нації має базуватися на твердих принципах права і християнської моралі.

б/ Усі політичні чинники осуджують як суперечні з правом і мораллю та як шкідливі у житті нації, зокрема для її нормального розвитку, всякі прояви морального та фізичного терору.

в/ Усі політичні групи якнайрішучіше відкидають усі тотально-монопартійні тенденції, як фашистівського і націонал-соціялістичного, так і большевицького характеру, та спільними силами поборюватимуть їх у кожній ділянці українського життя.

г/ Українські політичні чинники визнають у публічному житті нації такі основи для реалізації консолідації: свобода думки і слова, взаємна льояльність, чесна критика відмінних поглядів та порозуміння в справах одностайних політичних виступів назовні. Одночасно виключають поборювання осіб, ідей і рухів засобами клевети, інсинуації, очорнювання та денунціяції.

В почутті відповідальности за долю українського народу організації, об'єднані в Координаційнім Українськім Комітеті, глибоко переконані, що лише так український народ досягне внутрішнього замирення і що його сили будуть в слушний час доцільно та успішно ужиті і поведені до остаточної перемоги.

В Координаційному Українському Комітеті здійснюється те, чого вже здавна з тугою чекав український нарід.

У тяжку і важну хвилину звертаємося до Тебе Український Народе, з покликом одностайно стати і піддержати Координаційний Український Комітет в його праці і змаганні з а в е с т и в н у т р і ш н і й п р а в о п о р я д о к і з г о д у.

Ми всі свідомі того, що ворог усіма силами й засобами буде розбивати наше об'єднання.

Але ми знаємо теж, що в с і т в о р ч і с и л и н а р о д у р о з у м і ю т ь п о т р е б у і к о н е ч н і с т ь є д н о с т и в с у ч а с н у в а ж к у п о р у і о д н о с т а й н о, с л о в о м і д і л о м п і д т р и м а ю т ь н а ш п о ч и н.

27. жовтня 1946

КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

КуК

СВОБОДА НАРОДАМ

ГІДНІСТЬ ЛЮДИНІ

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

FOR INDEPENDENCE

POUR L'INDEPEDANCE

ЛИСТОПАД 1946

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

ЛИСТОПАД

1946.

жж

З М І С Т

жж

З ТЕЗ ЖОВТНЕВОЇ (1945 р.) КОНФЕРЕНЦІЇ ОУН

Німецький терор, пустошення українських сіл польськими та більшевицькими партизанами, що прибрали гострих форм в 1942-43 рр., викликали велике кипіння серед українських селян, робітників та інтелігенції. ОУН дала відповідь на цілу сукупність зв'язаних із тим станом питань в даний час і під кутом історично-політичних перспектив, у формі малих, військово та політично вишколених партизанських загонів, що мали ціллю оборонні та політично-пропагандивні завдання. Така постановка відповідала правильній розцінці даної ситуації, згідно з потребами та вимогами грядущого етапу Українських Визвольних Змагань.

ПУН, розуміючи неминучість приходу большевиків на всі українські землі й малі можливості негайного англосаксонсько-большевицького зудару, підготовляв для нової дійсности плян та кадри для роботи на довшу мету, узгляднюючи всі многогранні вимоги українського революційного процесу.

Серед галасу дешевої демагогії нераз сірими й непопулярними здавалися, для політично невироблених прошарків українського громадянства, кличі й концепції ОУН. В її ряди вдаряли стріли з українських же рук! В її сторону падали, на большевицький лад складені, закиди. На неї спрямовані були найбільш болючі та безоглядні удари націонал-соціялістичних катів на середніх та східніх Землях, а згодом на ЗУЗ та еміграції. Широко закроєні, але безцільні акції верхівки розколу на ЗУЗ не давали повністю розгорнутися праці ОУН, а лісова масівка підривала її партизанську чи інші, доцільно закроєні, акції. Проте ОУН здобула серед тих перешкод для українського державного будівництва тривалі вартості, як на землях, так і закордоном.

Організація Українських Націоналістів у складній суспільно-політичній проблематиці на ОСУЗ та серед складних обставин війни, поглибила свій політичний досвід та духові вартості. Серед бурі війни вона осягнула СОБОРНИЦЬКОГО МАСШТАБУ СВОЄЇ ОПЕРАТИВНОЇ ДІЇ та поповнила себе свіжими, високовартісними членами з Осередніх та Східніх Земель.

Організація Українських Націоналістів, осягнувши за час війни новий великий, практичний, політичний і теоретичний досвід, включить його у свій дальший шлях революційної боротьби за Самостійну Соборну Українську Державу.

-ооооооооо-

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

О.ЖДАНОВИЧ

ВІДГУКИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО ДЗВОНУ

(1 Листопада 1918-го року)

Вже в березні 1917 року дзвони св.Софії заграли з повною силою. Сповіщали вони не лише про початок церковної відправи в древніх мурах церков,а й початок революційного відродження українського народу. У гру тих дзвонів щораз могутніше вривався голос одного великого дзвону,дзвону Української Революції.

Як Великодній дзвін,що починає сповіщати велику радість у темну північ,віщуючи радісний ранок Воскресіння - так дзвін Української Революції почав бити в темряві,віщуючи день,якого вже ніхто і ніщо не може погасити.

Безмежною,нестримною хвилею котилися звуки дзвонів по розлогих просторах українського суходолу.Країна,яка,здавалося,спала,прокинулася в вогні світової пожежі.Як віщував Шевченко,збудилася окрадена.Без провідної верстви,без ясного пляну,без свідомости своєї мети та шляхів до неї.

Пекельний галас дурманних кличів і теорій ще більше затемнював картину дійсности.

А дзвін бив і бив,розкочуючи хвилю поклику,розливаючи хвилю великої тривоги - почуття,що прийшов вирішний час. Час,коли рішається щось винятково важливе,хоч мало хто здавав собі справу,що саме,та в чому криється рішальність.

Зрушилися маси,що загрузли в липкому чорноземі.На голос тривоги повстали вояцькі лави.Титанічним,стихійним рухом тяглися тисячі воя́цтва на Військові з'їзди.Тут,серед революційних,розбурханих хвиль,виростали перші скелі української державницької думки. Виростав чин Міхновського,Петлюри,Коновальця. Тут родився дух наступу на Київський Арсенал,дух боротьби з усякою диверсією проти Української Держави. Дух боротьби з московською гідрою,яка хотіла знищити в колисці Державу,що народжувалася в вогні революційного здвигу.

Мов напнута струна,бриніло духове зусилля українського народу: знайти свій шлях,знайти себе,свою мету.Серед хабаззя,серед сміття московської соціялістичної облуди про братерство всіх трудящих,про "братерство" України й Москви,український нарід змагався сам із собою за своє національне Я: чи ми провінція московської метрополії,чи ми - суверенний підмет?

Провідна верства тодішня,яка кілька років тому ледве мріяла про автономію,тепер губилася серед революційного моря з цим маленьким ліхтариком. Маси шукали могутнього вогненого стовпа,що вивів би їх із неволі.Москалі розсипали блудні вогники соціялістичної облуди,щоб заманити туди шукаючі соціяльного визволення народні маси. Але останні шукали й національного моменту.І двигнуті революцією,розколихані хвилі виписали врешті 1У-й Універсал.

Вогнений стовп,провідна зоря повстали перед нацією.Дзвін Революції бив і бив,скликаючи всіх на шлях у Ханаан власної дер-

жавности. Багато чуло його, того дзвона. Але багато думало, що це звичайний, сільської церковці, дзвін, який кличе на звичайну тиху Вечірню. І в побожності йшли на вечірню, не знаючи, що кличуть їх дзвони Революції.

Так галицька волость у складі Австро-Угорщини, маючи "Просвіти", вижавництва, школи, громадське та політичне українське життя, що виставила навіть Легіон Січових Стрільців, не зразу почула дзвін Революції.

Галичина, не зважаючи на високо розвинену національну свідомість, ніяк не могла політично вийти поза межі легалізму, а тим самим і автономізму, не маючи не то впливу, а й контакту з Українською Революцією.

Галичина, не зважаючи на свої великі здобутки в суспільно-громадському секторі, не зважаючи на порив Українських Січових Стрільців у боях на Маківці та Лисоні, не вийшла поза стан українських земель 1905 року, бо не перейшла через вогонь революційної проби. Весь довгий шлях еволюційного розвитку був коротший від одного пориву Києва в березневі дні 1917 року.

Українські посли до австрійського парляменту, в час відомих подій 1917 року в Україні, зверталися до австрійського прем'єра з думкою перебудови Австрії на федерацію народів. Правда, що в той час ще й Наддніпрянська Україна не вийшла була формально поза федерацію, але тут це був революційний початок, коли в Галичині це було найвище еволюційне осягнення. 26 червня 1917 року, з доручення Української Парляментарної Репрезентації, Др. К. Левицький заявив, що українці в Австрії домагаються повної національно-територіяльної автономії на їх з'єднаних землях Австро-Угорщини.

Але удари революційного дзвону котилися щораз могутнішими хвилями над берегами Дністра. Щораз слабшав та подавався під напором їх сокальський кордон. З кінцем грудня 1917 року Галичина вже почувалася зв'язаною з революційними подіями в Києві, і Народній Комітет висилає урядові Української Держави привітання з нагоди проголошення Ш-го Універсалу, зазначаючи, що й Галичина домагається подібної самостійности в рямцях федеративної держави.

Громові хвилі революційного дзвону морозним повітрям доносять до Львова вістку, що 22 січня 1918 року проголошено ІУ Універсалом Самостійну Українську Державу. Галичина, ще не зреволюціонізована, але київське зерно вже посіяне та починає кільчитися.

Після Берестейського миру, перед обличчям німецької політики в Україні, Галичина відбуває 25.Ш.1918 року міжпартійний з'їзд, де вирішено домагатися, щоби з українських земель під Австро-Угорщиною створено окремий державний організм. За цією рішучою вимогою не стояв ще революційний чин, ще не було боротьби за соборність українських земель у самостійній державі, але хвилі революції розгойдували надто спокійне плесо галицького провінціяльного життя.

Тут, як тисячу разів деінде, показувалося, що без революційного чину немає держави. Всі домагання, а навіть проголошування, коли за ними не стоїть готовість віддати кров свою, нічого не дають і не залишають жодного сліду. І хоч би як багато довкола них робити шуму, домагання та формальні проголошування залишаються без відповіді та тривалого відгомону. Так було вчора, позавчора й роки тому.

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

Але хвилі Української Революції б'ють уже в галицькі береги. Їх хвиля не залила, але вони вже хитаються під її могутніми ударами. І в цьому хитанні 18 жовтня 1918 року Парляментарна Репрезентація скликає до Львова членів української конституанти, що постановляють перед лицем подій створити Українську Національну Раду й проголосити Українську Державу на землях Східньої Галичини.

Революція не докотилася ще до Львова. Та повстав уже Центральний Військовий Комітет з незабутнім сл.п. сотником Вітовським на чолі. Має він у своєму розпорядженні лише 60 старшин та 1200 бійців, але він готовий до виступу.

І те, що недавно здавалося неможливим, підо впливом великого прикладу серця України – Києва – стає 1 Листопада 1918 року дійсністю. Революційним шляхом проголошено Західньо-Українську Народню Республіку й почато военну акцію.

Галицька Земля здригнулася під голос дзвону Української Революції. Відгук його сколихнув її і вивів на широкий український шлях. Революція тут почалася запізнено, але почалася. І в цьому основне значення 1 Листопада 1918 року. Тоді Галичина включилася в ланцюг кривавих змагань за Українську Державу, що почалася штурмом на Київський Арсенал. Галичина на перший час ставала окремою державою. Але вже скоро по тому – 22.1.1919 року – проголошено акт злуки всіх українських земель.

Знищивши самостійність Української Держави, окупанти ще раз були створили штучні кордони. Але в шалених подіях другої світової війни вони знову впали. Для Української Революції перестав існувати Збруч у повному розумінні цього слова. Почалося знов спільне переживання революційного процесу штучно відірваних від себе українських людей. У Києві знову почалися глибокі революційні зриви приспаних отрутою московського "соціялізму" народніх мас. На стінах німецьких катівень сотні революціонерів кров'ю своєю писало національний відгомін українського революційного серця.

Через великий соборницький здвиг у Києві восени 1941 року та зимою 1941/42 року, через соборницьку Українську Національну Раду Києва, і через боротьбу соборницького українського революційного активу проти німецького та большевицького окупантів, революційний дзвін почав знову свій потужний гомін. Гомін, що зупиняється на залишках штучно виритих кордонів. І поки не наступить процес повного духового злиття всіх частин українських земель, поки не дійде до цілковитого вирівняння регіональних різниць, він не дзвенітиме чистим, шляхетним металом. Цього стану не змінять формальні проголошування держави на одній частині земель чи пусті деклямації про неіснуючі різниці і недомагання.

Всі зусилля мусимо спрямувати на приспішення цього процесу зливання в одно різних психологій, викристалізування одного способу думання та одного переживання Української Революції. Лише тоді дзвін Української Революції сколихне одночасно всіх.

Тому боротьба наша хай кипить намаганням уодноцілити український організм в зусиллях затяжної боротьби. Коли осягнемо це, тоді заблисне світлом здійснення Акт 22.1.1919 року, тоді гранітом стане 22 Січня 1918 року та 1 Листопада 1918 року, як Великий День, коли в Галичині відгукнулися дзвони св.Юра дзвонам св.Софії та разом створили могутній гомін повсюдної Української Революції.

ВАМ, ЩО ВПАЛИ

(В двадцять п'яту річницю Першого та в п'яту річницю Другого Базару)

Ви впали в нерівному, затяжному бою. Ви впали, поливши своєю кров'ю плодючий український чорнозем, витиснувши сліди своїх скривавлених ніг на білому килимі раннього снігу.

На шляхи Вашого походу, що покривався Вашими трупами, що багрянів від Вашої крови, дивився байдуже світ. Палаючі вогнем Ваші очі були чужі йому. Дикий рев катів, глухі постріли чекістів у Ваші груди не зворушували його сумління.

Ви вмирали, коли Українська Нація блукала на роздоріжжі. Довгі воєнні громи великої війни приглушили її чуйність, великі зусилля послабили сили, а ворог підступно вкрадався в її серце. Трійлива їдь чужих доктрин, стовпи чужих горизонтів затемнювали український небосхил. І тоді Ви, мов ясні метеори, запалили українське небо пожарами великого зусилля. Ви прошили українську темряву блиском тверезого вояцького розуму - революційним одчайдушним чином.

Ви на сторожі Українського Завтра поставили сильну твердиню - незламну фортецю, що їй на ім'я 359 Лицарів Базару. Вона врита в українську землю, що віками видає нових борців. Вона збудована із світлих традицій українського минулого та зцементована Вашою святою кров'ю.

Ви відійшли у простори Вічности. Але Ваш голос могутнім відгомоном лунав по всій Україні. Українські села та міста перетворювалися на фронти бортьби проти наїзника.

Червоний демон шалів та впивався кров'ю мільйонів людей. Квітуча Україна забагряніла від людської крови, задрижала стогоном катованих. Понад десять мільйонів людей згинуло в пащі кровожерного вампіра. Він упивався, щоби знищити тих, яких він ошукав, щоби на кістках своїх жертв побудувати свою деспотичну імперію.

А з димів імперіялістичного чаду підіймався другий - брунатний вампір, що гострив свої пазурі, щоб здушити червоного і, вирвавши йому Україну, виссати з неї останки крови.

І коли здригнувся світ від зудару двох могутніх титанів з Апокаліпсу, по українській землі знов пролунав могутній клич до боротьби. І тоді на місце тих, що впали, прийшли Ви - нові Борці - зроджені з їхньої крови та великих поривів духа. На місце Андрухових прийшли Барановські, на місце Опок - Волинці, Сурмачі, Яхни, Орищенки - коменданти українського революційного підпілля.

Ви вдруге підняли знесилену Україну до спротиву та боротьби, і освітлили український світ своїми чинами. У двадцяту річницю розстрілу 359-ти большевицькими наїзниками під Базаром, Ви на їх могилі, з тисячами українських селян, робітників та інтелігенції, складали присягу на те, що сили свої віддасте Україні - Ви кинули мужній виклик обом вампірам.

Кілька днів по Другому Базарі брунатний вампір розпаленими пазурями в'їдався в Ваше тіло. Виснажені тортурами в німецьких катівнях, Ви над могилою смерти у Мальованці, біля Житомира, попереджали постріли своїх катів могутнім: "Стріляй, кате! - Слава Україні!" Кожного дня й тижня кривавого листопада й грудня двадцятої річниці Базару

линуло вулицями Житомира ваше гучне: "Ми з Базару!", що переходило у величне "Ще не вмерла".

Вас не розумів світ. Ваших поривів не розуміли й деякі свої "революціонери", які вище України поставили себе, вище катованої України - свою амбіцію влади, які забули про українську мораль та закони української землі.

Ми перед Вами, Лицарі Базару, у річницю Вашої смерти, відкриваємо свої чисті серця, Вам, що впали, прирікаємо вірність Вашим заповітам.

"Я ДУМАЮ, ЩО ДРУГИЙ БАЗАР ВІДКРИВАЄ ЧЕРГОВИЙ ЕТАП УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ БОРОТЬБИ, ЩО ПО НАЙБІЛЬШИХ УСКЛАДНЕННЯХ МУСИТЬ ЗАКІНЧИТИСЯ СТВОРЕННЯМ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ".

ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ. КАНДИБА.

"ЯК УЧАСНИК ДРУГОГО ЗИМОВОГО ПОХОДУ, СТВЕРДЖУЮ, ЩО ЗДВИГ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НАДДНІПРЯНЩИНИ В 20 РІЧНИЦЮ РОЗСТРІЛУ БОЛЬШЕВИКАМИ 359 ЛИЦАРІВ, Є ДОКАЗОМ, ЩО ПРАВДА, ЗА ЯКУ ВОНИ ЗГИНУЛИ, Є НЕПОБОРНОЮ".

ПОЛК. РОМАН СУШКО.

"МУСИМО НЕ ТІЛЬКИ ЗНИЩИТИ БОЛЬШЕВИЗМ, ЯК ФОРМУ МОСКОВСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ, АЛЕ Й НЕ ДОПУСТИТИ ДО ТОГО, ЩОБ ЙОГО ДУХОВІСТЬ СТАЛА ВЛАСНІСТЮ ТА СПОСОБОМ ДУМАННЯ ЯКОЇ-НЕБУДЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ГРУПИ".

ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ-КАНДИБА.

"ДЛЯ КОЖНОГО ОКУПАНТА, ЩО ПАНУЄ, ЧИ СХОЧЕ ПАНУВАТИ В УКРАЇНІ, УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ БУДЕ НАЙБІЛЬШОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ І НЕПРИМИРИМИМ ВОРОГОМ". ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ-КАНДИБА.

"ЗДОБУВАЙ СВІТ СВІТЛОМ І ДУХОМ, БО ТЕМНОТА ПОТРІБНА ДЛЯ СМЕРТИ, А СПОКІЙ - ДЛЯ НЕЖИВОЇ МАТЕРІЇ".

(З брошури "Вишкіл і виховання в ОУН").

П. Д У Б

В РОКОВИНИ ДЕМОНСТРАЦІЇ В БАЗАРІ

(Спомин).

Пам'ятного 1941 року,коли під натиском німецької армії большевицькі орди відступали на Схід,залишаючи українські землі,ми - українські націоналісти - пожвавили свою роботу,щоби перевести в життя гасло: до збройної боротьби проти всіх займанців - окупантів України!

Перші місяці німецького побуту в Україні були характеристичні тим,що німці ще не встигли ні зорієнтуватися,ні підтягти більшої кількости резерв,щоби схопити,як це вони зробили пізніше,в кліщі наші землі. Нам було доручено використати це й зразу на місцях якнайширше розгорнути роботу так в легальній площині,як і в підпіллі.Наше керівництво з'ясовувало нам ситуацію в той спосіб,що треба було ввійти в гущу української народньої маси,треба розгорнути всі ділянки громадського життя. А щойно в тій роботі будуть виявлятися активні патріотичні,віддані справі українського народу,діячі й революціонери,що ними поповнимо кадри підпілля ОУН.

При цьому слід згадати,що доводилося нам часто віднайти людину, яка колись працювала в підпіллі в Повстанкомах,чи УВО,чи в ОУН. Були численні недобитки СВУ,СУМ,тощо. Ще частіше траплялися гурти людей,що творили в підбольшевицькій системі,у своїй місцевині,"льокальну організацію". Такі "організації" не проявляли якоїсь ширшої діяльности,тільки помагали собі взаємно і підтримували своїх симпатиків.

Більшовики ухитрилися цей стан використати для себе. Найбільшу небезпеку під цим оглядом представляли провокативні "революційні" гуртки,створені більшовиками перед відступом.Такі гуртки мали в своєму складі інколи справжніх українських патріотів,яких большевики,знаючи їхнє неприхильне до большевизму ставлення,втягали в свою роботу своїми діявольськими способами. Найнебезпечнішу таку "революційну" групу зустріли ми в Києві на Подолі.Вона була "зорганізована" за пару місяців перед відходом большевиків із Києва,мала поважний склад людей і перевела ряд "боєвих протибольшевицьких" акцій - очевидна річ,у порозумінні з большевиками. Найбільшою "акцією" цієї групи було "урятування" київської електрівні.Виглядало це так: група большевицьких піонірів,на чолі з старшиною,заклала стрічки в скриньки з вибуховими речовинами в будинках великої електрівні.Більша частина піонірів посідала в човен і відплила через Дніпро,а лейтенант і два червоноармійці залишилися, нібито перевести вибух.Тоді-то на них "наскочили" боєвики цієї "подільської організації",поранили оейтенанта і взяли його "в полон" разом з обома червоноармійцями,що їм в час метушні "удалося" втекти.

Характеристичне,що ця "підпольна революційна організація" вислала до осередку ОУН на Правобережжі зв'язкових ще тоді,коли Київ був у руках большевиків.І завдяки цьому вдалося цю організацію розшифрувати,як большевицьку провокацію.Один із її зв'язкових дійшов до нас,його впізнали члени нашої організаційної протирозвідки,що цілий час жили на Наддніпрянщині; він був видатним працівником НКВД. Нам удалося його схопити й піддати допитові.Він бага-

то розказав, хоч, як пізніше вже в Києві від його спільників виявилося, це було далеко ще не все.

Боротьбу з такими явищами й з такими ворожими заходами провадила спеціяльно покликана до цієї справи охоронна служба ОУН.

\+ + +

По кількох місяцях пожвавленої роботи на Наддніпрянщині, ОУН являла собою там добре організовану, велику силу. Українські народні маси дуже скоро зрозуміли нове політичне становище і почали брати активну участь у боротьбі. Могутнім доказом цього була величава демонстрація на Могилі 359 під Базаром.

Перед самим святом виїхав я до Житомиру. Там зустрів я зв'язкову ОУН Надію Хоменкову. Вона доповіла мені, що підготовка свята розгортається пляномірно, а полковник С. забрав потрібні матеріяли й людей, що працювали в техніці, в село Ходаки, де був наш оперативний центр. Тому й я виїхав до Ходаків. Тут велася гарячкова праця над переведенням останніх приготувань. Треба було точно підготувати місце й програму самої демонстрації. Треба було наладнати зв'язкову службу, хати для приїжджих і охорони.

Зв'язковий, що з групою боєвиків обслуговував дорогу на Базар, вернувся в п'ятницю й доповів, що в Базарі все підготовлено. В суботу ми рушили в дорогу до Базару. Пізно ввечері приїхали туди, і нас уже чекали наші люди, на чолі з полковником С.

В місті було видно великий рух, багато возів і людей, що з віддалених околиць приїхали на свято.

Нашою, відповідно поставленою і наполегливо розгортаною, пропагандивною й вишкільною роботою, удалося нам перетягти на свій бік цілу станицю української поліції в Базарі. Не зважаючи на великий риск, поліцисти нам у найтяжчих умовах дуже багато помагали. Багато з них відіграло пізніше важливу ролю в революційній роботі і в боротьбі з німецьким окупантом. На пропозицію поліцистів, команда поліції рішила одноголосно взяти організовану участь у демонстрації.

О 7-й годині ранку українська поліція стояла, вишикувана перед своїм будинком. Коли прибули керівники ОУН, командант поліції зголосив звіт. Після кількох хвилин ми рушили на могилу. Порядок маршу був такий: похід очолювала поліційна оркестра, за нею йшла чота хорунжих, посередині хорунжий з прапором, а по боках – по два автоматчики з автоматами, і чота боєвиків ОУН. За ними старшини очолювали чоту шпалеру. Опісля третя чота бічної охорони. Всім походом командував полковник С.

Дорогою стрічали ми щораз нові авта, які везли людей із Житомиру й области на свято.

Програма свята була така: розставлення шпалеру й охоронних груп. Відправлення панахиди. Доповідь. Мовчанка. Промови й сальви пострілів на честь Героїв Базару.

Урочисте свято відбулося згідно з програмою. Спроби порушити спокій не мали ніякого успіху. Охорона ОУН діяла швидко й певно.

Німці, заскочені розмахом свята-демонстрації, зайняли вичікуюче становище. Вони тяжко озброєними відділами обсадили обсерваційні пункти, що панували над околицею, й готові ждали наказу про акцію.

Большевицькі агенти сиділи тихо.Це ще був час,коли і найбільш люті большевицькі попихачі не знали,що їм робити.Вони забавлялися тільки в німецьких холуїв; наша розвідка донесла,що їхні агенти заздалегідь донесли німцям про демонстрацію й змалювали її,як дуже небезпечну акцію.

\+ + +

За кілька днів після демонстрації німці почали арешти в Коростенщині,а передусім - у самому Коростені.Між іншими вдалося німцям заарештувати Марію Ходаківську - мою найближчу співробітницю.Третього дня після арешту Марії,заарештовано й мене випадково на дорозі.Арештованого,припроваджено мене на ортс-комендантуру.Німецький ортс-комендант,який видавав себе досі за прихильника українського населення,тепер виявив себе звичайним катом.На ортс-комендантурі між іншими сидів заарештований О.Виговський,що,будучи большевицьким агентом для нищення українських самостійників,став на службу німецького гештапо.Під час слідства його випущено.Але це його не врятувало.Присуд революційного суду виконала на ньому згадана вже мною Марія Ходаківська...У цій катівні почув я крізь стіну стукіт тієї ж самої Ходаківської.Звільнена від справи Базарської демонстрації,вона негайно кинулася наново до націоналістичної роботи.Вона агітувала й виховувала,переконувала й школила.Вона власним прикладом,власним життям показувала,як слід жити,як слід боротися членові ОУН. Багато пізніше попалася вона вдруге німцям,які її,скатовану,розстріляли.Своєю смертю вона закріпила віру свого життя. І коли вже наступали большевики,коли ломилася сила німецьких армій,пам'ять про Марію Ходаківську серед населення Коростенщини не згасала.Навпаки.Про неї розказувано легенди.І в пантеоні героїв української революції вона зайняла місце поруч усіх найбільше відданих справі визволення українського народу.

Після переведення слідства в Коростені,мене перевезли до Житомиру.Тут почали заново слідство,що опиралося на матеріялі,поданому Виговським. У висліді мене засуджено на смерть.Хто і як,коли й де засудив мене на смерть,цього я не знаю; мене викликали і наказали розписатися,що я беру до відому присуд смерти.А після цього мене вже не пустили до загальної камери - а до смертної одиночки.Коли в одиночках назбирувалося більша кількість людей,їх виводили на розстріл...

В дійсності,яку створили німці на Україні,смерть від німецького ката не була рідкістю...Кожна більша станиця гештапо - це була своєрідна м'ясорубка,в якій гинуло 80 відсотків усіх,хто туди потрапив...

Серед нерозбірливих розстрілів,хаосу й жорстокостей,декому траплявся шанс утечі.Треба мати хвилину,що дає для цього можливість.

Другого дня ввечері,під час того,як мене випущено до вихідника,я,не дійшовши туди,долучився до групи людей,що йшла скидати вугілля. Перший момент я ще не знав,чому я це зробив.Аж щойно на подвір'ї тюрми я вирішив тікати. Виліз на розвалини муру й скочив на другий бік.По другому боці муру стояли німецькі авта.Відруховo я взяв спід одного ремонтованого авта якісь кліщі й фартух і подався прямо в браму.На брамі стояв вартовий.Він глянув на мене й мовчки пропустив.

Недавно закінчили робітники працю, і я виглядав, як запізнений робітник.

І щойно на вулиці я зрозумів, що сталося. Я ще не встиг, як слід, вжитися в присуд смерти на мене, як оце знов опинився вільним на вулиці. Я зразу подався на організаційний пункт, на Бердичівську вулицю, до зв'язкового Маслія. Заскочені, привітали там мене товариші, які вже з відомостей нашої протирозвідки знали, що мене засуджено на смерть.

Я зразу перебрався. За ніч було зроблено для мене документ. На другий день я подався в Київ. Тут зголосився у сл.п. Дра Яхна.

По короткому побуті в Києві, спрямувала мене Організація на дальшу підпільну роботу на Лівобережжя. А першим моїм пунктом на Лівобережжі стала Полтава.

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ І НАДАЛІ ЛИШАЄТЬСЯ ОДНИМ З НАЙВАЖЛИВІШИХ ПИТАНЬ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ. Україна буде горіти вогнищем неспокою так довго, доки український нарід не стане господарем на власній землі. Москва й СССР загрожувати будуть Европі і світові так довго, доки будуть панувати над Україною, і навпаки - їхні сили можна докорінно підірвати через усамостійнення України. - Визволення України - це вивершення тих великих політичних і суспільних процесів, які тепер розгортаються. Вільна Українська Держава - це символ тривалого суспільно-політичного ладу та основне звено здорового укладу міжнародніх сил.

(Із тез Жовтневої (1945 р.) Конференції ОУН).

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД СТОЇТЬ СЬОГОДНІ В ТЯЖКІЙ БОРОТЬБІ ПРОТИ СССР, ЗМАГАЮЧИСЬ ЗА СВОЮ ВОЛЮ, за визволення інших, поневолених Москвою, народів, як їхній союзник, та за творчі і моральні вартості людини. Свою боротьбу веде український нарід силами політичних угрупувань, що стоять на становищі Самостійної Соборної Української Держави, у тісному союзі з іншими, поневоленими Москвою, народами.

(Із тез Жовтневої (1945 р.) Конференції ОУН).

Т.Т.

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА В СССР НА НОВОМУ ЕТАПІ

Очі всього світу звернені тепер на СССР. Світова преса сповнена звістками споза "залізної завіси".Пересічні громадяни Західньої Европи та Америки,які донедавна не мали ніякого уявлення й зацікавлення до СССР,сьогодні досить вільно дискутують і про внутрішні справи СССР,і про негативний вплив СССР у міжнародній політиці.Думки цієї преси й цих громадян далеко неповні й незадовільні.Їм ще багато бракує до того,щоб вони були більш-менш оперті на дійсний стан у советській Росії.Але основні льоди проламано. Думки ці вже є,і заінтересування вже є.Початок зроблено,а відома річ,що добрий початок - це половина діла.

Світ цікавиться Советським Союзом,бо сьогодні вже небезпеці,що йде із Сходу,не перетято шляху ризьким кордоном і не обмежується вона тільки українською кров'ю.Сьогодні Советський Союз перейшов і версальські кордони середньо-европейських держав,і кордони 1939 року; перейшов Вислу,Одру і став на Лабі.Він пробив собі дороги через Карпати на всю довжину їх,вийшов у мадярську низину,опанував середущий Дунай і його гирло,та хижими пазурями вп'явся в Балкани, а Албанським рогом став на Середземному морі,замикаючи жерлами своїх гармат,що вмонтовані в Албанські скелі,прохід до Адріятичного моря.

Червона російська небезпека,про яку зрядп-годи згадували перед другою світовою війною ексцентричні та ласі на сенсації журналісти, стає в повній своїй грозі перед усіма европейськими народами,ще не придушеними московським чоботом. Та й не лише перед европейськими; бо хоч Европа знесилена й розбита,хоч Европа,збуджена з німецького гітлерівського летаргу,ледве тут і там блискає вогнями життя,та все ж таки стара правда про те, що "хто панує в Европі - панує в світі" - і надалі не втратила в основному свого значення. А в середині цієї Европи сьогодні панощаться большевики.

Світ щойно поволі схоплює цю жорстоку правду.Очікуючи,після перемоги над державами Осі,райдужного майбутнього,світ раптово побачив перед собою потвору,ще страхітливішу за ту,що її являв собою гітлерівський режим.

І звідси та цікавість до СССР. Звідси те заінтересування всім, що діється в большевицькій Росії. Бо ворога треба добре знати- краще,ніж свого приятеля.

Безповоротно минули часи,коли осамітнена Україна змагалася - між двома світовими війнами - з переважаючою силою евразійської навали. Україна,закована червоними кордонами,насичена арміями шпиків,провокаторів,притоптана до землі ґраями російських імперіялістів-адміністраторів,що посіли командні пости,що вдерлися в невральгічні пункти українського життя,що забрали ключеві позиції в промислі в свої руки, - Україна в такому тяжкому стані не дала збити себе з ніг. В кожній,навіть найгрізнішій,ситуації знаходилися люди,а то й цілі середовища,що створювали не малі вогнища революційної визвольної боротьби. Вогнища ці мінялися,як мінялася дійсність України,як мінялися форми большевицького тиску. І в тому са-

ме життєва вартість і історична оправданість тих визвольних сил, що – частково свідомо,частково несвідомо – вміли використати ко... принагідне для себе становище,вміли створити заборола перед все... гом. Раз шкільництво,то знов кооперація,то університети,на чолі з ВУАН (Всеукраїнська Академія Наук) із когортою великих вчених,то письменники,залежно від можливостей – творили в себе ланки спротиву большевицькій духовій русифікації і захищали незалежність та суверенність української духовости. В цей спосіб досягнуто тяглости в українській визвольній боротьбі,в захисті й розбудові української державницько-політичної думки.

А світ,Европа,навіть найближчі сусіди,найбільше й безпосередньо загрожені большевицькою Росією,мовчки приглядалися до того титанічного змагання,що його вів український народ.

Та прийшло те,що мусіло прийти. С ь о г о д н і с т а н с о в н о з м і н и в с я ! З м і н и в с я н а н а ш у к о р и с т ь. І ближчі й дальші сусіди,Европа й світові потуги включилися в протибольшевицький фронт,бо мусять рятувати загрожені свої позиції,бо не хочуть бачити своїх нащадків у наймах в евразійського деспота.

Але не лише це примушує світ ближче приглядатися до всього,що діється в СССР. В СССР ідуть великі,всеобіймаючі переміни. Те,про що делямували Сталін і його "геніяльні" соратники в час другої світової війни,пішло на смітник,а ненажерний режим намагається навернути на старі шляхи витискання останньої краплини поту з трудящих.В час війни агітовано до надлюдських зусиль в ім'я свобід і "красивого життя",що мали прийти після війни. А тим часом – Росія залишилася Росією,тією самою,що була за Івана Грозного,Петра 1, Николая – жандарма Европи,Леніна й Сталіна.

Законом російського життя було й є – п о ш и р ю в а т и с я й р о з б у х а т и, н е п р о г р е с у ю ч и в с о б і, н е т в о р ю ю ч и в и щ и х і к р а щ и х ф о р м д л я п о б у т у й р о з в и т к у о д и н и ц ь, в е р с т в і ц і л и х н а р о д і в. Росія веде експанзію не для удосконалення і розбудови духовости,не для вирощування вищих вартостей,а для поглинання фізичного простору і для нівеляції мешканців цього простору. І в цьому її прагненні народи й люди – механічні роботи,числа,якими орудує рука "пляновика". Неважливе те,що людина мислить, чого вона хоче,а важливе – скільки вона робить,яку рекордову норму дає для ненажерного державного левіятана. Хай при цьому гине сама людина чи все людське в ній,але хай буде висока цифра видобутку вугілля,чи витопу чавуну,чи годівлі поросят,чи зарисованих або записаних аркушів!

Але людина є,передусім,людиною!І це й складає,насамперед,непереможний закон европейських народів,тих,що вільні і тих,що проти волі опинилися "під ласкавим промінням сталінської конституції". Але і в цьому,жахливому своїми розмірами і внутрішніми нормами, московсько-евразійському казані,не дають себе знівелювати нації,і поволі будиться людина. І тут щораз більше людина хоче бути собою.

Велетенський бій з Німеччиною,величезні індивідуальні подвиги на фронті й у запіллі,виростили людину. Вона побачила себе в дзеркалі своїх небувалих подвигів.Вона побачила,чим вона є і чим вона повинна бути.

І на розкиданих по величезних просторах побоєвищах,і в надлюдській праці в шахтах,при мартенівських печах,при електричних моло-

тах,в лісі і в полі,закріпилося бажання: н а р е ш т і з а ж и-т и л ю д с ь к и м ж и т т я м!

І ці картини людського життя заполонили уяву кращих представників усіх верств народів СССР. В час війни цьому не противилася "генеральна лінія політики Сталіна",бо,наголошуючи людську гідність, вона підносила ці сили. А втім,найважливіше для Кремлівської кліки було те,що обіцянки давалося на майбутнє,на час після війни.І Сталін та його спілка виставляли історичний вексель,мовляв: переможемо,а тоді заживемо!

І людина повірила в цей вексель,повірила,що зрештою настане час визволення з кайдан партії,її ідеології,її генеральної лінії, її бюрократії,мітингів,урядових вечірок,"плянових аплодисментів" і "рекордових цифр продукції".А зокрема в це повірила російська людина,бо українець ніколи не давався одурити себе приваблими словами большевицького агітатора.

І виник новий процес. Він почався в літературі,пізніше перейшов до театру й кіна і,нарешті,в суспільне й товариське життя. А перед у цьому вели поступові творці "большевицької ери" - ті,в кого було найбільше ще гуманізму,в кого це людина не зійшла до ролі цифри. Очевидна річ,гуманізму іншого,протилежного покрою і змісту,ніж це було у "самого большого советского гуманиста" - Горького,що,віддавшись на службу терористичного сталінського режиму,схвалював його утиски,вбивства й насильства. І драматург Гросман,і поетка Ахматова,і сатирик Зощенко,і кінорежисер Айзенштайн - це в російському народньому комплексі - почали говорити,писати,цікавитися людиною. А за ними пішли інші,пішла суспільність.

І затривожилася Ленінсько-Сталінська партія. Обіцянки призабуто, вексель залишився без покриття. І почалось: почалося Зощенком,Ахматовою,Тіхоновим. ЦК комуністичної партії рішив: таких от виключити з партії,із спілки письменників,одним словом - виключити з життя.А за що? За те,що Ахматова цікавиться виключно людськими почуваннями, а ще до цього захоплюється західньо-европейськими майстрами слова. А так не можна! Бо чому Гете і Шіллер,і Леопарді,і Віктор Гюго,і Моріяк,і Моруа,і Геолсуорсі,і сотки-сотки інших мали творити краще, досконаліше від російських творців,і мали би з них брати приклад "вихованці сталінської епохи"?

Отже,значить,приписали Ахматовій плазування перед Західньою Европою і... "пашла"!

Зощенко поповнив смертельний гріх,бо в сатирі: "Пригоди мавпи" показав,що в радянському червоному раю не все "по-райськи",як це пише пропаганда. Гросману дісталося за те,що в п'єсі "Якщо вірити Пітагорейцям" не розбирає проблем соціялістичного будівництва,не говорить про керівництво партії Леніна-Сталіна,а тільки про людей.

Айзенштайн похитнувся на фільмі про Івана Грозного.ЦК партії визнав,що Айзенштайнові,та й іншим,на чолі з Пудовкіним і міністром фільмової продукції Іваном Большаковим "бракує советської ідеології",бо,наприклад,Айзенштайн не зглорифікував в Івані Грозному "людини з залізною волею" ,а банд його кровожерних опричників не представив "поступовими відділами гвардії".

А вже після цього всього розгорнулася "робота" на всі чотири ходи.Різні "власть імущі" критикують,осуджують та проганяють.Між іншими,слово забрав один із найближчих соратників Сталіна,ленінградський староста Жданов.Його промова переповнена різними нісеніт-

ницями про літературу. Він ударив на сполох, бо не лише поети писали, але журнали друкували, а публіка читала і хвалила; знов же дирекції театрів ставили "не советські драми", а публіка слухала і гукала браво.

І ЦК ВКП(б), постановою з дня 26 серпня 1946 року, заопінюював:

> "...главный недостаток нынешнего состояния репертуара драматических театров заключается в том, что пьесы советских авторов на современные темы оказались фактически вытесненными из репертуара крупнейших драматических театров страны...Издательство "Искусство", по заданию Комитета по делам искусств, выпустило сборник одноактных пьес современных английских и американских драматургов...Постановка театрами пьес буржуазных зарубежных авторов явилась, по существу, предоставлением советской сцены для пропаганды реакционной буржуазной идеологии и морали, попыткой отравить сознание советских людей мировоззрением, враждебным советскому обществу, оживить пережитки капитализма в сознании и быту..." ("Большевик", ч.16, 1946).

Оце "смертельні" гріхи, що їх допустилися діячі "советской сцены". Де ж бо показувати світ таким, яким він у дійсності є!

Після літератури, театру, кіна прийшла черга на пресу. Виявилося, що й "Известия" - не "Известия", а просто капіталістична ганчірка, а "Комсомольская Правда" мало що не глорифікує "молоде, націоналістичне охвістя", знов же "Красная Звезда", замість давати в кожному числі вірша про Сталіна, а в що-другому - портрета цього ж самого сина Сонця, пише про те, що англійці добрі стратеги, американці мають прекрасні бойові машини (ну й дивіться! невже ж може бути щось кращого, ніж в СССР!), і навіть добре билися! А, крім того, всі ці газети не лають Бевіна конокрадом, Бідо - дегенератом, а Трумена - фалшивником! Ну й що ж це за советська преса! - дивуються партійні бюрократи.

А до цього всього з новою "сталінською п'ятирічкою" не все гаразд. Замість 180% виконання намічених плянів, дають 80%, і то зфальшованих! Крім "картошки", громадяни "червоного раю" хочуть хліба, а багато з солдатів і навіть НКВД-истів, що побували в Европі, заразилися якоюсь, ближче не з'ясованою хворобою "епідемія европензіс" і говорять, мабуть у гарячці, що перед війною в усій Европі життя було краще, як в "раю", а тепер, за винятком деяких переможених країн, далі без порівняння краще. А найгірше, кажуть, що в Европі робітники менше працюють, як у "раю", а краще живуть!

Оце основні причини до ферменту внутрі СССР, і то ферменту, що не обмежився лише, як це не раз бувало, окупованими землями - Україною, Білоруссю, Кавказом тощо, а охопив і саму Росію; *так СССР увійшов у стан затяжної довготривалої структуральної кризи.*

Духова і соціяльно-економічна побудова СССР виявляє себе на наших очах несвоєчасною. Виявилося, що *большевицька система була і залишилася тільки короткотривалим історичним етапом, що, двигнений одним поколінням, за життя цього ж покоління вичерпує свої життєтворчі соки та уступає місце чомусь іншому, новому.*

І хоча цей процес охоплює всю сталінську імперію,то все таки в осередку кризи й ферменту,як завжди,так і тепер,стоїть Україна. Вона,насильно включена в большевицьку систему,після років кривавої боротьби,що завдали їй величезних втрат людей і майна,не дала собі вирвати свого історичного призначення. Україна, як революційний передовик, однаковою мірою посідає передове становище як в духовій протиакції большевизмові, так і в політичній, військовій, та господарській.

Це все виводить большевицьку верхівку з рівноваги. На українських письменників сиплються найтяжчі закиди і зауваги. Як відомо, лише декілька з них залишилося покищо поза большевицьким ударом. З особливою заїлістю атакують большевики Остапа Вишню,як своєрідного рецидивіста в замаскованій протибольшевицькій роботі. Великого шуму наробила сатира Остапа Вишні під наголовком "Дозвольте помилитися". Сатира ця обороняла право людини на помилку. Але в "раю" помилятися не можна,бо існують директиви партії. З ініціятиви і на вимогу московського центру,відбулася відома нарада в місті Києві, на якій змішано з болотом майже всіх українських письменників. Причому найбільшим закидом було те,що вони собі мислили Україну, як щось самобутнє,що колись розвивалося і жило без впливу Москви.

Таку ж саму нараду,обласну,відбуто у Львові. Ось що пише про неї "Радянський селянин" з 28 липня 1946 року:

"Як одну з серйозних хиб в ідеологічній роботі у Львівській області,на нараді було відмічено те абсолютно неприпустиме явище,що й досі в деяких навчальних закладах Львова,зокрема в університеті ім.Франка,з професорських катедр проповідуються реакційні,антинаукові концепції ідеолога українських буржуазних націоналістів М.Грушевського. Про це писала недавно газета "Культура и Жизнь". І на нараді цей нетерпимий в радянській дійсності факт був цілком підтверджений".

Далі наводиться прізвища вчених таких,як професори Кордуба і Крип'якевич,яких обвинувачують в націоналізмі. Огірчена газета вболіває,що -

"На жаль,на нараді прозвучали окремі голоси на виправдання цих людей".

Про львівських письменників пише газета далі:

"Певній критиці була піддана на нараді літературна діяльність львівських письменників. Однак,у критиці цій не було належної гостроти. Тим часом творчість ряду львівських письменників явно не відповідає вимогам часу. Вона зовсім не відображає нинішнього радянського життя трудящих західніх областей. Літературний журнал "Радянський Львів" друкує твори низької якости. Серед них трапляються і шкідливі. В одному оповіданні міститься груба брехня про те,що під час брусилівського прориву населення Західньої України,мовляв,тікало від наступаючої російської армії на Захід,разом з австрійцями."

Нічого не обходить большевицького жандарма те,що українське населення справді втікало перед російськими царськими солдатами і перед царськими жандармами. Він не може стерпіти,що в оповіданні показується,як українське населення протиставилося російському,цар-

ському наступові. Для "радянського" патріота все одно - царський чи червоний, аби тільки російський.

Вже зовсім виводить автора з рівноваги той факт, що "на нараді не виступив жоден секретар райкому партії, жоден працівник сільських райкомів партії". Як же це так, - дивується "радянський патріот", - большевицькі диригенти задиригували, щоб почати винищувати українців, а тут тобі вони, замість взаємно обвинувачувати один одного, обплювувати, - мовчать! Видно - солідаризуються з "винними".

А ось картини з господарського життя. "Правда УкраиньI" з 15 серпня п.р. подає:

> "Директор київської фабрики хемічної обробки паперу Чебстарев прибільшив цифру випущеного світлочулого паперу на 3.000 метрів. В сталінському райпромкомбінаті міста Києва числилися виробленими 300 шахових дощок разом з комплектом фігур, а фактично виявилося тільки 25!"

Газета далі пише:

> "...Сигнали з місць про дописування, про підвищування цін, про випускання неповної та недоброякісної продукції, про недобросумлінне ставлення деяких працівників заводу до державної справи...Факти фалшування статистики і звітів множаться".

Ця ж сама газета, в своїй передовій з 15 серпня, подає:

> "Обкоми, Горкоми і Райкоми КП(б)У, партійні бюра багатьох низових організацій зайняли абсолютно неправильну позицію невтручання, пустили самопас марксо-ленінське виховання комуністів". "Шкідлива практика невтручання знайшла застосування навіть в столичній київській партійній організації".

Большевики примушені зареєструвати цілий ряд фактів, що життя в Україні розвивається своїм, незалежним від Москви, шляхом. Преса в московських центрах переповнена різними вістками про те. Як мотто до нападів на адміністрацію в Україні, служить ленінська цитата з травня 1922 року: "Законність не може бути калузька й казанська, але мусить бути едина, всеросійська". Значить, Україні відводиться місце таке, як якомусь російському містові - якійсь Калузі або Казані.

І большевицька чистка, що сьогодні відбувається в Україні, має на меті знищити всі ті українські сили, що в той чи інший спосіб можуть спрямовувати розвиток України на шляхи, незалежні від Москви.

Наявність таких сил є до такої міри поважна, що "партія Леніна-Сталіна" в Україні, на чолі з сучасним головою "Малоросійської Колегії" Нікітою Хрущовим, уважає знищення цих сил за першопляново завдання. У виступах, в налитих люттю й страхом тирадах, прозирає свідомість грізного для них факту, що д у х о в а с а м о б у т н і с т ь у к р а ї н с ь к о г о н а р о д у з а к о р і н е н а н е в г у р т к а х п и с ь м е н н и к і в, п о е т і в, в ч е н и х, ч и т і л ь к и в г у р т к а х п і д п о л ь н о ї в и з в о л ь н о ї д і ї, а в н а р о д і, в й о г о н а й ш и р ш і й м а с і; щ о у к р а ї н с ь к и й ч о р н о з е м, п о л і с ь к а г л у ш и н а, к а р п а т с ь к і з в о р и, ч о р н і п р о р у б и д о н е ц ь к и х ш а х т і г о л у б е п і д с о н н я - завжди дають свій тип людини, с в і й д у х о в и й з м і с т ж и т т я, зовсім відмінний від того, що є в Росії. І що змінити цього не можуть большевицькі "пляновики" на чолі з самим Вознесенським.

У цій самобутності і свободолюбивості українського народу лежить його непоборна сила. Саме з цього животворчого джерела випливають і революційні гуртки українських самостійників, з нього родиться збройний спротив українства проти русифікаційної "уравніловки", з нього, нарешті, виростає масовий визвольний рух, в якому міцніє, гартується й приготовляється до вирішних наступів СУН.

Очевидна річ, большевицькі імперіялісти намагаються протидіяти цьому. Вони, що виявили таку велику гнучкість і оперативність у боротьбі з визвольними силами різних, поневолених Росією, народів, зокрема в боротьбі з Україною, тепер, під концентричними ударами знутра і ззовні, потрапляють у непевність. Ми вже згадували про різні причини цієї непевности. Ми вже згадували про те, що в наслідок другої світової війни увесь світ, усі його прогресивні сили наставлені проти тюремного СССР. Ми вже згадували, що в рямки СССР і його пригнічуючого, нівелюючого впливу потрапило ряд нових народів, з яких кожен на свій лад і за своїми методами розвиває визвольну боротьбу. Слідом за тим сила натиску бюрократичного й терористичного апарату СССР мусить розпорошитися на багато ширший терен, як це було дотепер, а тому, пропорційно до збільшення терену на кожному відтинку, зменшити свою натугу. Нарешті, як це ми вже широко обговорювали, все, що прогресивне, що гуманне, вільнолюбне в російському народі, все те стихійно протиставиться большевицькому режимові, непомильній "партії Леніна-Сталіна".

Большевизм наглядно й бездискусійно виявив себе, навіть перед очима слабозорих, реакційною, протипоступовою силою, виявив себе гальмом і перешкодою в розвитку людства, націй, людини.

Свою кризу намагається большевизм перемогти за допомогою нової хвилі терору, яка, мабуть, перевищить своїми кривавими наслідками славнозвісну єжовщину. Але сила породжує силу. Кров хоче крови. Акція викликає реакцію. І на большевицький терор народ відповість поглибленням і збільшенням революційних намагань.

Большевизм заплутався в цілий ряд унутрішніх суперечностей, яких йому не перемогти й які його знутра обезвладнюють і паралїжують. Те, чим колись пишалися большевицькі вожаки - "непохитність генеральної лінії" - сьогодні залишилося мрячним мітом. Сьогодні про те й не можна говорити, бо й так ніхто не повірив би.

Большевизм хотів бути пролетарським, клясовим, міжнароднім, універсальним, революційним рухом, що має найбільше політичне добро на землі: програму, просто рецепт, як найкраще й найсправедливіше зорганізувати майбутнє людського роду на нашій земній кулі. Зорганізоване за цим рецептом життя на одній шостій частині земної кулі виявилося гіршим від того всього, що є навколо. Замість дворян, поміщиків, Протофіс-у (з'єднання промисловців, торговельників, фінансистів), охранки й інших царських блазнів прийшла нова "вища каста" - упривілейовані члени партії, упривілейована бюрократія, знов же бездумна солдатщина з тими самими погонами й тупою протилюдською дресурою, не кращою, як за часів Николая 1. І люди це бачать. Люди бачать, що ЧК, ГПУ, НКВД, НКГБ - все це стократ гірше за царську охрану. І саме тому геніяльний україн-

ський поет, споневіряний і розтерзаний, кинув у вічі большевицьким ступайкам свою велику й болючу візію: "З'їли, сукині сини, революцію!". А всі ті, що вірили в большевицькі гасла, з острахом пізнають сьогодні всю невідхильну правду. Знає її сьогодні частинно весь світ. Знають її не лише робітники Магнітогорська й Дніпропетровська, не лише засланці Колими й Камчатки, які своєю кров'ю рясно поливають кожен грам здобутого золота; знає про це робітник Менчестерських заводів, пролетар з копалень північної Франції, італійський лазарон, навіть китайський кулі й нерідко мешканець прерій Америки. Сьогодні кожному вже ясно, що в боротьбі за реалізацію московських імперіялістичних мрій розлетівся в пух і прах ідеологічний хребет большевизму.

Матеріялістична прямолінійність скапітулювала вже тоді, коли, з імперіялістичних міркувань, допущено знов, довгі роки переслідувану, релігію й церкву. І тут зразу вилізло імперіялістичне шило з большевицького мішка. Релігія - так! Церква - так! Але - тільки московська! А на її чолі - московський патріярх із синодом, єрархами, наставлюваними з волі "партії Леніна-Сталіна". І тому всі інші церкви нещадно ліквідується. Бо тільки російською мовою, російськими церковними звичаями, тільки славивши партію та її "вождя" Сталіна, можна хвалити й служити Богові. Оце вам картина небувалої моральної прострації, яку большевики створили. І священиків української автокефальної православної церкви ліквідують найжорстокіше, без суду. А за ними прийшла черга на українську греко-католицьку церкву. А там пляново розгортається широкий фронт проти католицького Риму й проти тих осередків магометанізму, що не хочуть клонити голови перед большевицьким червонцем. Одночасно, пебраними в ризи православних священиків агентами своєї "контр-розвідки" в шатах магометанських мулл, намагається Кремль торувати шлях своїм імперіялістичним затіям серед магометанського світу. А де ж комунізм? Де матеріялізм? - виривається з грудей тих нечисленних ідейних большевиків, що ще залишилися в партії.

А інтернаціоналізм? Універсалізм? Клясова боротьба?

Комуністичним партіям у світі наказується вести агентурну роботу на користь СССР, доручається їм шпіонаж і саботажі. І за це большевики добре платять. Але виявляється, що цього замало, бо й між закордонними комуністами трапляються ідейні люди. І ці, після короткого прикрого досвіду, відпадають, а самі комуністичні партії, навіть там, де вони були найсильніші, виразно й швидко тратять на впливах серед чистих і здорових мас. Бо народ можна обдурити, але ніколи - перекупити.

І большевики хапаються нових засобів. З арсеналу царської дипломатії витягли вони панславізм - всеслов'янство. Підбиті й підкорені Советській Росії в другій світовій війні народи, це - в першу чергу слов'яни. І для них большевики проголошують панславізм, щоб у цей спосіб заохотити їх скочити добровільно в московську неволю.

Навколо панславізму роблять большевики величезний шум. Наради, з'їзди, конгреси, проклямації! І висувають вони протиставлення слов'янського світу й слов'янської раси (ох, це ж расизм! - заметушиться дехто. - Нічого, в "генеральній лінії партії Леніна-Сталіна" все вміститься, аби тільки вдержувало на стільці Иосифа Вісаріоновича і компанію!) іншим народам і расам. - А що з нами! - думає собі ро-

Не могли цього всього не добачити партійні большевицькі бонзи. Навколо себе вони почули "разброд", духову розтіч і поринання в щораз гіршому трясовинні. І вдарили на сполох. Преса й пропаганда заговорили про "ідеологічні хитання", "ідеологічні недотягнення", "ідеологічну невитриманість", незнання совєтської ідеології", "брак ідеологічної роботи", "брак ідеологічного вишколу". А все це не лише в партійних низах, а й у високих партійних середовищах. І вирішено: перевівши чистку, зразу підійти до поглиблення "ідеологічної роботи". Тому й відкривають безконечну низку партійних шкіл, курсів, перешколів, що мають начиняти слухачів заново підфарбованою й підогрітою совєтською ідеологією. Цими школами й курсами ущасливлюється передусім Україну...

А для того, щоб опрацювати зміст для цієї "ідеології", якої головним завданням є якнайосновніше причинитися до нищення самобутности поодиноких народів і їхніх розвоєвих зусиль, закладено при совєті міністрів СССР Академію Суспільних Наук, на чолі якої поставлено ректором А. Мишуліна.

З існуванням цієї Академії большевики зв'язують великі надії. "Культура и Жизнь" в ч.5 пише:

> "Партия и советское государство крайне нуждаются в теоретических кадрах по различнЫм отраслям общественного знания... Академія общественних наук при ЦК ВКП(б) станет кузницей теоретических кадров для партии и советского государства".

А ми з свого боку, заважиши всі діючі моменти, можемо сміливо сказати, що й новозакладена Академія суспільних наук не виправить того, що вже потрощене життям.

Отакий загальний стан большевицької кризи створює для нас принагідні умови для пожвавленого розгортання революційної боротьби. Але не лише це. Він нас зобов'язує, кладе на наші плечі важливу відповідальність за долю визвольної боротьби українського народу. Відповідальність ця непомірно збільшена сприятливістю історичної хвилини. Історичний ворог, найбільший ворог українського народу, знайшовся в скрутному становищі. ЦЕ МИ МУСИМО ВИКОРИСТАТИ. МИ МУСИМО ЙОМУ НАНЕСТИ УДАРИ, ПІСЛЯ ЯКИХ ВІН, СТІКАЮЧИ КРОВ'Ю, ВЖЕ БІЛЬШЕ НЕ ОТЯМИТЬСЯ.

Передумовами таких ударів є вміти оцінити свої сили й сили ворога, його слабі пункти й об'єктивні умови загального становища. МИ НЕ СМІЄМО ВДАРЯТИ БЕЗ РОЗБОРУ, АНІ РОЗТРАЧУВАТИ СИЛИ НА ФАЄРВЕРКИ. КОЖЕН УДАР ПОВИНЕН БУТИ ЗВАЖЕНИЙ І ОБРАХОВАНИЙ. КОЖНА ЛЮДСЬКА СИЛА ПОВИННА БУТИ ЯКНАЙКРАЩЕ ВИКОРИСТАНА В РОЗГОРТАННІ БОРОТЬБИ Й ЗАВДАВАННІ УДАРІВ. Нездоровий шум, який роблять, наприклад, бандерівці довкруги поодиноких форм і засобів сучасної боротьби, завдає загальній українській справі тільки шкоди. Він відриває увагу революційних кіл від важливіших першопляннових завдань до менше важливих. Ілюстрацією до цього може бути інтенсивне розгортання бойової акції на теренах Лемківщини й Посяння. Ніяка проблема буття української державности там не розв'язується, а все ж таки - скільки шуму зроблено ними довкола цього відтинку боротьби. Скільки людських сил і засобів пішло там без наслідків, в той час, коли інші завдання, коли інші терени залишилися без належної опіки. Цей випадок знаходить свій прецеденс хіба тільки в масовій деконспірації революційних елементів, яку доконали бандерівці перед поновним приходом большевиків, і яка так дуже обмежила можливості розбудови під-

пільних кадрів.

Новий етап визвольної боротьби в СССР вимагає від нас, передусім, уміння творити справжні історичні факти. Історичні факти творить в сучасній добі тільки народ. Отже, завдання Організації Українських Націоналістів – бути першою ударною лінією великої всенародньої визвольної армії. Не замкнені в собі гуртки й групки, не відірвані акти терору й наскоку, а могутній ланцюг цілево й пляново зв'язаних між собою менших і більших революційних дій, ланцюг, що його кує своїми руками народ. А ОУН – в цьому це глибоко законспірований, найжертвенніший і найвідданіший відділ Революції.

Сьогоднішній етап – це останній відтинок перед остаточним рішенням, перед остаточним зударом, в якому "одна стіна розвалиться, а друга залишиться". ДОБРИЙ ВИСЛІД "ОСТАННЬОГО БОЮ" ЦІЛКОМ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАШОЇ ДОБРОЇ ПІДГОТОВИ І ВМІЛОЇ СТРАТЕГІЇ.

---ооооооооо--

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА НЕ ВИРІШИЛА ПИТАННЯ І НЕ СТВОРИЛА ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ НОВОЇ РІВНОВАГИ СИЛ У МІЖНАРОДНЬОМУ ЖИТТІ. ВОНА ТІЛЬКИ ОЧИСТИЛА ПОЛЕ БОЮ, УВИРАЗНИВШИ СВІТОГЛЯДОВО-УСТРОЄВІ ТА ТЕРИТОРІЯЛЬНІ КОНТУРИ ДВОХ ВЕЛИЧЕЗНИХ ПОЛІТИЧНИХ БЛЬОКІВ – АНГЛО-САКСІВ ТА СССР.

ЦІ ДВА БЛЬОКИ БУДУТЬ УСЕ БІЛЬШЕ УВИРАЗНЮВАТИСЯ, А СВІТОГЛЯДОВО-ПОЛІТИЧНІ РОЗБІЖНОСТІ, ЯКІ ЗАКОНОМІРНО МУСЯТЬ ЗАОСТРЮВАТИСЯ МІЖ НИМИ, БУДУТЬ ПОСТІЙНО НОСИТИ В СОБІ МОЖЛИВОСТІ ЗБРОЙНОГО ЗУДАРУ.

ТЕРИТОРІЯЛЬНИМИ ПУНКТАМИ ПОЛІТИЧНОГО СУПЕРНИЦТВА ЦИХ ДВОХ БЛЬОКІВ БУДУТЬ: СКАНДИНАВІЯ, БАЛТІЙСЬКЕ МОРЕ, НІМЕЧЧИНА, БАЛКАНИ, СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ, БЛИЗЬКИЙ СХІД, ПЕРЕДПІЛЛЯ ІНДІЇ, КИТАЙ І ЯПОНСЬКЕ МОРЕ. ОБИДВІ СТОРОНИ БУДУТЬ ДОКЛАДАТИ ВСІХ ЗАХОДІВ НА ТЕ, ЩОБ РІЗНИМИ СПОСОБАМИ ТА ШЛЯХАМИ ВКЛИНЮВАТИСЯ В ТЕРИТОРІЮ І ОСНОВНІ АРТЕРІЇ СВОГО ПРОТИВНИКА, З МЕТОЮ ПІДІРВАТИ ЙОГО СИЛИ З СЕРЕДИНИ.

ОБОМА БЛЬОКАМИ СТРЯСАТИ БУДУТЬ НАЦІОНАЛЬНІ Й СОЦІЯЛЬНІ ФЕРМЕНТИ ДОБИ. КОНФЛІКТ ВЕЛИКОДЕРЖАВ НАБИРАТИ БУДЕ ВСЕ БІЛЬШЕ ХАРАКТЕРУ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗУДАРІВ. ТАК БУДУТЬ УСАМОСТІЙНЮВАТИСЯ ВАСАЛЬНІ ТА ПОНЕВОЛЕНІ НАРОДИ. ВНУТРІ ПООДИНОКИХ ДЕРЖАВ ПРИХОДИТИМУТЬ ДО ГОЛОСУ ШИРОКІ МАСИ, А ЗОКРЕМА РОБІТНИЧИЙ СТАН.

СССР, ВТРАТИВШИ, ПО ЗАКІНЧЕННІ ВІЙНИ, ДОГІДНЕ ЗОВНІШНЬО-ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ, ЩО БУЛО ОДНОЮ З ОСНОВ ЙОГО ВОЄННИХ УСПІХІВ, МУСИТЬ НАБЛИЖАТИСЯ ВСЕ БІЛЬШЕ ДО ОСНОВНОГО ДВИГУНА СВОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ ТА СИЛИ – ДО МОСКОВСЬКОГО НАРОДУ. НАЗОВНІ ВІН БУДЕ ОПЕРУВАТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ІДЕОЛОГІЄЮ, ВИЗВОЛЬНИМИ РУХАМИ КОЛОНІЯЛЬНИХ НАРОДІВ І СОЦ. РОЗБІЖНОСТЯМИ ВНУТРІ ПООДИНОКИХ ДЕРЖАВ. В ЦИХ МОМЕНТАХ ЛЕЖАТЬ ДВИГУНИ ЙОГО ЗОВНІШНЬОЇ СИЛИ, АЛЕ РІВНОЧАСНО ЗАВ'ЯЗКИ МАЙБУТНІХ УСКЛАДНЕНЬ ВНУТРІ.

(Із тез Жовтневої (1945 р.) Конференції ОУН).

Я. ДИДАЛЕВСЬКИЙ

ДЕЯКІ ДУМКИ З ПРИВОДУ КОНСОЛІДАЦІЇ

Всі тривалі революційні здвиги, кожний, великої ваги, історичний акт, чи розвій різнородних процесів людського життя, відбуваються не за якимось шабльоном, не за точно визначеним рецептом, що його, на зразок хемічного закону, можна пристосовувати до людського життя. У людській історії є саме момент неповторности, що складається з цілого ряду різного роду існуючих причин та обставин. Вони у даному укладі появляються тільки в одну історичну хвилину, щоби згодом уступити місце іншим, які після них наступають.

Саме заслуга великих людей чи людських груп у суспільно-політичному житті лежить у тому, що вони своєю інтуїцією та розумом схоплюють суть історичного моменту, внутрішні та зовнішні сили, які його викликають, щоби з них та через них зробити великий стратегічний плян свого поступовання.

Схопити суть історичного моменту – це значить відчути психічні, соціологічні та політичні процеси, які в ньому діють. Це значить – перенести відчуття на канву логічного думання, щоби на ньому зформувати плян свого діяння.

Де немає сильної інтуїції, де немає ясної думки, там немає розуміння діючих суспільних та політичних сил. Там, де немає розуміння діючих політичних сил, закономірно приходить консерватизм або революційний реакціонізм.

Яка ріжниця між тими двома групами?

Мертві консерватори поволі та безболізно відходять від процесу формування життя. Вони завмирають, завапнюються у своєму світі уяв, у світі, що відходить до архіву минулого, а на їх місце приходять нові, прогресивні сили. Революційні реакціонери, з природи своєї, звичайно, дуже активні, але вони не схоплюють сути історичного моменту, не мають основної осі для своєї дії, не мають глибинного стратегічного пляну роботи. На їх місце приходить, звичайно, якийсь шабльон, якась доктрина, революційна формою, але вихолощена чи пережита вже своїм змістом. Ця доктрина може бути на певний час джерелом своєрідної сили, може спалювати енергію даної групи, але її кінець мусить бути один: ЗАМКНУТИСЯ В СЕКТУ МОЖЕ, НА ПЕВНИЙ ЧАС, І ВОЙОВНИЧУ, – ТА ЗНИКНУТИ, ЯК ТІЛО, ЩО НЕ МАЄ ТЕПЛА З ПРОЦЕСУ ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ.

ЗАВМИРАЮЧІ КОНСЕРВАТИСТИ та РЕВОЛЮЦІЙНІ РЕАКЦІОНЕРИ – це хоч як різні своїми зовнішніми формами, проте подібні своїми суспільними функціями, витвори. Їх створила якась пройдена епоха, якась доктрина, що вона вчора ще була прогресивною, але сьогодні є назадницькою та відсталою. Вона неспроможна вже формувати життя, розкривати великі творчі скалі переживань для своїх визнавців, розкривати повноту життя, але представляє тільки викривлені, однобічні образи дійсних суспільно-політичних процесів. Тому в них острах перед гущею складного життя, тому нахил спростачувати багатство суспільно-політичних явищ, соціяльних та політичних процесів. Замість гармонійного, органічного походу з наростаючими силами, ми бачимо в таких груп нахил до насильства над життям, що нерідко вили-

вається в систему терору. Для них форми перестають бути формою зовнішньою для життєтворчого змісту, а перетворюються на кістяний панцир слабого плазуна, що має охоронити його перед вітрами, громами та небезпеками життєвих бур.

Джерелом переходу від прогресивного до назадницького, від революційного до реакційного не обов'язково мають бути відмираючі доктрини. Життя творять живі люди. І навіть найкраща ідея може в руках партача, простратора перетворитися на залізні пута, які нищать, припиняють, чи йдуть всупереч розвиткові творчих сил. Нетворчі люди роблять ідею нетворчою, і їх нетворчість розбазарює все те, що нераз цінного створили цілі покоління.

\+ +

\+

Революційність та прогресивність політичного середовища не визначається шумною бомбастикою про революцію, ні навіть революційною технікою боротьби. Бомбастика про революцію - це, звичайно, перша ознака її поверховости. Сама техніка революційної боротьби може бути нетворчим прийняттям чужих революційних форм із невдалим застосуванням до власного грунту. Революційна техніка - це потужна машина, це бистра ріка, яка може бути рушійною силою для турбін та моторів, але вона, не спрямована, може знищити людське добро та саму машину.

Революціонер, що користується тільки революційною технікою, за якою не стоїть великий стратегічний плян - це тільки розгуканий кінь, який мчить навмання, щоби зломити перший зустрічний предмет та на ньому повиснути. Революціонер, що своєю безпляновою роботою для виладування своїх інстинктів, шкодить своєму народові, нищить непотрібно наростаючі суспільні шари та сили - є НЕ РЕВОЛЮЦІОНЕР, А РЕАКЦІОНЕР, НЕ ЩАСТЯ, А ПРОКЛЯТТЯ ДЛЯ СВОГО НАРОДУ.

Революція - це не безплянові постріли, не винищування людей свого народу, а це - творчість, розгортання та посилювання широкогранних суспільних процесів та дій під кутом одного стратегічного пляну, що веде до здійснення пробоєвих завдань народу на даному історичному етапі.

Революція - це безперервний зв'язок із життям та потребами свого народу. Хто йде проти народу - байдуже, чи прикривається ім'ям того ж народу, чи своєю доктриною або своєю амбіцією влади - той є звичайний злочинець. Злочинець буде також той, хто в ім'я свого партійного загумінку шкодить морально чи фізично своєму народові. Для народу однаково небезпечний опортуніст, що в ім'я збереження матеріяльного, боїться ризикувати та жертвувати собою, щоби творити духове та посилювати, ціною свого життя, суспільні процеси, як і революційний реакціонер, який чином для чину перетинає ці процеси в їх вузлових пунктах.

Звичайний опортуніст, хоч може гальмувати революційні процеси, та проте він, маючи на оці збереження національної субстанції та національного матеріяльного добра, може здійснювати своєрідну функцію в житті народу: він буде постійно тим, який іншим революційним чинникам звертатиме увагу на те, щоб вони, маючи на оці духове, маючи на увазі безпосередню боротьбу, не забули про конечність вдержати пев-

ні матеріяльні вартості та те,що,за допомогою легальних засобів, удержати можна. Коли опортуніст працює в своїх межах,то з його праці можуть мати деяку користь революційні рухи,що знаходять у його здобутках базу та опертя для своїх плянів.

Революційний реакціонер,чи пак,революційний опортуніст є революціонером за формою. Йому до справжньої революційности бракує ще змісту,що визначається потребами та метою свого народу. Революційний опортуніст може бути дуже добрим членом своєї загниваючої партії,що вивчає технічні правила революційної боротьби,які вона переписала,може,і з чужих книжок,чи,навіть,здобувається на вироблення своїх власних. Але ні він,ні його партія не можуть вивчити того,що треба своїм серцем відчути,що треба,при найбільшому духовому та творчому під'йомі,зрозуміти,що треба тонкощами інтелектуального думання розібрати – різних процесів революційної боротьби та добра свого народу. Для революційного реакціонера на першому пляні стоїть особиста,неспівмірна до його сил,амбіція розгуканого коня,розбурхана енергія,чужа,неорганічна для даного народу техніка чи тактика революційної боротьби,або завапнена партія. Він може бути дуже добрим революціонером партії свого декаденту (вона може називатись навіть не партією, – це байдуже!),але революціонером свого народу,революціонером передових сил нації,її потреб, він не буває. Його революційні сили діють у діяметрально протилежному напрямі до потреб народу.

\+ +

\+

Ми – поневолений нарід,який бореться за свою самостійність і незалежність. Наша основна мета – повна державна самостійність. Наш шлях до неї – Українська Революція,як процес духового й політичного розгортання сил нашого народу під кутом останньої стратегічної мети – державно-політичного відокремлення.

Українська Революція – це Українські Визвольні Змагання в їх минулому,сучасному та проєктовані,на тлі грядучих процесів,на майбутнє. Де немає зрозуміння для минулого,не може бути творчого сучасного,де немає схоплення сучасного,не може бути плянування майбутнього.

Українські Визвольні Змагання в їх минулому,сучасному та майбутньому – це одноразове явище. Вони є одноразовим і неповторним явищем під оглядом духовости,зовнішніх та внутрішньо-політичних сил,поставлених завдань та конечних шляхів і засобів. Вони будуть успішні не тоді,коли ми будемо себе взаємно винищувати чи очорнювати,а тоді,коли ми український геополітичний простір виповнимо українським творчим змістом,коли розбудуємо могутні процеси та здвиги,що розгортаються на наших очах,і дамо розв'язку для цілости духових,суспільних політичних та економічних питань Сходу. Бо Революція – це не терористичне згвалтування народу,а могутній здвиг його революційних та поступових сил.

Тому й немає і не може бути чужих прикладів,які ілюстрували би повноту Українських Визвольних Змагань. Можуть бути тільки історичні фрагменти,які можуть образово представляти нам чи помагати усвідомити собі ту чи іншу складову частину нашого визвольного процесу. І як не може бути прикладу самого процесу,так не може бути

поза нами,на чужому грунті,тактики чи стратегії,яка розв'язувала би питання сучасного українського духового,суспільного та геополітичного комплексу. Змістові та завданням Українських Визвольних Завдань мусить відповідати українська революційна тактика. І до нічого тут випробувана на російському грунті,в соціяльно-клясовій боротьбі,тактика перманентної революції. Прикладів,коли їх шукати, матеріял,що його можна черпати,лежать не там,а в українському минулому,а зокрема - в добі Хмельницького,Мазепи та Визвольних Змагань 1917-20 років.

Як кожне живе явище,український визвольно-революційний феномен не стоїть на місці,а невпинно розвивається. Він розвивається незвичайно скоро; з великою швидкістю міняється внутрішній уклад українських суспільних сил та зовнішньо-політична констеляція.

І революційність полягає саме в тому,щоби йти в парі з тими процесами,щоб не бути позаду них,а давати скору та рішучу відповідь на кожну нову констеляцію,на кожну нову можливість та на кожне назріваюче завдання.Шабльону тут бути не може.Не може бути тут нагинання українського політичного життя під кутом тієї політичної структури,яку творять зараз інші народи.Ми вважаємо прямим божевіллям однаково відкопування пережитих доктрин,як і застосування на українському грунті чужих тактик чи спроби нагинати українське політичне життя під кутом того,як укладаються сили у інших народів - байдуже,чи ці панове мають на оці розплився вже зараз у "світовому уряді",чи нагинати українське політичне життя під кутом трьох політичних партій,що нібито зараз вичерпують цілість суспільних та політичних справ на Заході Европи. Тих,хто про це пише чи думає,ми вважаємо не революціонерами,а реакціонерами - реакціонерами,які відірвалися від українського грунту та не розуміють процесів,що проходять на Україні,на Сході Европи чи,навіть,на тому самому ж Заході.

Скорість процесів в Українських Визвольних Змаганнях ставить до українських визвольних сил все нові й нові завдання.Вони є на відтинку духово-психічних процесів,суспільному,внутрішньо-та зовнішньо-політичному,революційно-боєвому,тактичному та стратегічному. Розуміти повністю становище,правильно розставити сили,правильно вдаряти,цебто,бити ворога в його,для нас найбільше небезпечні,місця,бити так,щоби скріпляти власний революційний потенціял - це Українська Революція. Не розуміти духового й політичного становища свого народу й дивитися на чужі ясні зорі й ганятися за ними, поставити себе поза рямцями українських суспільно-політичних процесів,вдаряти ворога без пляну й винищувати низові революційні сили - це реакційний опортунізм чи протинародня реакція.

\+ +

\+

Провідні чинники ОУН весь час говорили про консолідацію українських політичних сил.При чому малося на увазі консолідацію під кутом включення всіх творчих українських сил з погляду інтересів українських визвольних змагань.Розподіл українських земель між кількома окупантами,різне становище на різних займанщинах,нескристалізованість українських політичних груп,недомагання в площині соборництва,не дозволяли здійснити цього завдання.

З відходом Західньо-Українських земель до УССР,з вибухом другої світової війни,довоєнне становище цілковито змінилося.Консолідація українських політичних угруповань стала,на тлі нового політичного становища,реальною можливістю.І не тільки можливістю,а й історичною конечністю: треба було на терези ваги другої світової війни,на терези,де мала рішатися доля українського народу,кинути об'єднаним усе,що здорового мало українство.Треба було змобілізувати всі українські сили під кутом тих великих завдань,які відкривалися в зовнішньо-політичному секторі та на терені корінних українських земель.

Розбиття українських політичних сил у другій світовій війні відбилося вкрай негативно на здобутих досягненнях.Цілий ряд завдань не виконано й вони заважати будуть на дальших визвольних змаганнях.Головних плянів та завдань між поодинокими групами не узгіднено.Бандерівське середовище почало,не обдумавши точно розвою політичних подій,в деяких місцях передчасний збройний зрив,який причинився до розконспірування та винищення великої частини українських революційних кадрів.Все це заважувало та заважувати буде на наших здобутках у дальшій визвольній боротьбі.

Групова ворожнеча під кінець другої світової війни почала набирати жахливих та небезпечних форм.Повставала небезпека,що кожне українське політичне угруповання буде мати свою "державну владу", свій "законний уряд",та що видавати буде для "всього народу" свої закони.Поруч того,на українському ґрунті фізичний та моральний терор - зокрема в краєвому секторі - набрав форм,які в основах захитують нашу дальшу визвольну боротьбу.

З розвалом націонал-соціялістичної Німеччини всі українські землі опинилися під одним большевицьким окупантом.Боротьба проти большевиків вимагає великого досвіду і революційного сприту.У новому становищі на внутрішньому та зовнішньому відтинку висунувся цілий ряд нових,відповідальних завдань,без переведення яких неможливе наше національне визволення. Нові питання,які перед українськими політичними чинниками поставив час,вимагають якнайбільшої концентрації українських політичних сил,пляново розставлення їх на відтинках найбільше пекучих завдань біжучого революційного моменту.

Отже,консолідація,що її потребу висунув сам час,що її уможливлювали змінені зовнішньо-політичні,а слідом за тим і внутрішньо-політичні відносини,мислиться,як ВЕЛИЧЕЗНА ОДНОРАЗОВА СПРОБА ПІДНЯТИ ВСІ УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ГРУПИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ БІЖУЧОГО ВИЗВОЛЬНОГО ЕТАПУ.ВОНА МАЄ РОЗВ'ЯЗАТИ ВСІ НАЙБІЛЬШЕ БОЛЮЧІ ТА АКТУАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ ПИТАННЯ.КОЖНА ЗДОРОВА УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИЧНА ГРУПА МАЄ У ВЕЛИЧЕЗНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ВИЗВОЛЬНО-РЕВОЛЮЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАЙНЯТИ ЯКУСЬ ПОЗИЦІЮ,ПРОРОБИТИ ЯКІСЬ ЗАВДАННЯ,ЯКІ ВІДПОВІДАЮТЬ ЇЇ СИЛАМ ТА МОЖЛИВОСТЯМ.КОЖНА ТВОРЧА УКРАЇНСЬКА ЛЮДИНА МАЄ БУТИ ВКЛЮЧЕНА В ТУ ЧИ ІНШУ РОБОТУ,ЯКОЇ В КРАЮ І ЗАКОРДОНОМ У ДУХОВОМУ, ПОЛІТИЧНОМУ,ГРОМАДСЬКОМУ ЧИ ВІЙСЬКОВО-БОЙОВОМУ СЕКТОРІ ТАК БАГАТО.

Хто не бачить тих усіх завдань - той або сліпий,або божевільний. Сліпий нічого бачити не може,а божевільний - навіть коли бачить,то не може з цього витягнути відповідних висновків.

А не бачать сьогодні нічого ті,що підраховують на еміграції проценти збаламучених своєю пропагандою людей,що хочуть нагинати українське політичне життя під кутом своїх амбіцій на владу.Невже ж

що має щонебудь спільного з українською революцією,з українським визвольним процесом?Чи торгуватися за теплі місця тоді,коли український нарід кривавиться за своє "бути"чи"не бути"?Невже ж має щось спільного з революцією вбивання клину в українські політичні сили,збочення на шлях внутрішньої боротьби тоді,коли переломовий час вимагає вибрати найкоротший шлях до мети – шлях порозуміння та зговорення?

\+ \+

\+

Консолідація українських політичних сил через створення Українського Координаційного Комітету (КУК) в Европі,стала доконаним фактом.Сталася великої ваги подія в історії українського народу; в незвичайно відповідальний момент наших Визвольних Змагань зійшлися майже всі українські політичні чинники на еміграції,щоби рішати спільно кардинальні справи українського визвольного процесу.За передумову практичного переведення в життя спільних рішень вони схвалили такі засади:

а) Здорове громадське й політичне життя нації має базуватися на твердих принципах права і християнської моралі,

б)Всі політичні чинники засуджують,як суперечні з правом та мораллю,та як шкідливі у життя нації,зокрема для її нормального розвитку,всякі прояви морального та фізичного терору.

в) Всі політичні групи якнайрішучіше відкидають усякі тотально-монопартійні тенденції,як фашистівського і націонал-соціялістичного,так і большевицького характеру,та спільними силами поборювати їх будуть у кожній ділянці українського життя.

г) Українські політичні чинники визнають у суспільному житті нації такі основи для реалізації консолідації: свобода думки і слова, взаємна льояльність,чесна критика відмінних поглядів та порозуміння в справах одностайних виступів назовні. Одночасно виключають поборювання та денунціяції.(Комунікат КУК-у з дня 11.вересня 1946).

Це були ті основи,на яких мало розгортатися все інше.Те перше,що без нього неможливе не тільки політичне життя,а й саме існування народу.Бо там,де нього немає,там панує терор,розбій і найбільше вишукані засоби національного самовинищування.Щойно коли створити передумови для нормального розгортання суспільно-політичних сил,можна говорити про здорову програмову диференціяцію політичного життя,співпрацю і т.п.

Здається,кожна людина,кожний щирий українець,що має в собі хоч крихітку громадської моралі,хто має хоч трохи відповідальности вже не за долю,але навіть за добре ім'я українського народу,хто має хоч крихітку політичного глузду,мусів би ці основи прийняти,як щось що не підлягає найменшому сумнівові і найменшій дискусії.

Кажуть – удар об стіл,і ножиці озвуться.Так було й цього разу.Речник тих,що вживали і вживають,як систему,моральний та фізичний терор,речник бандерівського середовища п.Стахів виступив з найбільшим обуренням,заявляючи,що "нам накладають намордник",цебто,виключаючи моральний та фізичний терор,замикається в цьому середовищі можливості праці.За тими словами пішло ще кілька місяців закулісової гри та маневрів,які мали на меті розбити консолідаційні заходи,а тоді виступ з консолідаційної акції.

Цього разу бандерівське середовище було послідовне. Як могли вони придержуватися християнської моралі, коли на Землях їхнє СБ (так зв. Служба Безпеки) розстрілювало сотні українців – уже не тільки мельниківців, а й волиняків та східняків, які не погоджувалися з їхньою роботою? Як можна підписувати таке зобов'язання, коли по таборах відбуваються далі провокації, доноси й терор?

Це послідовність, яка палить соромом обличчя! Це послідовність, яка завертає нас туди, звідки, здавалося, ми вже давно вийшли – і то саме в момент, коли треба боротися за самі примітивні основи нашого політичного життя та розвитку.

Черговий раз в переломовий історичний момент бандерівський "революційний провід" розбиває український визвольний фронт. Перший раз тоді, коли розбита була його заходами одноціла ОУН, другий раз – коли почалося винищування українських партизан в лісах Волині і Галичини, та втрете – тепер.

Черговий раз виказалася не революційність, а реакційність бандерівського провідного середовища. Реакційність, яка зв'язана з хоробливими амбіціями влади людей, які хочуть прийти до неї по крові та трупах своїх сестер та братів. Реакційність, що випливає з загниваючого групового гетта, яке поставило себе вище за добро свого народу.

Пощо ті всі статті у ваших виданнях, що мають оправдати ваш крок, що мають з нього зробити геройський вчинок? Пощо пишете про різні концепції української консолідації? Ви спихаєте українське політичне життя туди, де воно не було навіть у своїх початках, до питання – хто з а і хто п р о т и терору супроти своїх братів! З кожного рядка вашої статті, навіть невчене око може добачити, що не розумієте української визвольної справи, не розумієте добра українського народу!

Нащо пишете про опортунізм, який закидаєте іншим, коли ваш опортунізм жене вас у систему революційної техніки, техніки без українського змісту, на все нові й нові карколомні потягнення, які катастрофально відбиваються на всьому українському народі? Нащо пишете про свій активізм, коли ви на ділі котитеся похилою площою своїх амбіцій? Навіть найбільша пасивність краща за вашу активність, що є активністю розгуканого коня, який нищить усе, щоби врештою й себе знищити.

Ви сказали вже своє слово. Воно – вбитий клин у серце українських визвольних змагань у краю і закордоном. Ваше слово – болючий удар по українському революційному процесі, зменшення потенціялу Української Революції у вирішальний історичний момент. Так ми бачимо об'єктивно цю справу.

Ви своє слово сказали. Тепер слово за вашим членством, яке ви годуєте отрутою всяких видуманих вісток та аранжованих вами провокацій. Воно відчуває своїм щирим неспідленим серцем, що ви сказали та робите зле. Ви хочете ненавистю заглушити його сумління, хочете вбити його душу та всяке самостійне думання. Але те, чого ви так боїтеся, буде вимовлене, бо воно вже в нього на устах! Буде сказано: "Кров наших сестер і братів – на ваших руках; ви-фарисеї, що торгуєте кров'ю народу; ви реакціонери!"

Вимовляться слова і будуть витягнені висновки!

А.ЗОРЕНКО

ЧОМУ НЕ ВЖИВАЄМО ТЕРОРУ СУПРОТИ ІНШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ГРУП?

(Відповідь на листа СТЕПОВОГО,що поставив нам цілий ряд питань,на які відповідаємо відкрито,з огляду на актуальність цих питань).

ЗАПИТ 1. ЯКА РІЖНИЦЯ МІЖ ТЕРОРОМ ФІЗИЧНИМ І МОРАЛЬНИМ?

ВІДПОВІДЬ. На перший погляд,ріжниця дуже велика,але в дійсності вона дуже мала. У першому випадку ви нищите людину фізично,цебто її вбиваєте,або ушкоджуєте фізично,а в другому ви нищите її морально,цебто,відбираєте їй честь і все,що поза фізичними добрами найдорожчого має людина. Часом фізичне знищення чи покалічення може бути легше за внутрішні терпіння,коли,наприклад,з невинної людини зробите національного зрадника,чужого агента чи злодія.

ЗАПИТ 2. ЗВІДКИ ВЗЯВСЯ ФІЗИЧНИЙ ТА МОРАЛЬНИЙ ТЕРОР В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ?

ВІДПОВІДЬ. Український нарід поставлений перед затяжну боротьбу з своїми окупантами.Зокрема,боротьба протягом останніх двадцяти років проти Червоної Москви набрала найбільше різнородних форм.Большевики розгорнули супроти українських революційних груп найбільше жорстокі та підлі засоби боротьби.Ворога щадити не можна,і звичайно проти нього треба повертати його власну зброю.Як довго така боротьба була тільки з окупантами,то це було нормальне явище,але від часу,коли ті самі засоби перекинуто супроти українців,що стоять на становищі Самостійної Української Держави,ми стали свідками страшних наслідків.

Фізичний та моральний терор отруював та отруює ще й зараз,як явище,нерозлучно зв'язане з так званою націонал-соціялістичною та большевицькою революцією. Вони собі до зеніту розгорнули систему терору,і його жертвами стали мільйони людей,промахом яких було те,що вони хотіли мати волю,думку й честь.

ЗАПИТ 3. МОЖЕ ФІЗИЧНИЙ ТА МОРАЛЬНИЙ ТЕРОР Є СКЛАДОВОЮ ЧАСТИНОЮ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ?

ВІДПОВІДЬ. Дуже часто є неясності в розумінні самого слова - Революція. Часто не розуміючи його,багато людей думають,що кожна революція має однакові закони та ту саму техніку й тактику.І звичайно,для революційної дії большевицька революція стає для техніки і тактики клясичним прикладом. Нам треба розуміти революцію не як якийсь чародійний молох,а - якнайширше розчленовані Українські Визвольні Змагання.

Українська Революція повинна мати в своїй основі моральне та політичне відродження української людини. Чи можливий моральний або політичний ріст людини,коли вона спеціялізуватиметься на нищенні своїх братів? Про який ріст українських визвольних сил може бути мова,коли короткозорий терорист,для заспокоєння своїх амбіцій,буде наліво й направо стріляти своє українське оточення,яке не погоджується з його роботою? Як можна посилювати українські визвольні змагання,коли часто тих,які своє життя віддавали для визволення України,робиться чужими агентами? Така революція,коли б була навіть найбільше протибольшевицькою,є вода на її млин,і вона сама мусить закінчитися большевизмом.

Від революції до всевинищуючого, анархічного терору дуже близько. Вона кінчається, коли на чолі революційного руху стають обмежені духово та політично провідники. Тоді на місце духової творчости, революційного здвигу, приходить шалений терор. Там, де не вистачає змісту, широких завдань, приходить форма, блиск, поза, на коротку мету розражований чин, що має полонити маси, чи держати їх у сліпому послуху. "Революція" втрачає тоді свій зміст та животіє тільки системою терористичних актів та "прочищуванням" рядів колишніх революціонерів.

Українська Революція має особливі труднощі на шляху до осягнення своєї мети, та особливі небезпеки. Червоний окупант може винищувати українські сили українськими руками, шукаючи для цього найбільше різнородні шляхи та підстави. Цієї гри часто не може побачити революціонер-технік чи терорист. Тому Українська Революція мусить бути тільки малою складовою частиною широко розгалуженої боротьби проти окупанта. Тому стрижнем нашого визвольного руху мусять бути революціонери-політики, революціонери-стратеги і тактики. Коли буде навпаки, тоді українська революція знищить та розкладе себе своїми власними руками.

ЗАПИТ 4. ЧИ ВНУТРІШНЬО-НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕРОР МАЄ ЩОСЬ СПІЛЬНОГО З УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛІЗМОМ?

ВІДПОВІДЬ. Останнім часом прийнято, майже, як засаду, зв'язувати терор із словом націоналізм взагалі. При чому, під націоналізмом розуміється не вияв творчих зусиль народу, а його намагання за допомогою брутальної сили накинути волю одного народу іншим народам. Український націоналізм із таким імперіялізмом не має нічого спільного, бо він хоче досягти того, що інші народи вже давно мають, а саме - своєї власної Самостійної Держави, в якій він міг би виявити, з користю для себе та людства, свої творчі сили.

Те саме торкається системи внутрішньо-національного насильства малої групи людей над цілістю народу, щоби в цей спосіб відкрити собі шляхи для міжнароднього грабунку та розбою. Але тисячі прикладів свідчать про те, що це однаково добре можуть робити ті, хто називає себе демократами, соціялістами, комуністами чи іншими можливими назвами. При чому, той терор може мати найбільше різноманітні форми; він може бути духовий, політичний чи економічний - господарський. Бо яка ріжниця, чи селянин та робітник гине від кулі чи голодної смерти, в льохах тюрем, чи животіє в Богом забутих дільницях міст, серед найбільше нелюдських відносин?

Завдання українського націоналізму зовсім протилежні. Щоб визволитися від окупанта, ми мусимо, під оглядом духово-моральним та політичним, піднятися, як одиниця та нарід, на найвищий щабель людських спроможностей. Тому й основним мотивом нашого світогляду та програми є виховання високовартісних людей, які всі свої сили віддали би для народу, а націократична концепція, під оглядом політичним та господарським, забезпечує якнайбільше можливостей для вияву індивідуальних сил людини.

Ці основні засади українського націоналізму були дещо прикриті фактом, що побіч нас діяли інші "націоналісти", які фізичний та моральний терор супроти інших українських політичних груп прийняли за свою систему. Але, на нашу думку, вони так не розуміли українського націоналізму колись, як сьогодні модної демократії, про яку вони зараз стільки говорять.

ЗАПИТ 5. ЧИ ЗМОЖЕМО МИ ТЕРОРИЗМ ВІДОМОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ГРУПИ РЕГТИ ТІЛЬКИ ЧЕСНИМИ ЗАСОБАМИ БОРОТЬБИ, И ЧИ НЕ ТРЕБА НА ТЕРОР ВІДПОВІСТИ ТЕРОРОМ? Чи не вирвати з корінням те, що в ній є хворого, щоб розвинулося те, що в ній здорове?

ВІДПОВІДЬ. Це питання тривожить зараз більшість українців в краю та на еміграції. Від нього залежить дальша доля Українських Визвольних Змагань.

Для того, щоб на терор відповісти терором, голосилися вже сотні боєвиків ОУН. По вбивстві Членів Проводу - іменованих на свої пости ще сл.п. Покійним Євгеном Коновальцем - Миколи Сціборського та Омеляна Сеника-Грибівського (безпосередньо по одержанні відомості про цей злочин), зголосилися десятки революціонерів. Вони хотіли кров'ю змити ганьбу та виступити в обороні чести Основоположників ОУН, що її сплямлено наклепами. Але ми не є організацією, де можна робити те, що треба робити в обороні людей, але те, чого вимагає наша ідея та цілість нашої визвольної справи. Треба дивитись на все не під кутом моменту, не хвилинного успіху, а остаточного осягу. А кінцевий баланс міг бути дуже страшний. За відомостями, що їх тоді одержано, вбивник Козій - член СБ Рубана-Лебедя, був тільки сліпим знаряддям у руках ворожої агентури, який мав дати стріл для смертельного винищування двох українських революційних сил одну одною. (За даними органу, що симпатизує з банд. групою "ЧАС" у Фюрті, вбивник Сціборського та Грибівського був червоним партизаном!) І що ж би на сьогодні залишилось для української історії, коли б ми відповіли пострілами, на які впали би знов постріли? Так виникли б у нас відносини, що панують у джунглях, де чинний закон боротьби на знищення! Що на сьогодні залишилося б з українського націоналізму? З українських державницьких стремлінь? Це була би порожня фраза, що проти неї промовляло би тисячі фактів!

Розуміючи це, Голова Проводу ОУН полк. Андрій Мельник дав, під карою смерти, наказ - не відповідати на терор терором. Ця заборона зобов'язувала ОУН протягом останніх 5-ти років. Зобов'язувала заборона, хоч не раз рука автоматично стискала пістоля, коли бачилося тих, які морально відповідали за смерть Сціборського, Грибівського, полк. Романа Сушка, Ярослава Барановського, та всіх тих, що в партизанських лавах упали від СБ Лебедя-Рубана.

Моральну відповідальність за всі ті жертви, членів і не-членів ОУН, що гинули та гинуть на українських землях, несе бандерівський рух, а безпосередньо - Провід і виконавці.

Терор за наших обставин підпільної боротьби цього питання не розв'яже. Його мусить розв'язати, передусім, сам бандерівський рух, а коли він не буде в силі цього зробити, то це змушені будуть зробити інші політичні групи та український нарід.

Розв'язка цього питання назріває та стає неминучою. Що пізніше буде її розв'язано, тим більша шкода буде для української визвольної справи.

....

Отже, здається, ми коротко відповіли на поставлені вами в останньому листі запити. Радимо вам простудіювати історію большевицької революції, щоб перед вами стала ясною тактика большевиків. Для того,

щоб ви зрозуміли основи українського націоналізму, радимо прочитати твори Сціборського та "Основи виховання в ОУН".

Тоді ви глибше зрозумієте теми, які часто у своїх листах порушуєте.

-00000-

Організація Українських Націоналістів, нотуючи нині наявність різних політичних угруповань, а з тим і неминучість міжпартійного суперництва, стверджує, що ВСЯКА ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА МУСИТЬ ПРОВАДИТИСЯ В МЕЖАХ ВИСОКИХ ЗАСАД НАЦІОНАЛЬНОЇ МОРАЛІ, ЧЕСТИ Й ГІДНОСТИ, ОДНИМ СЛОВОМ, В МЕЖАХ ЗАСАД НАЦІОНАЛЬНОГО СОЛІДАРИЗМУ. Брак великих традицій міжпартійного конструктивного змагу не сміє уможливлювати на нашому ґрунті наслідування чужих, тобто ворожих, злочинних зразків боротьби.

Організація Українських Націоналістів звертається з закликом до всіх інших українських політичних угруповань дати доказ істотного зрозуміння глибокого трагізму становища нашого народу на грані світів та межах імперіялізмів ПРИПИНИТИ РАЗ НАЗАВЖДИ НЕЗДОРОВІ ФОРМИ МІЖПАРТІЙНОЇ БОРОТЬБИ ТА ЧИННО ВИЗНАТИ П Р И М А Т ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ НАД ВНУТРІШНІМИ СУПЕРЕЧКАМИ СУСПІЛЬНОГО ЧИ ПОЛІТИЧНОГО ПОРЯДКУ.

В НИНІШНІЙ КРИТИЧНИЙ ТА НЕЗВИЧАЙНО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ МОМЕНТ наших Визвольних Змагань - ОУН, як дотепер, так і надалі, стоятиме на становищі Н А Ц І О Н А Л Ь Н О Г О С О Л І Д А Р И З М У, цебто, за глибоко етичну, соціяльно-справедливу й творчу співпрацю і відповідальність усіх суспільних станів та політичних угруповань, які стоять на становищі Самостійної Соборної Української Держави і діють по лінії скріплення та перемоги Української Національної Революції.

Розкол, попри всі свої трагічні наслідки для українського народу та його визвольних змагань, попри механічне перенесення в українське життя чужого й ворожого нам світу революційно-шабльонової техніки дії, попри всі болючі удари, які він наніс ОУН відірванням великої частини ідейного низового активу, та попри жах братовбивств - мав одну додатню сторону: О У Н З В І Л Ь Н И Л А С Я В І Д Т И Х Е Л Е М Е Н Т І В У С В О Ї Й В Е Р Х І В Ц І, Щ О В Н И Х Т Е Х Н І К А Д І Я Н Н Я В Б И Л А Б У Л А П О Л І Т И Ч Н Е Д У М А Н Н Я.

(Із тез Жовтневої (1945 р.) Конференції ОУН).

ЗИНАЇДА КОВАЛЬ

ЧУДЕРНАЦЬКІ ДУМКИ ЗАПІЗНЕНОГО ПРОВАНСАЛЬЦЯ ПРО КОНСОЛІДАЦІЮ

Питання консолідації українських самостійницьких угруповань, що, без огляду на різниці своїх партійно-політичних поглядів, хочуть об'єднати свої сили в спільній визвольній боротьбі, дійшло до такого ступеня розвитку, що сьогодні можна казати вже про пройдення першого, початкового етапу. При цій нагоді, коли дійшло від слів до діл, зразу виявилося, хто є за консолідацією, а хто консолідаційні розмови вважав маневром до того, щоби своїх контрагентів вивести в поле.

Наше ставлення до консолідаційної акції відоме. Ми вважаємо за підставовий обов'язок, а не лише право, кожного українського угруповання взяти активну участь – в міру своїх сил – у тій великій визвольній боротьбі, яку провадить під сучасну пору український нарід. Боротьба ця мусить розгортатися всюди там, де живуть українці. Залежно від умов і місцевих можливостей, вона ширша або вужча, але вона мусить бути.

Ми, члени ОУН, стоїмо, як і завжди стояли, на тому становищі, що наша Організація має бути першою лінією визвольної боротьби. Але не на те, щоб висувати домагання, що саме нам неподільно належиться влада, а на те, щоб узяти на свої плечі головний тягар боротьби. Для нас найважливіше, щоб український народ остаточно переміг. І ми – тільки засіб до цієї перемоги.

Але не всі так розуміють революційну боротьбу й потребу консолідації. Навпаки, один із українських чинників стоїть на протилежному становищі. Говоримо про бандерівців. Вони і своїми поступками, і своїми офіційними заявами виразно з'ясували свою протиконсолідаційну позицію. У цьому вони виявили, що роки революційної боротьби й політичної акції, які перейшло українське громадянство в останні роки, не мають на спосіб їхнього думання й діяння ніякого впливу. Вони думають тими самими категоріями, що дотепер, а тільки для маневру послуговуються різними трюками та бездушними заявами. В цей спосіб залишилися вони замкнені в своєму духовому гетті, в своєму партійному Провансі, поза який не висувають носа.

У місячнику "Визвольна політика" ч. 4-5, рік 1, якийсь С.А. Сірий, у статті під наголовком "До проблеми політичної консолідації", широко розписався про неї. Довжелезна стаття має, як видно з її кінцевих акцентів, на меті виявити, що консолідація непотрібна, а може бути тільки мова про підпорядкування всіх цій "единій і единоправильній" групі, якою є бандерівська організація та її прибудівки.

С.А. Сірий пише:

> "Прагнення до консолідації цілого українського політичного життя на еміграції, передусім те, що нуртує серед широкого загалу громадянства, у найглибшому джерелі має своє здорове вичуття великої потреби нашого буття й визвольної політики".

Це речення, що більш-менш правильно означає ставлення української суспільности до питання консолідації, зразу ж і виявляє тенденцію автора. Починаючи від цього речення, автор хоче втягти читача в

систему своїх думок і потім звести його на манівці. Бо вже в другому реченні С.А.Сірий цілком заперечує себе, виявляючися людиною, якої минулорічні події нічому не навчили, і яка нічого з часів сперед десяти років не забула:

"Зате у практичних політичних плянах і заходах, що походять від різних партійних осередків, помітна перевага вузько-партійних цілей і тенденцій, якими намагаються здоровий гін мас до консолідації скерувати в річище партійної політики та спрямувати на свої власні партійні лотоки".

В цьому реченні спритний автор хоче підкинути зозулине яйце своїх асуспільних і протинародніх поглядів іншим українським політичним угрупованням. Бо тільки непоінформований може припустити, що є ще поза бандерівцями інше українське політичне угруповання, що саме так трактує питання консолідації, як це є у вище цитованому реченні.

Питання консолідації українських політичних сил це нове. Воно було вже висовуване в час перед другою світовою війною. Кола українських націоналістів протиставилися тоді такій акції із зрозумілих причин. Українські терени були роздерті між чотирма займанцями. Українські легальні партії в тих займанщинах провадили різнородну угодову політику супроти урядів займанців. ОУН однаково виступила проти цих усіх урядів. Звідси й виходила трудність якоїсь спільної політично-визвольної лінії. Зате сьогодні ситуація зовсім змінилася. На Україні є тільки один займанець, і силою факту всі українські елементи, що стоять на самостійницькому становищі, звертають свій удар проти цього займанця. І саме це є найважливіше в питанні консолідації. Тому сплісиявілою гнилизною тхне від думок провансальського автора обговорюваної статті, який неспроміжний зрозуміти, що становище постійно міняється, і засіб, який був учора успішний і добрий, сьогодні мусить бути відкинутий. Чудернацький автор, як виявляється пізніше, скоординовану співдію всіх українських самостійницьких угруповань називає " механічною консолідацією", а пропонує на її місце бездумне підпорядкування своїй, так дуже перед українською опінією скомпромітованій, групі. При цьому він розказував різні наївненькі історії, що сучасна українська консолідація є "без дійсного узгіднення найважливіших справ", "без однієї спільної політичної пльатформи", і.т.д. Як виходить із дальших зауваг, сам С.А.Сірий в свої думки не вірить.

В дальших розмірковуваннях висловлює автор думку, що нам усім треба йти одним шляхом. І це зрозуміле, коли би йшло про шлях виразної визвольної протиокупантської народньої боротьби. Але, як виявляється, автор під одним шляхом розуміє щось інше. Він розуміє однакову тактику, однакові методи, засоби і.т.д. Одним словом, він хоче, щоб на фронті і артилерія і піхота, і піонірські частини, і бійці першої боївої лінії, і бійці запасу послуговувалися тією самою тактикою в своїх різнородних, різноплощинних діях. Такою своєю думкою С.А.Сірий ще раз наглядно підкреслює, що він не виріс, не виколупався ще з яйця свого партійного Провансу. Навпаки, сидить у ньому й вимагає ще від інших поступати так, як він поступає.

Старими методами намагається автор вмовити в свого читача різні казочки про УПА і УГВР. Отже, автор нахабно перекручує факти, говорячи, "що УПА зробилася з ініцятиви ОУН", то значить-бандерівців, хоч відомо, що УПА організували інші середовища, а щойно півтора

якийсь С.А.Сірий наважується писати,що хто протиставиться УГВРаді, того жде упадок і неслава,той згине "самовбивчо". Відколи то політичні вбивства називаються "самовбивствами"?

Отже,бачимо,як на порозі оздоровлення українського життя елементи,які дали вже безконечну кількість доказів свого нерозуміння політичної ситуації й політичних завдань,своєї злочинної тактики, підводять голову. І чи не дивно,що підводять вони голову саме в нас,коли наближається поворот у світовій політиці,коли український народ жде нова вирішна фаза боротьби?..

+++++++++++++++

ГРИЦЬ СУДОМИР

ГРЯДЕ ХВИЛЯ НОВОГО ТЕРОРУ

Вже довший час на редакційний стіл приходять звіти,що говорять про несамовиті вибрики бандерівських терористів.

Кілька місяців тому одна група Організації Українських Націоналістів,що обслуговує зв'язок із краєм,мала таку пригоду: на одному з кордонів,на відтинку постійних переправ наших людей,засіла група озброєних боєвиків бандерівської організації. Коли члени ОУН наблизилися до кордону,їх привітали пострілами. Не було іншого виходу,як повернутися. Другого дня комендант відтинку зібрав більшу групу людей,озброїв і вийшов з ними на кордон.В короткій перепалці з пістолів,бандерівці відступили.

Другий звіт говорить таке: в одному з найбільших міст у Баварії напали бандерівці на техніку ОУН,де друкувалися підпільні видання. Знищивши надруковану літературу,вони вкрали циклостиль і втекли.

Третій звіт говорить: у місті П.,в середущій Европі,був магазин організаційної літератури,при чому були там і різні цінні речі.Хтось однієї ночі ці речі покрав.По кількох днях люди з бандерівського пункту частину тих речей перепродали на чорній біржі.

Або з Італії: в таборі в Ріміні довший час подвизалися бандерівці.Ширили різні брехливі вістки,тероризували людей.Дійшло до того,що ославлений Рубан,на спілку з майором Підгайним,наклали на полонених стрільців обов'язок сплатити податок на бандерівську організацію. Тому,що не було у стрільців чого брати,сказали їм віддати... мило до голення,яке полонені дістали від адміністрації! Подібних історій було більше.Врешті-решт проти таких історій виступили члени ОУН.Одночасно почали вони широку виховну й освідомлюючу роботу. Це не подобалося бандерівцям. Вони зорганізували напад на одного із старшин,у якому добачували свого ворога. Цим старшиною був поручник Барицький. Одного вечора напало на нього двоє,і залізними відломками намагалися змасакрувати. Полонені в наметах почули метушню,вибігли й відігнали напасників.Негайно почато слідство,яке довело до позитивного висліду.У висліді слідства,майор Підгайний і його ад'ютант Бігус змушені були втікати. Але це й тепер недобитки бандерівців пробують зробити з них героїв - мовляв,вони втекли на Землі...

При цьому зазначимо,що йдеться про того самого Підгайного,який

року після цього взялися до цієї справи бандерівці. І то вже в той час, коли, крім загонів, підкорених Бульбі, на Чернигівщині, Коростенщині, західній Волині й Поліссі оперували загони відділів ОУН під проводом полк. Мельника.

Далі С.А.Сірий, розгортаючи свої сірі думки, сипле читачеві піском у вічі, що "в УГВР-і є найчільніші діячі, провідники-активісти з різних політичних середовищ. Ми не раз чули цю казочку й ми бачили, як завжди автори цієї казочки на пропозицію виявити принайменше декого з таких людей, сконфужено відмовчуються. Але все ж таки С.А. Сірий, навчений пускати блахмана й дурити людям очі, далі старими методами відбріхується.

Зовсім середина статті, довгої й нудної, як теоретичні уступи "Капіталу" Маркса, виявляє до кінця аспірації бандерівщини. С.А.Сірий у своїх протиконсолідаційних виводах не займається ніяким українським угрупованням, а тільки полемізує з УНР. І то в площині заперечування т.зв. прав УНР на єдиний український легальний уряд. С.А.Сірого не турбують ніякі політичні угруповання, ніякі політичні концепції, задуми тощо. При цьому виявляється, що все середовище С.А. Сірого не хоче "раз нарешті" дірватися до репрезентації українського народу й його визвольної боротьби.

І в цьому бачимо найприкріший і найзнаменніший прояв проострації цієї бандерівщини. Вийшовши з ура-патріотичних гасел, вона, бандерівщина, стернує невідхильно в напрямі "репрезентанщини". Це робить керівне середовище, якому захочується "панства" в той час, коли низових людей гониться на риск і небезпеку.

Нарешті, щоб не занудьгувати читача довгими й поплутаними цитатами із статті С.А.Сірого, прийдемо до кінцевих акордів. Отже, С.А. Сірий пропонує всім підпорядкуватися УГВРаді з Бандерою на чолі. При цьому він іде так далеко, що розписується про те, як, підпорядкувавшися УГВРаді, кожен "дістане незвичайну нагоду виправити свої прогріхи". І, як не дивно, ті, які вбили ніж у спину Українській Революції в час другої світової війни, які в Житомирі вбили Сеника і Сціборського, а на святі на Підлиській Горі 1941 року помордували середньошкільників із Винник, які з новим приходом большевиків року 1944 жорстоким терором винищували сотки й тисячі українських людей, зокрема – наддніпрянців, що, опинившись в лісі, не хотіли підпорядкуватися оскаженілій бандерівській верхівці. Невже ж пани з УГВР і з інших бандерівських прибудівок думають, що ми не знаємо, як знищено року 1945 сотки підпільних діячів тільки тому, що вони були наддніпрянці або волиняки, або належали до Організації Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника?

А втім, найкращу характеристику чорній діяльності бандерівського середовища дагало й дає українське населення на Землях. Наприклад, у селі Тростянець, на Поділлі; де довший час резидував бандерівський штаб із різними Шелестами на чолі, в 1944 році більше як сто людей, мешканців цього села, що були в бандерівському підпіллі, зневірені в їхнє керівництво, виступили проти нього. Чи нічого не говорить бандерівцям ще й сьогодні цілий ряд таких фактів, як перехід зневірених злочинною бандерівською політикою й тактикою загонів до большевиків? Наприклад, групи Азона? Чи нічого не говорить їм те, що на Дубенщині селяни лякають своїх дітей членом їхнього СБ Чорним? І тому дивно й неприємно стає, коли після цього всього

1934 року зрадив у слідстві польській поліції найбільші таємниці ОУН, зрадив краєвого провідника, склад краєвої Екзекутиви тощо. За те його й було викинуто з організації, без права реабілітації й повороту.

Ще гірші історії діються в краю. Покищо не час про них говорити докладніше. На всякий випадок, мусимо вже сьогодні виразно наголосити й зробити бандерівців відповідальними за нечувані жертви терору, який вони ширять у краю. В околицях, де перебувають бандерівські боївки, за кожне слово критики чекає негайна смерть. Якщо виявиться, що хтось належав до якоїсь, небандерівської організації, того без суду вбивають. Особливо жорстоко розправляються з наддніпрянцями. Всіх наддніпрянців, що були в підпіллі, знищено. Якийсь час терор був трохи притих, а тепер знов посилюється.

Ми подали інформації з різних теренів. І всюди те саме: бандерівці відновляють протиукраїнський терор!

І ми питаємо: невже ж справді в сучасному становищі є ще такі українські елементи, що за допомогою терору і вбивств інших українців, наміряються довести правдивість своєї ідеології й концепції?

-+-+-+-+-+-

Ю.С.

ТАМ, ДЕ ГРАБУЮТЬ КРОВ ТА ПІТ НАШИХ ПРЕДКІВ...

(Репортаж із Західніх околиць Українських Земель)

Від деякого часу польська краєва та закордонна преса вже менше місця уділяє українським землям на захід від лінії Керзона. Коли порівняти скромні замітки з шумом, який ще недавно робилося навколо форпостів української землі, то можна говорити про мовчанку, чи про якусь загадкову тишу.

Що діється сьогодні на землях, які один окупант віддав другому? Що діється там, де військо, поліція, чи, пак, міліція та цивільні банди силоміць виганяли з прадідівських хат українське населення?

Дні відкритих боїв, дні пожеж та заграв, що заливали кожного дня і ночі небо, там уже минули... По них, як свідки, залишилися тільки згарища та руїни наших сіл. Спустошення, зокрема, дуже сильні в районі Перемишля та Грубешова. Але, хоч інші райони потерпіли трохи менше, всетаки можна говорити про своєрідну смугу згарищ, своєрідну зону смерти між кордонами теперішньої Польщі та советської України.

Ця картина дуже болюча. Ідеш селами й бачиш лани незасіяних земель... Незасіяні тоді, коли Европі, та й самій Україні загрожує голод... Людей у селах майже непомітно, а ті, що залишилися чи прийшли колоністами з заходу, бояться кожної зустрічної людини. Є райони, де цілі села стоять пусткою, а хати - без вікон та дверей - справляють дуже гнітюче враження. Люди, котрих повивозили до СССР, позабирали з собою все, що могли. Те, що вони не забрали, пограбували поляки з навколишніх сіл.

Коло збережених сіл майорять лани незібраного збіжжя, а по садах валяється безліч овочів. Цивільні поляки, разом з військом, їдуть ціли-

ми валками спід Люблина,Ряшева,щоби збирати рештки понищеного збіжжя. Те,що звичайно за день назбирають,забирають на фурманки та автомашини і вивозять у глибину Польщі. Вслід за польськими випадковими фурманками,починають усе частіше з'являтися валки польських колоністів. Вони приїжджають з корінної Польщі,як Варшава,Кельце та Краків. Для їхньої безпеки розміщені тут і там контингенти польської армії,поліції,чи,так званої, "міліції обивательської",що має свої станиці по громадах,та "безпеченство" - по повітових містах.

Не зважаючи на всі безоглядні заходи частин НКВД,що приїздили сюди з СССР для "перебрання свого населення" та відділів польського "безпеченства",українці на захід від лінії Керзона ще залишилися.Вони залишилися ще там,де евакуація не закінчена,чи де їм удалося,за допомогою всяких засобів,залишитися на своїй прадідівській землі. Їх зберегли перед вивозом мішані подружжя,постійні втечі в ліс від різних комісій та евакуаційних відділів і т.п. Але ті,що залишилися,живуть дуже непевно,бо майже кожного дня приходять відомості,що їх також вивезуть.

Українці,що живуть по селах на захід від лінії Керзона,цілком відірвані від усякого життя. Мало хто з них насмілюється їхати до міста,бо не має відповідних документів.Щоб виробити якийнебудь тимчасовий документ,на те треба багато коштів,а,зокрема,сала та горілки. Війти,за довідку на 2 -3 місяці,беруть від селянина-українця 5 - 6 літрів горілки,5 - 10 кілограмів сала та інші речі.А давати нема з чого.Хвилі грабунків та реквізицій перекотилися над українськими селами,що їх лінія Керзона відділила від українського материка...Пограбовано живий та мертвий ремамент,одяг і т.п. Нерідко приїжджає польська поліція по контингенти і часто забирає все,що можна забрати.

Так живуть рештки українського автохтонного населення там,де від віків український селянин орав свою землю. Так живуть українці там,де вони своїми порепаними руками,своїм потом та кров'ю здвигали села та міста.Так живуть українці там,де закопуються кордонні стовпи,та на захід від лінії Керзона закватировується польська охорона кордону.Там переслідують,з наказу большевицької Москви,наших братів,там грабують кров і піт наших предків...

\+\+\+\+\+\+\+\+\+\+\+

ЯК ЖИВУТЬ ТІ,ЩО ЇХ МОБІЛІЗУВАЛИ ДО "ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ?"

Як відомо,большевики,захоплюючи українські землі,через 3 - 5 днів по приході до якогось району,оголошували мобілізацію.До мобілізаційних пунктів,що були створені по більших селах та містах, мало зголошуватися все чоловіче населення военно-зобов'язуючого віку,цебто від 17 до 50 років,яке залишалося на місцях.

Багато активніших людей тоді на місцях заарештовано.Інших вивезено - нібито до червоної армії.

Що сталося з ними,та яка була їхня дальша доля?

Частина справді потрапила до червоної армії.Багато українців засуджено на 10 - 15 років примусових робіт. Їх большевики відразу

брали до відбудови понищених міст на Україні і поза Українськими Землями. Засуджені терплять зараз сильний голод та нужду. Вони одержують нібито по 300 грамів хліба та трохи зупи щодня. На ділі пайки хліба далеко менші. Листування з родичами для засуджених дуже обмежене: один відкритий лист на місяць.

Засуджені живуть здебільшого під голим небом. Одяг, у якому вони виїхали, вже знищений, а нового ніхто не дає. Висилання харчових пакунків, яке нібито дозволене, натрапляє на величезні труднощі. Часом треба їхати від 100 до 200 кілометрів, щоб там знайти спосіб переслати пакунок.

А до рідних приходять дуже рідко листи про "щасливе життя" (так, як і взагалі під сонцем сталінської конституції...) Зміст їх майже однаковий: "Живу добре, - важу 40 кілограмів..."

Система невільницької праці по другій світовій війні в СССР не то що не перестала існувати, а навпаки - набрала ще більших розмірів.

-ооо-

СТАН ПРОХАРЧУВАННЯ НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ

Коли порівнювати село з містом, то, безумовно, далеко краще живуть селяни. Не зважаючи на те, що селяни мусять багато постачати для державної влади, вони все ж можуть легше пов'язати кінці, ніж городяни.

Контингент великий: з гектара 3 - 5 центнерів, а до того ще біля 1500 рублів податків. До них треба ще зачислити різні штраховки та позики. Робітник заробляє в місті 300-500 карбованців, коли 1 кілограм солонини коштує 110 - 150 карбованців, один центнер збіжжя - 1500 - 2000 карбованців, а чоловіче вбрання - 2000 - 5000 карбов.

На Західніх областях України чорна біржа дуже поширена.

До різних міст Західньо-Українських Земель приїжджає дуже багато українців та москалів із Сходу. З огляду на голод, який панує на їхніх теренах, вони стараються за всяку ціну залишитися тут на працю. Деякі з них ідуть прямо на села, щоб випросити якісь харчі у добрих людей. Ті люди походять здебільшого з Київської, Харківської, Брянської та Смоленської областей.

-ооо-

ДЕЩО ПРО ЛЬВІВ

Саме місто знищене на 10%. Головний двірець (вокзал), що був за час війни двічі знищений, уже на 70% відбудовано.

Багато вулиць перейменовано. Наприклад, вулиця Льва Сапіги зветься - Сталіна, Личаківська - Леніна, Казимирівська - Чапаєва, Домбровської - Крупської, Легіонів - вулиця 1 травня.

У Львові виходять газети: "Вільна Україна", "Червони Штандар" та московська "Львовская Правда".

На німецькому цвинтарі при вулиці Янівській - тепер Шевченка - всі хрести на німецьких гробах понищено. Зрештою, не тільки німець-

ких,бо таку саму долю ділять також усі свіжі могили та старі - муровані.Їх руйнують ночами так звані "шуліки",що шукають золотих зубів та перснів. Бувають випадки,що жінка,яка поховала свого чоловіка,на другий день зустрічає на чорній біржі,на Краківській площі,його вбрання,в якому він був похований...

Міліції дуже багато. У ній працюють,здебільшого,люди із східніх областей. Вона одягнена подібно до війська,тільки може ще гірше,і її можна впізнати лише по тому,що кожний міліціонер має блакитну стрічку навколо своєї шапки. НКВД має синє денце на шапці, пограничники носять зелені шапки.

На двірці квиток не важко дістати,але при тому треба зазначити, на яку лінію. До Яворова,Мостиськ,Самбора,Дрогобича та Стрия можна дістати дуже легко,але зате на лінію Тернопіль чи Рівне надзвичайно важко,бо ними їде дуже багато людей по харчі із східніх областей на ЗУЗ.

Голоду в місті немає.Коли по склепах є все для вищих чиновників,то ославлені Кракедани є місцем,де можуть купувати всі.Але там ціни надзвичайно високі. Кілограм білого хліба коштує 25 - 30 карб., чорного $2\frac{1}{2}$ кілограми - 25 - 30,одно яйце 2 карб.50 копійок,1 кілограм соли - 11 - 15 карб. і т.д.

У Львові є тепер біля 70% населення,що прибуло сюди із Сходу. Це,здебільшого,росіяни.Між ними є малий відсоток українців із Києва,Харкова та Одеси. На вулиці чути мову російську та українську, а вже дуже рідко - польську. У самому Львові мало би ще бути 10 тисяч поляків,але скільки їх є насправді,ніхто не знає.

Викладовою мовою по школах є,нібито,українська мова.Але тому,що більшість викладачів та учнів говорять по "русски",виклади,в дійсності,відбуваються російською мовою.

Кіна з назвами: "Дніпро","Україна","Івана Франка","Шевченка", "Лесі Українки" показують фільми російські. Останні: "Золота стежка","Чоловік № 214","Вельса","Вітряк","Люфт-шофер" та подібні.

Церкви повідчинювані,але все правиться за російським православним обрядом. З духовенства на місцях залишилися ті,що підписали перехід на російське православіє. Всі інші засуджені на 10 - 15 років тяжких робіт та вивезені на заслання.

З польських костелів працює ще два.

-ооо-ооо-

ДАЛЬША ЧИСТКА НА УКРАЇНІ

Поруч чистки серед українських письменників,чистка серед урядовців набирає широких розмірів на Україні.За одержаними відомостями, має бути усунуто з державних посад біля 70% усіх урядовців державного апарату на Україні.

Рівночасно з чисткою по містах,починається чистка по селах.Вона має усунути всіх урядовців,що "зрадили державну політику й совєтську сільсько-господарську систему,та тих,що обкрадали колхози".

Всі ці чистки мають на меті очистити різні вузлові пункти державного життя від співчуваючих революційній боротьбі українського

підпілля, патріотичних та незадоволених елементів. Але ці заходи не припинять широко розгалуженої боротьби революційного націоналізму, що зганяє сон з очей Сталіна та Хрущова.

-ооо-ооо-

ЧЕРГОВА АКЦІЯ

У різних місцях Галичини советські воєнні з'єднання, в порозумінні з польськими військовими частинами, що оперують на захід від Сяну та Бугу, роблять останніми тижнями облави в смузі Карпат – акції, що мають на меті прочистити ці терени від залишків малих партизанських українських груп, що там ще зберігалися.

Большевики уживають найбільше підступних та рафінованих методів. Малі, кількаособові ланки ОУН, завдяки своїй політичній та військовій виробленості та пристосованності до умов советського підпілля, виходять і цього разу з того без більших утрат.

-ооо-

ДНІПРЕЛЬСТАН

Під кінець біжучого року має бути знову пущений в рух Дніпрельстан, що його знищили були большевики при своєму відступі в 1941 році, а пізніше – німці – в 1943 році.

Дніпрельстан відбудовують новітні невільники советської системи – засуджені на каторжні роботи "за антирадянську діяльність".

-ооооо-

ТРУДНОЩІ ПРОХАРЧУВАННЯ В СТЕПОВІЙ ЧАСТИНІ УКРАЇНИ

Забезпечення населення харчами на Україні незадовільне. На пунктах продажу обмаль споживчих продуктів, і чорна біржа процвітає по всій Наддніпрянщині.

Особливі труднощі виникають у Степовій зоні України, де спеки минулого літа знищили великий відсоток збіжжя та ярини. Поїздки в інші райони по харчі, а зокрема на Західні області, хоч формально й не заборонені, але зустрічаються з величезними перешкодами.

Степовій смузі України загрожує зимою голод. Він буде страшних розмірів. Советська влада, що мало присвячує цьому уваги, здається, черговий раз свідомо чекає, щоб українські селяни масово гинули з голоду.

-ооо-ооо-

ХЛІБ ВІДБИРАЮТЬ...

Хлібозаготовчу кампанію советська преса зустріла бучно. Друкувалися великі заголовки про успіхи передовиків урожаю, про відданість хліборобів державі, про соціялістичний обов'язок і т.д. Та скоро тон змінився. З'явилися статті про антидержавну діяльність, саботаж та шкідництво. Посилилися погрози, арешти і репресії на районових та місцевих працівників. За всяку ціну віддати хліб державі! – читаємо в кожному часописі. Не йдеться зовсім про те, що дістане колгоспник і що треба залишити на засів. Перестрашені нагінкою партійні працівники –

від малого до великого - гасають по колгоспах,шукаючи в коморах хліба.Дається в знаки плянова колгоспна організація.В рішучий момент виявилась відсутність транспорту,молотарок,робочої сили.Виявилася відсутність організації від великих до найдрібніших деталів.

І в наслідок читаємо такі речі:

"Випав перший сніг,а в Омській області ще не кошено більш,як 100.000 гектарів пшениці". ("Известия",15.10.1946).

Трагічна,і не поодинока картина. І це - в області,яка зовсім не постраждала від переходу фронту.Зерно гине в полі.А згори вимагають хліба. Часописи гнівно обурюються:

"В Приволнянському районі голова артілі ім.Х-тиріччя Жовтня змішав 350 центнерів зерна з половою,і заховав його під виглядом покидьків".("Известия",18.10.1946).

"Директор колгоспу ім.Луначарського і агроном Скриннік склали фіктивні акти на поверхнормові відходи зерна,і затаїли 420 центнерів хліба".("Известия,18.10).

Таких рядків читаємо сотки. Чому ж керівники колгоспів,ризикуючи головою,йдуть на такий страшний для советської дійсности злочин,як затаювання зерна? Лише тому,що,забираючи все намолочене зерно,большевики лишають колгоспи в жахливому стані.Лишаються голодні колгоспники і порожні засівні скрині.Не маючи спроможности врятувати рештки зерна в полі,керівники намагаються затаювати його,сподіваючися хоч би частково врятувати становище господарства.

Жахлива картина. Нещасні люди. Проклята система!

--оооооо--

НОВІ ЖЕРТВИ...

Виступаючи на урочистих зборах,присвячених роковинам жовтневої революції,Жданов обережно натякнув,що робітничому клясові і населенню Советського Союзу доведеться понести в найближчий час нові жертви,обумовлені труднощами існуючого становища. При цьому ж було проголошено про залишення надалі карткової системи на продукти.Все це було затушковано словами про потребу соціялістичного будівництва і відбудову господарства,зруйнованого війною...

Разом із цим,Жданов намагався скерувати увагу на загострення проблеми безробіття в капіталістичних країнах. Відповідний наказ дістала,очевидно,й преса,в якій чимраз частіше з'являються статті з описом жахів робітничого побуту в капіталістичних країнах,в порівнянні до советського "раю"...

--ооо--

ХЛІБОПОСТАВКИ НА ЗАКАРПАТТІ

Советська преса сповістила,що на Закарпатті виконано хлібопоставки на 109,6%.Хлібороби Береговського району виконали на 120%, і Свалявського - на 171%...

На практиці це визначає,що селяни змушені були здати всі лишки хліба і зостатись на голодному раціоні.Подекуди вивезено зерно,без огляду на засівні потреби населення.

ЧЕРГОВИЙ "ПОЧИН" КОМСОМОЛКИ СЕРГІЄНКО

Московський комітет партії "благословив" черговий почин комсомолки Сергієнкової,що перейшла з конторської роботи на виробничу - фізичну працю.

Сергієнкова - так само підставна фігура,як у свій час була Хетагурова,Віноградова,Демченкова та інші. На цей раз ідеться про усунення дрібних урядовців з канцелярій на роботи до верстатів.

ПРЕЗИДЕНТ ВОЛОШИН НЕ ЖИВЕ

Як відомо,більшість членів влади Карпатської України,на чолі з президентом,д-ром Августином Волошином,ідсталась до большевицьких рук.Міністра д-ра Юлія Бращайка,який залишився був під мадярською окупацією,щоб продовжувати визвольну боротьбу на місці,большевики захопили до своїх рук і десь запроторили вже в 1944 році,як окупували Карпатську Україну.Інших членів влади,що мешкали в Празі і власно не виїхали за кордон ЧСР,НКВД-исти заарештували в травні 1945 року і з Праги вивезли до СССР. В той час було заарештовано: президента д-ра Августина Волошина,міністра д-ра Миколу Долиная,міністра д-ра Юрія Перевузника і міністра Степана Клочурака.

В Празі однозгідно всі твердять,що президент д-р А.Волошин,транспортований у вантажному вагоні,переповненому большевицькими жертвами,помер у грудні 1945 р. в большевицькій тюрмі в Галичині.Інші, згадані вище,міністри були вже засуджені большевицькими судами на кілька років каторжної праці в Сибіру. З членами влади Карпатської України був вивезений із Праги на Сибір і засуджений на 8 років каторжної праці також секретар першого засідання Сойму Карпатської України,д-р Михайло Кочерган.

ТРИ КАТЕГОРІЇ ЛЮДНОСТИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Не всім відомо,що по прилученні Карпатської України до СССР, советська влада поділила населення її на три категорії.При вході до кожного дому можна побачити на дверях список людей,що в тому домі мешкали,з зазначенням категорії,до якої вони належать.До І-ї категорії належали компартійці,до ІІ-ї - трудящий народ і до ІІІ-ї - "підозрілі". Крім того,біля прізвищ були ще інші таємничі знаки, звичайним смертним незрозумілі.

Відповідно до цих категорій,приділялася і "норма" харчів.Люди першої категорії мали все,чого тільки хотіли.Не мусіли чекати і стояти в чергах.Всюди мали першенство! Люди другої категорії,значить - трудящий народ,мали виміряну "норму" і,ради порядку,мусіли свого приділу чекати і стояти в чергах. Як не вистачало для них в одному склепі,могли перебігати до іншого,і як не сьогодні,то завтра могли свою "норму" отримати. Отже,для "трудящого народу" привілеї - не абиякі! Зате люди третьої категорії - "підозрілі" - ті були в найгіршому становищі.Вони могли приходити купувати свою "норму" аж тоді,як уже було й другу категорію задоволено.Інша річ, що бігання з одного склепу до другого не дуже їм помагало,бо нераз і на другу категорію "норми" не вистачало,і мусіли чекати "на другий

тиждень".

Третя категорія доплачувала ще й на те, що ті нещасні знаки таємничі біля їхніх прізвищ були причиною, що перед їхніми домами зупинявся вночі "чорний ворон" (так зве населення Карпатської України авта НКВД, якими вночі відвозять большевицькі жертви!), і "підозрілі" без вісти зникали. Сьогодні людей ІІІ-ї категорії вже на Карпатській Україні нема. Всіх повивозив кудись "чорний ворон!"

ДОЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ У ЧСР

Мабуть найчисленніша українська еміграція з першої світової війни була в Чехословацькій Республіці. Там мала вона свій Український Університет у Празі, Українську Господарську Академію в Подебрадах, Педагогічний Інститут у Празі, Реальну Гімназію в Ржевницях і народні школи, а також музей Визвольної Боротьби України в Празі, та інші численні українські організації й інституції.

Прихід німців до ЧСР зредукував те все на мінімум. Удержався тільки Університет, Український Технічно-Господарський Інститут у Подебрадах, гімназія в Модржанах, Українське Національне Об'єднання та Українська Громада.

По приході до Праги большевиків, багато українців знов емігрувало до Західньої Европи. Багатьох активних українських діячів большевики ув'язнили і вивезли до СССР. Ті, що зосталися й мали чехословацьке підданство, примушені були знову жадати признання його з боку чехословацької влади. Деяким із них, переважно спеціялістам, або що були в родинних зв'язках із чехами, по перевірці їхньої народньої і політичної "сполягливости", чехи визнали державне горожанство ЧСР. Але більшість залишилась і надалі без підданства ЧСР. Ці всі були пізніше змушені просити про підданство советське, яке їм і було уділене. Покищо, сидять і працюють в ЧСР. Але чи надовго, ніхто не знає. Тим часом, совети стягають до "сборнаво пункта" і "репатріюють" до СССР закарпатців, власівців і всіх тих українців, москалів і білорусинів – советських підданих – що прибули до ЧСР під час другої світової війни, або після неї.

БОЛЬШЕВИКИ ОРГАНІЗУЮТЬ У Н О.

У Празі циркулюють між українцями чутки, що большевики організують Українське Національне Об'єднання. Завданням того "підпольного" УНО має бути притягування і відкривання українських націоналістів і членів бувшого УНО, як також усього "неблагонадійного" українського елементу на території Чехословаччини. Це також проявляється при допитах в'язнів НКВД-истами, яких вони намовлюють вступити до УНО. На відповідь, що таке не існує, НКВД заявляє: "Ми вам скажемо, де воно є, тільки дайте згоду туди вступити!"

ююю

"СБОРНЫЙ ПУНКТ ДЛЯ РЕПАТРИАЦИИ СОВЕТСКИХ ГРАЖДАН"

++

Третього дня по прибутті большевицьких військ до Праги, 9 травня 1945 року, прибуло також НКВД і почало свою "діяльність". Передусім НКВД-исти заарештували більшість членів влади Карпатської України і визначних українських діячів з еміграції. Потім приступили до примусової репатріяції своїх горожан. Для того заклали так званий "Сборный пункт для репатриации русских граждан", про який треба дещо сказати.

Цей "сборный пункт" знаходиться сьогодні в Празі на Летні, по другому боці футбольного майдану "Славія", біля празького циркусу, побудованого німцями в час окупації чеських земель. Отже, до німецького циркусу на Летні додано ще "циркус большевицький". Там є й комендантура "Сборнаво пункта", і в'язниця НКВД. (Друга в'язниця - для "тяжчих" - знаходиться в Празі при комендантурі військ НКВД, де заразом міститься і "асобий атдел" НКВД!).

В таборі советських граждан приміщено всі національності, яких батьківщиною є тепер Советський Союз, і які дісталися до рук НКВД, як "репатріянти". Більшість із них - це українці, переважно з Карпатської України. До цього табору дають тільки таких, які дають сяку-таку запоруку, що не втечуть. Є то майже самі робітники і ремісники. Вони мають свободу руху в таборі і навіть дістають перепустки до міста. Отже, мають можливість утекти. Це часто й ставалося, тому большевики зробили там і в'язницю, в яку садять усю інтелігенцію, власівців та інших підозрілих. В цьому таборі сплять советські "репатріянти" на паландах, без укривал і подушок. Хліба мають досить - хто скільки з'їсть, але зате щодня - бараболяна зупа і капусняк із бараболею. Догляд за ними мають військові.

В'язниця "Сборнаво пункта" трохи різниться від табору. Поперше, немає там вікон. Всі отвори для вікон позабивані дошками - по кілька шарів навперехрестя, і тому там як день, так ніч світить електрика. В келіях нема ліжок, тільки дошки, нема також стола, стільців або лавки. Не дозволяється замітати, тому сміття там по-коліна. Швабів, блощиць, блох і всяких інших советських граждан-насекомих - без ліку! В келіях звичайно буває 10 - 12 осіб, сидять на підлозі і сплять один на одному, бо немає місця. Курити дозволено, якщо є, але читати і писати, як також голосно розмовляти, співати, сміятися, строго заборонено. На дверях келії вирізане віконце, в яке що-десять хвилин заглядають "часові" і перераховують в'язнів - чи хтось "не удрал". До келій посилають НКВД також своїх сексотів - шпигунів, які, звичайно, по 2 - 3 днях вертаються до своїх хлібодавців без успіху. Отже, до в'язниці дають виключно українську інтелігенцію, так званих "українських фашистів", власівців і підозрілих "русских граждан".

Тут таки, в "Сборном пункте" - в комендантурі відбуваються і допити в'язнів. Звичайно, перший запит: "Що говориться в келії?" Потім питання за питанням: до якої української організації належав? Чи належав до УНО або до ОУН? Чи знає полковника Мельника? А що знає про полковника Коновальця? Про Петлюру? Кого знає з українських громадських діячів, і де вони знаходяться? Яких знає українських інженерів, докторів, професорів, лікарів і т.д. і т.д. Допити бувають часто із страшним биттям і тортурами, щоб вимусити зізнання. А кінчаються допити, звичайно, пропозицією співпраці за добру нагороду і за вся-

кі благодаті Совєтського Союзу, а для інших – випущенням на волю: "Вот скажи все, и мЫ тебя сейчас пропустим!" Мешканцям "Сборнаво пункта" суворо заборонено говорити про ту в'язницю і взагалі про те, що там відбувається.

Із "сборнаво пункта" (з табору і в'язниці!) щомісяця відпроваджують до СССР транспорт тих нещасних "репатріянтів". Транспорт має звичайно понад 250 осіб, якими набивають вантажні вагони. В'язнів до тих вагонів замикають і строго стережуть. Транспорт супроводять вояки з автоматами, на чолі з НКВД. На деяких станціях транспорти довго чекають, і це дає можливість большевикам іти з деякими репатріянтами на базар красти. В половині вересня цього року, з цього приводу був великий скандал у Кошицях на базарі. Мусіла втрутитися словацька поліція і взяти в оборону словацьких продавців. При таких "трансакціях" відважніші втікають із транспорту. Але – горе впійманим! Б'ють до нестямки, а потім замучених, в оковах, транспортують "на родіну".

С.Р.

-оооооооо-

ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕСЛОВ'ЯНСЬКОГО З'ЇЗДУ

8 грудня цього року відбудеться в Білграді Всеслов'янський з'їзд. Для організації з'їзду створено підготовчий комітет. На з'їзд запрошують представників слов'янських організацій заокеанських країн.

-оо-

ДВОЛІТНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПЛЯН У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Уряд Чехословаччини передав на затвердження законодавчим зборам дволітній економічний плян відбудови і розвитку народнього господарства. Плян складено на 1947 – 48 роки і є першим кроком Чехословаччини на шляху до соціялізації і плянового господарювання.

-оо-

ПРО ПІДГОТОВКУ ДО ВИБОРІВ У БОЛГАРІЇ

З совєтських джерел довідуємося, що большевики розгорнули в Болгарії шалену передвиборчу кампанію, з метою забезпечити перемогу Вітчизняному Фронтові, який знаходиться в руках комуністів. Кампанія відбувається під гаслом організації "щасливого і радісного" життя, яке міг би забезпечити лише Вітчизняний Фронт.

В країні відбуто двіста передвиборчих мітингів, на яких було присутніх 300.000 чоловіка. За діяльність опозиції сказано скромно, що, користаючись свободою агітації, опозиціонери влаштовують свої збори і мітинги, але не мають успіху.

В дійсності, за свідченнями закордонних кореспондентів, у перебізі передвиборчої кампанії шаліє лютий терор. До в'язниць укинуто біля 40.000 опозиціонерів. Про свободу виборів нема мови. З приводу такого становища, уряди США та Англії подали спільний демарш урядові Болгарії. Цікаво була зформульована відповідь Болгарії, яка, відкидаючи ноту, оцінила її, як втручання у внутрішні справи Болгарії, з огляду на те, що в демарші не бере участи 3-й учасник московської конференції – СССР.

–оооооо–

FOR INDEPENDENCE

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

POUR L'INDÉPENDANCE

1947

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

ЧЕРВЕНЬ 1947

З М І С Т

ЕЛЬ

ОЛЕГ КАНДИБА

(Народився 8.УП.1907 р. в Житомирі,помер 9.УІ.1944 р. в конц-таборі Саксенгавзен).

Олега Кандибу знаємо,як талановитого археолога і поета,трохи - як публіциста,але для ширшого українського середовища залишається, по суті,до сьогодні мало знаним одно з найсильніших і заразом найяскравіших явищ українського світу: Олег Кандиба - революціонер.

І навіть тепер,хоч минуло вже три роки з дня,коли прийняв він свій мученицький вінець,охопити все його творче діло ще годі.Тим більше,що це діло ще живе безпосередньо в біжучій практиці всього революційного середовища.Олег Кандиба - хоч фізично знищений - і сьогодні живе серед нас і в нас,як стимул і дороговказ.Його потужний дух далеко,певне,переріс тих 37 літ,в які було замкнене його фізичне існування,і виростає в Україну вічну,цебто,- Україну і сьогоднішню й завтрішню.

37 літ ніяк не можуть убгати в себе це космічне,наскрізь українське при тому,серце,що своїм життєвим подвигом прагнуло не лише викупити з полону неладу свою національну землю,але бути заразом і прожектором у майбутнє.

Бо все свідчило у Олега Кандиби про нього ж самого,як про новий, вищий тип Українця,як про блискучу синтезу древньої і заразом вічно молодої,грядучої української раси: староруського дружинника і нової людини - очікуваної так пристрасно і Шевченком,і Хвильовим,і самим Ольжичем - величнього героя,втілення мужности,чистоти і непохитности.Це Новий ступінь українського чоловіка,що стає для інших мірилом і зразком.

\+ + +

Олег Кандиба - як поет, О. Ольжич - бачить далекі обрії океанів і мряковину тисячоліть.Світ і кожне його явище перетоплює в горнилі свого духа й дає нове.

Первісну ностальгію за загиблим золотим віком поступово заслонює сліпуча візія грядучого віку героїв - Української Доби. Перші вірші - чіткого закреслення й прозорого образу,але об'єктивного,тематично,світу - міняються в поезію свого власного національного ставання.Після першої збірки "Рінь",приходить збірка "Вежі". Камінь виростає в цитаделю.

Це вже не передчуття нової доби,а пряме вияьлення її в слові - не "просто патріотична поезія",а поезія націоналістична - свого роду прямий чин української націоналістичної революції. Поетичний символ тут перестає бути звичайним символом,а стає сам нібк безпосередньою функціонуючою силою в життєвому процесі.Слово і думка досягають тут клясичної чистоти й зрівноважености,як гасло, наказ, закон.

Поет говорить,як Реформатор:

"О,вірте,всі мури земного впадуть,
Як серце обернеш у сурму.

Найвищі бо вежі духовости ждуть
Твойого шаленого штурму".

Цей шалений штурм - революційна боротьба за Державність!

\+ \+

\+

А він прямує далі,вірний власному заповітові - "благословенства не форми - с у т і" - включається прямо в цю боротьбу.Заслуханий в ритм збудженої волі живих поколінь,відхиляє спокусу "прозорих озер науки" й "пінних каскад поезії",бо Революція - не випадок,а приречення,конечність,Доля.

"Свідомі присяги? Свідомі шляхів?
І як небезпечні шляхи ці?
На стяг жовто-синій і зброю батьків...
І пальці холонуть на цівці".

Олег Кандиба-Ольжич, - ніжний,стрункий юнак,поет і археолог,пізнає своїм гострим оком в "блідій,середньої постави людині з веселими приплющеними очима й важким підборіддям" даного Богом Керівника,і з ним,Євгеном Коновальцем,а потім з Його Наступником і всім середовищем,"леґіоном" очікуваних "великих братів" зв'язує до кінця свою долю:

І твердо іде леґіон...
Там втрат не буває,де жертва
Здобутий,в огні бастіон".

З першої половини 30-х років - ідентифікує себе з у к р а ї н с ь к о ю р е в о л ю ц і й н о ю б о р о т ь б о ю, і в о н а с т а є н а й в и щ и м н а п о в н е н н я м й о г о днів.

"...Сьогодні найбільшого чину
Вона зажадає від нас".

Стає він звеном і співтворцем Української Революції; про що колись мріяв,те с а м ставить безпосередньо - (як ремісник і будівничий заразом),здійснюючи вже на конкретній нашій землі - візію Духової Цитаделі - України!

Національна Українська Революція для нього - і великий духовий подвиг,і внутрішнє переродження української людини і,як найвищий вінець цих зусиль - пряма й одверта дорога до мети - Храму Держави; мети нації - стати собою і сповнити своїм благословенством світ.Бо саме світове посвячення України - пірвати власним героїчним прикладом до найвищого героїчного життя інші народи.

Включившися в революцію,Олег Кандиба-Ольжич сам позначає її зміст і форму. УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ І ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ-КАНДИБА - ОДНО. Відмежувати Олега Кандибу - революціонера,від О.Ольжича - поета - те саме,що сплющити й змалити його постать, бо націоналістична революція була не лише призначенням,а апотеозом і вінцем усієї його творчої істоти,найвищою поемою його життя. З посвяченістю справжнього подвижника,виковував він із самородного золота свій тризуб,прийнявши з "гордовитою зухвалістю й твердою

мужністю " за це муки.

"Ніколи нікому не стерти,
Що сріблом ясної сурми -
Шкодуємо тільки,що смерти
Удруге не зможемо ми", - казав поет.

Увімкнувшися в Рух пляново,як керівник культурного сектору в Організації,розбудовує українську культурну дійсність.Не боїться,як боялось би стільки паперових "естетів",знизити свій поетичний лет,узятись за працю публіциста й організатора.Він сильний,і тому в цій праці зростає і як поет!

А керовані ним ланки в культурній розбудові України - явище визначне,хоч повністю ще явище нерозкрите й невияснене, а сам Ольжич - постать,що в'язала,концентрувала,оформлювала в державницькому пляні український Дух - стоїть і тут,як світоч і дороговказ. В дійсну "недосяжну духову піраміду" розгортає він справу української духової реставрації.І сама ідея культурного післанництва , через його і його друзів (Теліга,Ірлявський,Чирський та інші) діло і жертву усоблюється з ідеєю державного будівництва в нероздільне одно. С л о в о с т а є ч и н о м!

Поет стає ідеологом,ідеолог - політиком. Коли прийде час,розкриється повно і ця сторона його життя - фактичного провідника Січовиків за Карпатської України і провідника Національного Відродження в Києві 1941 року,і Заступника Голови Проводу Українських Націоналістів.

В глибиннім підпіллі творив він підвалини організованого національного життя,щоб уже не могла змити їх жодна світова повінь.

Останні роки жив дійсно життям нараспашки,з ногою,поставленою на край "блакитної чаші безодні",але ані свого посту,ані своєї ідеї не залишив.Ішов неухильно до сього кінця.Відсуджений кількакратно зовнішніми і внутрішніми ворогами українського народу на смерть - був 1944 року німецькими загарбниками у Львові заарештований,і згодом,в концентраційному таборі в Саксенгавзені замучений.

Відійшов до Бога,як рівний побратим усіх наших героїв і мучеників за віру і за краще майбутнє українського народу.

Зроджені його волею наріжні вежі української духовости,проте, втримаються.З твердої волі,з твердої праці,з чистої самопосвяти Української Революції виросте Цитадель Духа - ДЕРЖАВА,ПІДВАЛИНИ ЯКОЇ ПРОКЛАДАВ І ТРИМАВ НА СОБІ,І ТРИМАЄ ЇХ ДОТЕПЕР,ОЛЕГ КАНДИБА-ОЛЬЖИЧ.

В одній з організаційних відозв він сказав: "Чуємо в собі присутність великої і чинної віри.Бачили і бачимо чини наших друзів, що не вагаються в ім'я її наразити і покласти своє життя.Жива віра,віра,що не спиняється перед жертвами - та,що перемагає!

То ж в найчорніший,блюзнірський час не покидає нас певність нашого остаточного тріюмфу!"

ХАЙ ЦЯ ПЕВНІСТЬ НЕ ПОКИНЕ НАС І СЬОГОДНІ.

І ми будем гідні не слави й похвал -
Учинку,що горами руха!
Гранати,петарди,живий арсенал
Із плоти розкутого Духа!"

---++++++---

М. Б.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

Від 1929 року в Україні большевики почали запроваджувати суцільну колективізацію ,і на 10 березня 1930 року,за допомогою НКВД,було колективізовано по всій Україні 72 відсотки господарств.У зв'язку з колективізацією відбувалися в окремих селах повстання,про які майже зовсім не згадувалося.Тюрми були переповнені селянами.Багато селян у цей період було фізично знищено.А село українське в той час було залишене на власні сили,без провідників,і тільки тому тоді не дійшло до знищення советської системи.

Большевицький деспотизм пристосовується до всяких обставин,і 2-го березня 1930 року,в час лютування найбільш розгнузданого терору,несподівано для всіх у советській пресі з'являється провокаційний лист найголовнішого ката селянства - Сталіна,під наголовком: "Головокружение от успехов".В цьому огидному з усякого погляду листі Сталін наслідки терору в час переведення колективізації перекладає з центру советської влади на периферію.Це периферія,мовляв, винна,що так знущаються над "бідним" селянством...

Гидко було читати,як високопоставлений кат,напившися людської крови до очманіння,починає проливати крокодилячі сльози над долею ним же мученої жертви.Тоді ж був оголошений так званий сталінський артільний колгоспний статут,згідно з яким селянинові давалося деякі полегшення в рямцях колгоспу.Колгоспник міг мати свою садибу з невеличкою площею землі (залежно від району - від 0,10 до 1,5 га), дозволялось селянинові мати одну корову,курей.Дозволену цим статутом площу землі для індивідуального користування було зменшено в 1939 році до 0,10 - 0,25 га.

Після того провокаційного сталінового листа деякі селяни повірили в непомильність комуністичної партії,бо,мовляв,усе лихо накоїли на низах активісти...Такі легковіри,спираючись на провокаційний лист самого Сталіна,почали виходити з колгоспів і розбирати свою землю,за що дуже скоро заплатили своїм і своїх дітей життям.

Отже,большевики відійшли ніби на завчасно приготовлені позиції, відмовившися в колективізації від комуни,бо комуна,мовляв,виконала свою історичну (яку? М.Б.) ролю і перейшли на форму колгоспу - сільсько-господарську артіль.Село зрадіЛо,бо сам же Сталін писав у згадуваному вже підлому,провокаційному листі про добровільність вступу до колгоспу.Чекісти принишкли і тимчасово припинився лютий терор. Але спокій цей був тільки назовні,бо в дійсності агенти тодішнього НКВД - явні і таємні,що звалися "сексотами",тихцем і далі провадили свою каїнову роботу.

Щоб виявити на селі активний антисоветський елемент,НКВД доводилося,звичайно,організовувати провокаційні змови.В даному випадку головну провокацію влаштував сам Сталін,і НКВД успішно перевело свою роботу на місцях по "генеральній лінії". Виявлено "ворогів народу і советської влади". І потяглися з України на заслання - на північ-

ний схід, до Азії, нескінченні валки поїздів смерти, переповнених нещасними українськими селянами з їхніми жінками, дітьми й старичками. Висилали до безлюдних місцевостей, у ліси й тайгу, де люди взимку, за лютих морозів, самі собі копали в мерзлій землі ями-землянки, щоб жити й гинути в них від холоду, голоду й непідсильної праці.

До 1 вересня 1931 року число колективізованих господарств доходило знову до 70%, інакше кажучи, - колишні колгоспники знов були загнані до колгоспів, але вже "добровільно"... Поза колгоспами все таки залишалося 30% селянських господарств.

І дивились селяни на колгосп, як на панщину, а тому й колгоспне майно вважали за таке, що його можна і треба розбирати. В психології селянина витворилось поняття, що взяти в колгоспі не тільки не сором, не гріх, не злочин, а що це, до певної міри, навіть геройство. І советська влада видає 7 серпня 1932 року закон, який кваліфікує крадіж колгоспного майна, як контрреволюцію і карає (наприклад, за зрізування колосків голодними) 10-тьма роками заслання до концтаборів і навіть смертною карою.

Таке становище колгоспів ще більше морально підсилювало приватний сектор селянства, тобто, тих селян, що не входили до колгоспу. І советська влада вирішує знищити й цю останню фортецю селянства небувалим до того часу в історії людства, штучно викликаним, голодом. Восени 1932 року було відібрано від селян - і приватників і колгоспників - усе зерно й картоплю. В містах у цей час переведено паспортизацію. Село після цього було ізольоване від усього світу, бо селяни не одержали паспортів і не мали права на вільне пересування з місця на місце, хоча б для закупівлі хліба в містах. Затриманий без паспорта селянин (а були біля кожного міста застави, що відбирали від селян куплений ними хліб) повертався до свого села етапним порядком. І такі розпорядки точно виконувалися протягом усього 1933 року - року масового вимирання селянства. Ніхто з селян не міг залишити місця свого осідку і примушений був мовчки вмирати з голоду у себе вдома. Знищено голодною смертю за цей період на Україні найменше 7 мільйонів людей. Були села, що повимирали цілковито.

В наслідок масової смертної кари на селянство, що відбулася в 1933 році, майже весь активний елемент села советами був винищений, а все те активне, що ще якимось чудом збереглося, було в такому фізичному і моральному стані, що не могло ставити советам будьякого опору.

Для українського селянина після 1933 року потяглися страшні будні колгоспно-советської панщини. Селянин-колгоспник примушений був занадто багато працювати, а одержував занадто мало. Наприклад, із гуртового збору зернових по колгоспах України до розподілу на трудодні залишалося:

1933 р.	1934 р.	1935 р.	1936 р.	1937 р.	1938 р.	39 р.
26,2%	19,5%	23,8%	23,8%	30,9%	23,5%	22,9%

Отже, совети з гуртового збору зерна забирали від колгоспів левину долю, а сьогодні советська влада забирає ще більше. По окремих об-

ластях відсоток,призначуваний до розподілу на трудодні,був ще менший,наприклад,по Харківській області цей відсоток 1939 року виносив усього 17,8.

Оплата одного трудодня за роки перед війною була низька.Про це свідчить така табличка:

Роки	Пересічна оплата одного трудодня (на кілограми зерна)
1933	2,3
1934	1,3
1935	2,4
1936	2,6
1937	3,5
1938	2,1
1939	2,4

А після світової війни оплата трудодня за даними,які у нас є, ще менша.По деяких колгоспах після війни припадає на трудодень по 0,5 кілограма зерна.

За такої низької оплати трудодня,нічого нема дивного,що селяни-колгоспники ухилялися від праці в колгоспі.Наведена нижче табличка показує,скільки трудоднів працював колгоспний двір і окремо працездатний колгоспник за роками:

	Роки						
	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Один колгоспний двір...	230	282	335	370	402	409	429
Один працездатний колгоспник.	142	146	172	176	[illegible]	194	202

Розглядаючи ці цифри,треба мати на увазі,що їх подає урядова советська статистика,яка мусить давати відомості про зростання добробуту населення,а насправді вироблено трудоднів ще менше.Крім того, селянський двір складається з 4 і більше душ,і в родині нараховується 2-3 дорослих.А це ще більше підкреслює,що трудоднів вироблено дуже мало,що,очевидно,негативно відбивалось на всьому господарстві колгоспу.

Ще в гіршому стані по колгоспах перебувала й перебуває справа тваринництва.Колгоспні коні - це справжні кістяки.Не ліпше було і з колгоспними так званими молочарськими фермами.Переважна кількість корів була бурцельозна,а часто траплялись і туберкульозні корови.

В час другої світової війни другий хижак - жорстокий окупант - Німеччина протягом трьох років теж багато накоїв лиха.Україна за час цієї зими найбільше за всі землі Советського Союзу потерпіла. Коли німці втікали з України,то забрали з собою всю кращу,велику частину худоби й коней.Отже,українське селянство опинилося ще в гіршому стані,ніж перед війною.А коли на Україну повернулись большевики,то відразу почали вимагати здачі якнайбільше хліба.Поча-

kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk

ли вони з того,що,як зазначив член совєта "по делам колхозов при правительстве СССР" Д.Кузнецов, "всі колгоспи можуть показати чудеса зросту" ("Правда України" з 12.ХП.1946 р.). Отже,большевики почали примушувати колгоспи показувати чудеса зросту,інакше кажучи - почали заводити панщину ще суворішу,ніж була вона до війни.На 1947 рік заведено строгий ліміт трудоднів для всіх галузів колгоспного виробництва,в кожній бригаді і фермі.Наприклад: бригаді на обробку одного гектара ярових зернових культур від початку засіву і до кінця збирання врожаю виділяється 18 трудоднів за середньої врожайности - 13 центнерів з гектара.Таке встановлення ліміту трудоднів примушує бригадира підганяти підвладних йому селян кріпаків-колгоспників до більшої продуктивности праці.Отже,заведено справжню потогонну систему.

Дальшим етапом була постанова пленуму ЦК ВКП(б) з лютого 1947 р. "про заходи піднесення сільського господарства в післявоєнний період",на що всі колгоспи мусіли з радістю відгукнутись,і посипались листи,що друкуються в совєтській пресі,на ім'я "дорогого,ненаглядного і рідного вождя і учителя,величайшого,овіяного народньою любов'ю" і т.подібне - Сталіна,в яких пишеться,що всі селяни-колгоспники дуже й дуже люблять його і совєтську владу та зобов'язуються дати високий,заздалегідь визначений,урожай,щоб здати "родине" якомога більше.При чому варто уваги те,що всі ці листи писані за певним зразком, і,безперечно,за приписом згори і зраджують диктат НКВД.

А ще дальший етап - "задовольняючи вимоги колгоспників",ухвалено постанову совєтської влади про перегляд норм праці в бік збільшення їх,бо,як було зазначено в постанові,за совєтської влади треба вирівнюватися на передових,а не на відстаючих.І знову колгоспне село "з радістю" зустріло цю постанову про збільшення норм праці.Колгоспник селянин заявив,що він неодмінно хоче багато працювати для совєтської влади...

Президія Верховного Совєта ухвалила постанову про надання звання героя соціялістичної праці й нагородження орденами й медалями колгоспників за працю для совєтської влади,і цю постанову знову таки "з радістю" зустріли колгоспники-кріпаки. Як пише московська "Правда" в своїй передовій з 2.ІУ.1947 р. - "Захоплені цим сталінським п і к л у в а н н я м,робітники сільського господарства тверді в рішучості виконати свій обов'язок перед батьківщиною - дати державі більше продуктів і сільсько-господарської сировини". Всі ці і їм подібні постанови приймаються українськими селянами "з захопленням,з великим ентузіязмом" і без винятку "поголовно".

Українське село докотилося по другій світовій війні до границь найбільших злиднів.Історія людства не знала ще такої експлуатації, яка провадиться нині в Совєтському Союзі.Українське село причаїлось і мовчить,але це мовчання вимушене і - до певного часу.Бо все минає,ніщо ніколи не залишається назавжди в стані постійного спокою.

ЧИ Є В УКРАЇНІ ОДНА БОДАЙ РОДИНА,ЯКА НЕ СТАЛА Б ЖЕРТВОЮ СОВЄТСЬКИХ МОЖНОВЛАДЦІВ ІЗ ЧЕРВОНОГО КРЕМЛЯ?

Я.С.СВЯТОСЛАВСЬКИЙ

ДО СТАНОВИЩА НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Залізну завісу китайського муру совєтського бльоку проривають в останній час відомості,які вказують на те,що на українських землях,а зокрема - на західніх окраїнах українських земель - відбуваються важливі події.Польська,совєтська та чеська преса повідомляють про спільну акцію Польщі,Чехії та СССР проти "партизанських груп українських націоналістів",називаючи їх іменами "фашистів","банд" і т.п.

Ці повідомлення викликають найрізноманітніші коментарі закордоном - як серед чужинців,так і серед українців.Наприклад,агенція "Асошіейтед Прес" подала була повідомлення,що Польща,СССР та Чехословаччина склали між собою договір,звернутий проти партизанських груп українських націоналістів,що оперують,передусім,у південно-східній Польщі.Цей договір має на меті боротьбу з тими партизанськими групами."Дена-Ройтер",на підставі відомостей з польських офіційних джерел,подає,що польські військові та поліційні з'єднання вже вступили в бій проти українських націоналістів,до яких включені члени колишніх частин німецьких СС,члени армії російського генерала Власова,а також члени мадярських та сербських організацій.З того часу польські соціялістично-комуністичні газети подають безперервні репортажі про неугавну боротьбу з українськими партизанами.

На підставі чужих та власних відомостей,можна без сумніву ствердити,що Карпати на протязі всієї етнографічної української території,а зокрема - на захід від Турки - перемінилися на терен облав та місцевих боїв.

Хто ж це ті "українські націоналісти",ті "фашисти","банди" і т.п.,про яких говориться в чужинецькій пресі? Проти кого борятся "три союзні"? Це - героїчні партизанські українські частини.Від випадкових банд,які виникли в наслідок масової дезерції червоноармійців під кінець другої світової війни,від людей, що службу в "доблесній" армії переміняли на грабунок,з решток німецьких та власівських частин,які опинились відрізаними на східніх теренах,уже давно й сліду не залишилося.Вони не були підготовлені до умов важкої партизанської боротьби,і не було в них потрібної ідейности та жертвенности.І вони розбрелися на всі боки світу,користуючися з усяких амнестій та змоги виїхати на працю в глибину СССР. Час перецідив також і масову українську партизанку,що виникла на українських землях за період німецької окупації.У лісі залишилися не випадкові люди,не ті,що шукають пригод чи кар'єри,а справжні Лицарі,оборонці своєї землі, борці за потоптану свободу.У лісі залишився найбільше ідейний, загартований та політично вироблений елемент Української Повстанської Армії (УПА),яка з великих з'єднань перемінилась на малі летючі загони,фанатичних відділів ОУН,клітин Української Народньої Революційної Армії (УНРА) та блискавичні ланки Оборони України.Залишилися ті,які на своїх плечах винесли весь тягар протинімецької партизанської боротьби на українських тере-

нах і які не склали зброї до ніг переможного большевицького окупанта. Їхні лави скріпили ті, для кого не ставало місця в легальному житті в совєтській системі та були переслідувані з релігійних чи інших причин. До них приєдналися також месники за насильства над пограбованою українською землею, пограбованим українським майном, - найсвідоміший та найактивніший елемент тих українських земель, які підпали під масове виселення в наслідок польсько-совєтського договору.

Український партизанський рух сучасних днів сильний не так своєю кількістю, як своєю якістю. В боєвих з'єднаннях залишилися непохитні когорти, готові боротися до останньої краплі крови. Вони дужі не своєю численністю, а безприкладним героїзмом. Український партизанський рух переміняє кожний гірський прохід у цитаделю, гірські хащі та яруги - в нездобутні бункери.

Українські партизани сильні не кількістю важкої зброї, моторизованих частин чи літаків, бо їх вони майже не мають, а своєю випробуваною блискавичною тактикою. Партизан немає ніде, і вони є всюди. Вони зручно використовують усі особливості терену, політичні кордони держав і незадоволення населення большевицькою окупацією.

Українські партизани сильні своєю є д н і с т ю. Час, коли партійні спекулянти хотіли робити з боротьби варстат для своєї слави, належить до минулого. У лісі залишилися відділи різних політичних формацій, які знайшли між собою спільну мову, бо мали спільне завдання - боротьбу за визволення України. Черговий раз виявилося в затяжній боротьбі братерство зброї між українськими героїчними частинами - братерство зброї, що з'єднало в одну сім'ю борців УПА з борцями ОУН, УНРА та Оборони України.

Ці елементи роблять українську партизанську боротьбу непереможною. Для знищення відділів, надиханих героїзмом боротьби за свободу, поєднаних однією вірою та одним завданням в одно ціле, не вистарчає багнетів поліційних та військових батальйонів, які рухаються під диктат большевицьких деспотів, заохочувані тут і там примарами медалів тв нагород. Для успішнішого поборювання, треба "союзу" трьох держав...

Кремль сьогодні думає, що, замкнувши для українських партизан змогу використовувати політично-державні кордони, позбавивши їх можливости перекидати свої частини з Польщі в Чехію, з Чехії в СССР і навпаки, тим зможе завдати їм сонових нищівних ударів. Але й цього разу Москва помиляється. Їй може вдається розбити той чи інший відділ, але українського партизанського руху вона й тепер остаточно не знищить.

Боротьба з українськими партизанами - це тільки один відтинок боротьби, одна частина зброї, яку большевицька Москва вживає проти українського народу. За галасом фраз про боротьбу проти українських партизан відбуваються в Україні події, про які ні совєтська, ні польська, ні чеська преса нічого не говорить. Звернувши увагу світу на боротьбу проти "українських фашистів", Кремль завдає нищівних ударів усьому українському національному організмові.

Хвиля арештів,яка почалася з приходом большевиків на українські землі,й досі не припиняється.Під закидом обвинувачення за зв'язок з українськими партизанами,арештовується кожного дня тисячі людей,яких без суду висилається на примусові праці в концтаборах азійської частини СССР.Останнім часом арешти набирають масового характеру й жертвами їх стається свідоміша та активніша частина українського народу.Цим способом розсівається на величезних просторах українську національну енергію.

Хоча в СССР офіційно скасовано кару смерти й замінено на 25-тирічне ув'язнення чи заслання (закон,яким хочеться заманити українських партизан та революціонерів просити ласки у Сталіна!),проте, відділи НКГБ мають таємні інструкції розстрілювати на місцях "небезпечний елемент". І НКГБ за давньою системою розстрілює праворуч і ліворуч.Розстрілює по селах та по льохах совєтських тюрем.

На фізичне знищення українського народу,на послаблення біологічних сил звертається вістря голоду.Документальними даними стверджено,що центральні московські райони голоду не знають,а всю його нищівну силу спрямовано проти України та Білорусі.Там позабирано восени минулого та весною цього року рештки збіжжя.І вже втретє,за панування большевиків,на Україні прокочується хвиля голодної смерти.

Ні на хвилину не припиняються релегійні переслідування греко-католицької церкви.В порозумінні із "союзною Польщею" виловлюється греко-католицьких священників,які жили леґально й нелеґально на польських теренах,та вивозиться на Сибір.Большевики винищують також священників Української Автокефальної Православної Церкви. Між іншими,засуджено на 25 років каторжних робіт священника Чеснохрестної церкви в Крем'янці Н.

На західніх теренах України почато весною цього року насильну колективізацію.По хвилі пропаґанди,яка тривала від різдвяних свят цього року,в половині березня прийшла акція "на добровільне підписування заяв про вступу колгоспи". І ця добровільність виглядає так,що перед підписанням загони міліції облягають села,тероризують селян.Тих,які ставлять спротив колективізації,садиться й вивозиться на схід.Повторяється те,що ділося на Наддніпрянщині в час "суцільної колективізації".

Розбиваючи господарську й соціяльну силу українського селянства,большевицька Москва занедбує,під оглядом економічним,українські терени.Пляни про автоскладальні заводи в районі Львова, про відбудову українських міст і приділені для цього бюджети,залишаються тільки плянами.

Наступ проти всього,що українське,перекинула большевицька Москва також і на культурний відтинок.В теоретичному й політичному журналі ЦК ВКП(б) в квітні не випадково появилася стаття К.Литвина - "Об истории украинского народа",де кинуто заклик:

> "Необходимо полностью разоблачить буржуазно-националистическую концепцию исторического развития украинского народа, созданную Грушевским и его "школой",и в ближайшее время очистить историческую науку на Украине от извращений и путаницы,внесенных буржуазно-националистической историографией".("Большевик",ч.7,квітень 1947 р.,стор.44).

І ЦК ВКП(б) дає сигнал для знищення таких книжок,як "Короткий курс історії України","Нарис історії української літератури",що вийшли накладом Академії Наук УССР в роки 1941-45,та інших праць, виданих українськими видавництвами".Горять на кострищах українські книжки,видані українськими письменниками,вірними дотепер більшевицькій партії,і підготовляються нові акти обвинувачень проти українських науковців і письменників.

Так за галасом про боротьбу проти українських партизан,проти мадярських та власівських частин,що має приспати увагу світу,іде большевицька Москва на тотальне знищення українського народу,на здійснення клича: "Україна без українців"!

\+ +

\+

Черговий раз Захід байдуже дивиться на те,що діється на українських землях.Український нарід залишений сам,на власні сили,без будьякої допомоги ззовні.

Наївні люди й політики Заходу приглядаються наївно до трагічної епопеї Українського народу,що розгортається на їхніх очах.Але чи знають вони про те,що сьогодні відбувається бій не тільки за "бути чи не бути" українському теренові,а що відбувається перша баталія за політично-духове обличчя завтрішнього світу? Чи знають вони,що червоний імперіялізм,винищуючи український нарід,нищить запору,що перешкоджає його наступові на Захід?

Боротьба московського імперіялізму проти українських партизан, проти українського селянства,проти української релігії та культури, масове винищування українців - це явище не ізольоване від інших подій,які зараз відбуваються за залізною завісою.А на величезних просторах совєтського бльоку йде тотальна підготовка до третьої світової війни чи світової революції.І приготування провадяться різними можливими шляхами,за допомогою різних засобів та в різних напрямках.

Насамперед,сам СССР перетворюється в арсенал зброї.Для воєнних потреб працює коло 20 мільйонів людей,по за всіма плянами - для війни. Ні поставлених їм завдань,ні їхніх досягнень ніде не публікується і вся робота їхня зветься довірочно "позаплановою".В порівнянні з нею віддодять на дальший плян усі життєві потреби цивільного населення.

Кузні і склади воєнного матеріялу розкинуті на теренах Уралу та Сибіру.Туди відпливають усе нові й нові маси засуджених на каторжні роботи-білі невільники двадцятого століття,які живуть там під суворим наглядом НКГБ.

Совєтська армія,до якої останнім часом змобілізовано два річники,перебуває в безперестанних маневрах,на яких зокрема вивчаються методи скорого наступу.Хоч яким дивним це може здаватися на перший погляд,коли взяти на увагу важке економічне становище в СССР, все ж лишається фактом,що саме під кутом наступу ведеться перевишкіл совєтської армії.

Частину воєнного матеріялу старяються большевики розмістити на лінії Карпат,де в різних місцях,далеко від людського ока,відбуваються рівночасно досліди над ракетовими бомбами.

Лінією закріплення за Москвою випадових воєнних баз на Заході відбувається комунізація та політичний натиск на Фінляндію, яку обвинувачується в діях на користь західних, "буржуазних" держав, і ведеться диверсійна робота в політичних партіях Мадярщини.

Тільки у зв'язку з підготовкою до війни можна зрозуміти політику Москви щодо всіх держав, які опинилися в "совєтському бльоці"! І для відкриття маршових шляхів для червоної армії, для скріплення запілля має бути здесяткована свободолюбива Україна і має бути знищений яскравий вираз її прагнень - український партизанський рух. А коли це станеться, новітній Джінгіс-хан дасть наказ своїм партійним командирам до дальшого походу на Захід. І тоді вулиці міст та сіл байдужого нині Заходу вкриються трупами й кров'ю "буржуазних націоналістів гнилого Заходу", і тоді всі народи зрозуміють зміст комунікатів про винищування "решток французьких, англійських чи американських банд"...

СВІТОВІ ДИПЛОМАТИ! ЧИ ЧУЄТЕ ВИ ЗАПАХ КРОВИ ДЕСЯТКІВ МІЛЬЙОНІВ ЗАМУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ, ЯКОЮ ПРОСЯКНУТІ МОЛОТОВИ, ВИШИНСЬКІ, МАНУЇЛЬСЬКІ?

Україна переживає жахливі часи сталінської ночі: СССР склав угоду з Чехословаччиною і Польщею для повного знищення наших людей, які не хочуть коритися большевицькому насильству.

НЕ СХИЛИМО ПО-РАБСЬКОМУ ГОЛІВ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ІМПЕРІЯЛІЗМОМ, ЩО В МОРІ КРОВИ ПРАГНЕ ПОТОПИТИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД: У Д А Р О М ВІДПОВІМО НА УДАР!

Кров наших братів на Землях, що ллється в боротьбі проти трьох військових потуг - СССР, Чехословаччини і Польщі, кличе українську еміґрацію єдиним фронтом заманіфестувати свій протест проти червоного насильства.

СССР - ЦЕ ВСЕСЛОВ'ЯНСЬКИЙ КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБІР!

Д. С - СЬКИЙ

ЧУЖИМИ РУКАМИ

Польська краєва преса широко займається справою українських повстанців та боротьбою трьох держав (СССР, Чехословаччини й Польщі) проти них. Під час дискусії над бюджетом міністерства закордонних справ, міністр Модзалевський заявив, що "в справі ліквідації українських банд на східній границі Польщі, польський уряд усталив спільну лінію дій з совєтським і чехословацьким урядами". (І.П.) "Ґлос Люду" (118,121) подає серію репортажів у цій самій справі п.н. "На етапах УПА". "Мої приятелі в Кракові дивувалися, що військо не може дати собі ради з горсткою бандитів. Суспільність також не розуміє цих справ. Для вояка це напевно ясно: величезні простори, гори, ліси, вивози - вимріяний терен для підступної боротьби", - читаємо там. - "Зганґренована аґітацією і здавлювана терором, людність сиґналізує кожний найменший відділ війська, користуючися скороченими дорогами навпростець. Якщо банди не приймають боротьби, вони завжди можуть висмикнутися або відтягтися в ліс чи вивіз. Треба б цілої армії, щоб "перетрусити" ті закутини й гори".

"...В тих сфашизованих (!) селах усе служить "лісові". Тут є верстати шевства, кравецтва й білизни. Сюди проникають тканини з лодзьських фабрик на шовкові сорочки для командантів. Тут є в містах закупні відділи, до яких мають вступ тільки довірені члени організації... Недавно оточено підземний шпиталь у лісі. На поверхні ліс, корчі, трава. Під землею, на глибині 10 метрів - коритарі, операційні залі, спальні, ординації... Чотири лікарі застрілили найперше санітарок, після того 22 ранених, а на кінець самі поповнили самогубство. З глибини підземелля не долинув жоден відгомін тієї страхітливої траґедії фанатизму й неузасадненого страху. Але в інструкції читаємо: "Ніякий справжній вояк не піддається живий ляхам..." Люди з СС-Галичина і німці не піддаються ніколи".

В іншому числі (123) той самий часопис пише, що українські повстанці намагаються перекинутися на етнографічні польські землі й зв'язатися з польськими підпільними організаціями. Для цього "банди УПА", - пише часопис, - "розкидають на цих теренах летючки польською мовою. Пачку таких летючок найдено в одного лікаря в Бреславі." "Бреславський (тепер Вроцлав - прим. Ред.) випадок", - пише часопис, - "свідчить про те, що загальні огнища організації УПА, загальні їхні зв'язкові гнізда з їхніми гітлерівськими осередками в Німеччині та інших країнах, знаходяться на теренах центральної й західньої Польщі". Тому необхідно, - ствержує часопис, - "демаскувати українських фашистів, які приховуються під польськими назвами", і в цьому мають допомагати всі поляки, а насамперед - дозорці й адміністратори домів.

В іншому часописі - в "Польсце Вала..цей" (111) пишеться про подорож польського зв'язкового офіцера на чеську границю з метою зустрічі з офіцером "братнього союзницького війська, яке співпрацює з нами в поборюванні банд УПА". При цьому відбулася взаємна виміна інформаціями. Подорож із Сянока до Нового Загір'я відбулася особовим поїздом, далі - панцерним поїздом, "бо терен загро-

жений бандами УПА".

Із цих кількох кісток бачимо,як польська преса,на услугах Москви,старається за всяку ціну представити український визвольний рух,як такий,що співпрацює з "гітлерівцями",та як надзвичайно небезпечний. Щоб оправдати перед польською суспільністю та світом той факт,що для поборення українських повстанців треба було аж військового союзу трьох держав,"Глос Люду" твердить,що для протиповстанських акцій треба цілої армії,бо повстанці оперують у неприступних лісах та користуються симпатією і співпрацею "сфашизованих сіл". Тактика ясна: з одного боку - скомпромітувати визвольну боротьбу українського народу,ставлячи її на услуги чужого чинника (стара байка про український національний рух,як німецьку вигадку),а з другого боку - оправдати свої драконівські методи в поборюванні не тільки українських повстанців,а й мирного цивільного населення ("сфашизовані українські села").

Ми не будемо спорити тут про те,що то є "фашизм",але,якщо святу боротьбу українського народу за свободу можна називати "фашизмом",то як тоді назвати те брутальне й нелюдське виселювання мільйонів населення,яким "прославили" себе поляки,чехи й серби,на зразок "їхнього старшого брата й учителя"- Москви? Як назвати тоді те криваве здушування й винищування мільйонів українських людей,які мають єдину "провину",що люблять свій народ і бажають жити й працювати для нього,а не для його гнобителів? Але справа не в термінах,справа в тих прихованих диявольських намірах,які криються за цими облудними термінами.

Зрештою,український народ і світ знає,про що тут іде.Якщо цей світ не навчила ще багато кривава трагедія українського народу й він міг байдуже придивлятись до неї,то може навчить його найновіша практика московської влади в свіжо окупованих країнах.Клясичним доказом світові послужила московська політика в Угорщині,де сам прем'єр уряду "конспірує" проти свого власного уряду і після того втікає закордон,щоби звідти "податись до демісії"! Цей зразковий приклад може послужить світові,допомігши йому зорієнтуватися в тому,чому нещасні "ДП" бояться і "не хочуть" вертатися під рідні стріхи.

Але справа не в тому.Нас дивує тільки,як "вільні й демократичні" уряди в Варшаві й Празі могли піти на співпрацю з тиранською Москвою,щоб поборювати українські визвольні змагання,коли й їхня боротьба велася за національне визволення спід німецького ярма. Тут може бути подвійне пояснення: або ці уряди - не національні уряди,а агенти чужої потуги,або провадять вони фашистівську політику поневолення на зразок переможеного Берліну й переможної Москви.Але така імперіялістична фашистівська політика не має найменшого виправдання ані в Варшаві,ані в Празі,бо українські землі - під Москвою і,щоб опанувати їх,треба боротися проти Москви, а не проти українців.З другого боку,українці не висувають ніде ніяких претензій ні проти Польщі,ні проти Чехії.Українці борються тільки за власну самостійність на своїх етнографічних землях. А якщо Варшава й Прага поборюють цей визвольницький український рух,то роблять вони це в інтересах імперіялістичної Москви і є на її псячій службі.Це розуміє й український народ,тому він не дасться зловити себе на московську вудочку,щоб - замість поборювати свого власного ворога - Москву,поборював він польський і

ческий народи.У цьому напрямі йде й визвольна боротьба українських повстанців.

Як виходить із вище цитованих репортажів,українські визвольні сили шукають зв'язків із польськими національними силами,щоб спільно провадити боротьбу проти спільного ворога.Це повинні мати на увазі й польські та чеські національні сили в Краю й на еміграції.

Москва робить чужими руками власну злочинну політику. Цим вона щадить,з одного боку,свої власні сили,а з другого боку намагається розбивати єдиний національний фронт поневолених нею народів.Тому поневолені Москвою народи мусять відкрити цю облудну гру Кремля й ще більше об'єднатися в спільний фронт боротьби за своє святе право на вільне життя.

Героїчна драма українського народу є драмою всіх інших народів,які опинилися під московсько-большевицьким ярмом.Український народ кривавиться в нерівній боротьбі проти лютого окупанта,він жертвує своїх найкращих синів і дочок,він перебрав на себе основний тягар визвольної боротьби,і його перемога або поразка - це перемога або поразка не тільки України,а й Польщі та Чехословаччини,Білорусі й балтійських народів,одним словом - усіх тих народів,що хочуть визволитися спід московського панування і стати господарями у власній хаті.Під цим знаком ведеться кривава боротьба на Сході Европи.Цією боротьбою повинні б зацікавитись усі культурні народи позасовєтського світу,бо на кістках України зможе вродитися в недалекому майбутньому найжорстокіша тиранія,яку тільки переживав колись світ.

Україна,як уже не раз в історії,підняла зброю не тільки в обороні власної свободи,а й в обороні свободолюбних народів світу проти тиранії й невільництва. Тому вона має право жадати допомоги від усіх тих,для кого свобода,право й справедливість - не порожні слова.

ДОГОВІР ТРЬОХ ДЕРЖАВ: СССР,ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ ПРО СПІЛЬНЕ ПОБОРЮВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПАРТИЗАН - НОВИЙ ДОКУМЕНТ СТАЛІНСЬКОГО ЗЛОЧИНУ ПРОТИ СВОБОДОЛЮБИВОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Спільні акції СССР,Чехословаччини і Польщі проти українських повстанців - заперечення большевицької пропаґанди "пошани прав і суверенности" малих народів.

ПОНЕВОЛЕНІ БОЛЬШЕВИКАМИ НАРОДИ! ОДНОСТАЙНО ПРОТЕСТУЙМО ПРОТИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ!

М.С.БАРВЕНКО

ЧЕРГОВА СОВЕТСЬКА ПРОВОКАЦІЯ

Газети й радіо повідомили про скасування советськоюю Росією смертної кари і про те,що вищу кару встановлено в 25 років ув'язнення.

Це не вперше Москва обдурює довірливих людей зза кордону, які звикли мислити нормальними категоріями,бо в себе вдома нема вже кого дурити.Перший раз Москва скасувала була смертну кару це в 1922 році,тоді ж було оголошено й амнестію для всіх політичних "злочинців".Тюрми тоді переіменовано на "Допри" ("Дома принудительныIх работ"). По газетах советські борзописці типу Іллі Еренбурґа й Дем'яна Бєдного розпинались про те,що от,мовляв,яка советська влада гуманна - нікого не карає на горло - не так,як у капіталістичних країнах... Навіть тюрми в країні соціялізму скасовано і замінено допрами,а допри ж ставлять собі за завдання не карати,а лише перевиховувати.

Так красно співали в советській пресі советські писаки. Все це було розраховано на чужих людей,бо советський громадянин добре відчував на своїй шиї ту амнестію,що її оголошено було в 1922 році,та скасування смертної кари.

За весь час існування советської влади тюрми,чи допри,були переповнені людьми.Не було такого дня на протязі більш,як 25 років,щоб большевицька влада не розстрілювала людей - і то не за якусь провину чи злочин проти советського правопорядку,а головно за те,що люди не погоджувалися з політикою тоталітарної системи советської влади.Нехав людина навіть назовні й не виявляє своїх протибольшевицьких настроїв - досить було того,що дана людина може тільки в потенції ворожа советській системі,і її найжорстокішим способом катовано й знищувано фізично.

Отже,не зважаючи на формальне ніби скасування смертної кари, людей в Україні розстрілювано. Винищувано таким чином найбільше українську інтеліґенцію та українське селянство,хоча не обминула та кара й свідомого українського робітництва.

А чого варта ота масова смертна кара на український народ, здійснена Кремлем року 1933,під яку підпали однаково - дорослі, діти,старики і навіть немовлята! "Овіяний народньою любов'ю вождь усіх народів і ґеній людства" схвалив постанову про масову смертну кару на невинних людей в Україні,і цю постанову виконано найжорстокішим способом: призначених на смерть людей уморили голодом.І коли українські люди по селах і містах умирали масово з голоду,в Кремлі влаштовувались гучні бенкети,а всі советські газети писали,що у нас нема голоду,коли по вулицях таких міст,як Київ,Харків Одеса валялись масово трупи попухлих з голоду "щасливих" громадян країни соціялізму ..

А в роки 1929-30,в період "добровільної" суцільної колективізації - хіба не розстріляно сотні тисяч ні в чому неповинних людей на Україні - хіба тільки за те,що не йшли в тяжке ярмо неволі - в колгосне рабство. І тоді ж,під час ліквідації Укра-

їнської Автокефальної Православної Церкви - хіба не розстрілювано масово не тільки єпископів і священників,а й віруючих - тільки за те,що вони б ли релігійні люди?..

А роки божевільного шаленства "сталінського наркома" Єжова - 1937,1938 і 1939? В цей період людей катували по тюрмах і льохах ГПУ нечуваними,дикими способами,що навіки затьмарили всі тортури середньовіччя.Тоді безліч людей порозстрілювано тільки за те,що вони колись були "злочинцями" проти совєтської влади і або підпали амнестії,або відбули кару по 5 і 10 років каторжних робіт.Року 1937-го їх знову заарештовувано,катовано й розстрілювано.Тут на пам'ять приходить Вінниця з її братськими могилами,де покояться десятки тисяч замордованих українських селян і інтелігентів,а такі ж братські могили порозкидано по всій Україні,зокрема,наприклад на Волині - в Луцьку,Крем'янці,Дубні,Рівному...

Так виглядало "скасування" смертної кари в країні сталінського райського життя.

І коли скінчиться те знущання кремлівських катів-людоїдів над людиною й народами?

Сьогодні чуємо про чергову провокацію - нове "скасування" в СССР смертної кари... Московський павук розставляє нові тенета, чекаючи довірливих людей.Він чекає,що в його смертоносну павутинну сітку потраплять українські партизани і революціонери.Але - даремні сподівання! Люди вже досить обізнані з миролюбством кровожерного московського осатанілого хижака.Сьогодні він цим не піддурить нікого!

На московсько-большевицькі вихватки ми відповімо зміцненням революційної боротьби проти облудної,жорстокої і смертоносної системи!

КРОВ НАШИХ БРАТІВ НА ЗЕМЛЯХ,ЩО ЛЛЄТЬСЯ В БОРОТЬБІ ПРОТИ ТРЬОХ ВІЙСЬКОВИХ ПОТУГ - СССР,ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ,КЛИЧЕ УКРАЇНСЬКУ ЕМІГРАЦІЮ ЄДИНИМ ФРОНТОМ ЗАМАНІФЕСТУВАТИ СВІЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ЧЕРВОНОГО НАСИЛЬСТВА!

Поневолені большевиками народи! Перед спільним ворогом - большевицьким окупантом - з'єднаймося в дружню сім'ю,в єдиний моноліт,об який розіб'ються наші гнобителі!

РОЗКРИЙМО ПЕРЕД СВІТОМ СПРАВЖНЄ ОБЛИЧЧЯ СТАЛІНСЬКОЇ ТОЛЕРАНЦІЇ РЕЛІГІЇ! БОЛЬШЕВИКИ ЗРУЙНУВАЛИ СТАРОДАВНЮ ДУХОВУ ФОРТЕЦЮ КУБАНСЬКИХ КОЗАКІВ - БІЛИЙ ВІЙСЬКОВИЙ СОБОР,ЗРОБИВШИ З НЬОГО ОВОЧЕВУ БАЗУ КУБСЕЛЬПРОМУ В КАТЕРИНОДАРІ.ДРУГИЙ ЧЕРВОНИЙ КОЗАЧИЙ СОБОР ПЕРЕТВОРИЛИ НА МАГАЗИН УТИЛЬСИРОВИНИ.

МАТЕРІЯЛИ З ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ОУН

На цьому місці будемо друкувати матеріяли з визвольної боротьби. Цього разу подаємо резолюцію наради керівного активу ОУН (рішення в справі заходів націонал-соціялістичної Німеччини щодо творення Українського Національного Комітету) та відозву ОУН, яка була масово поширена на Поліссі та Дніпропетровщині.

Нарада членів ОУН відбулася дня 24 жовтня 1944 р.

Програма наради:

Відкриття.
Декілька зауважень до теми наради.
Мілітарно-стратегічне становище.
Політичне становище.
Намагання німців включити українство в боротьбу за німецькі інтереси.
Дискусія й ухвалення резолюції. Закриття.

Р Е З О Л Ю Ц І Я

На початку шостого року другої світової імперіялістичної війни, коли українські землі залили наново орди російського наїздника, ми, учасники сьогоднішньої наради ОУН, стверджуємо:

1) Як завжди від початку свого існування, так і в час сучасної нам війни, ОУН незламно захищала свої основні принципи в боротьбі за визволення української нації. ОУН, розцінюючи правильно становище й можливості української нації на різних етапах цієї війни, не обманювала широких народніх верств безпідставними надіями, ані не кликала на невчасні припадкові дії, що моглиби ослабити український революційний потенціял. Стоячи на принципі беззастережної боротьби з наїздником на всіх ділянках життя, ОУН в кожен час уживала таких тактичних засобів, які вважала за найдоцільніші. ОУН мала дуже поважні людські втрати, але її тактика себе вповні виправдала.

2) Оцінюючи німецький режим в Україні, ОУН на конференції членів Осередніх і Східніх земель, що відбулася в травні 1942 р., сформулювала його, як "систему тероризму", систему пляново-го основного винищування українства насильним нищенням духово-культурних надбань і цілковитим загамуванням духового розвитку, визиском і господарсько-соціяльним виснаженням найширших верств українського народу, нелюдським фізичним винищуванням всіх тих, що ставили відпір німецькому напорові й у майбутньому могли стати кристалізатором і організатором нового українського відродження. Одночасно фізичним винищуванням тисяч і мільйонів українського населення бажали захитати біологічну субстанцію української нації. Вже в тезах цієї конференції передбачено зміну німецької тактики у відношенні до українців в останній фазі війни, коли позначиться основно німецька слабість. В останній час ця тактика стала панівною у німців. Німецькі представники почали розмови з різними українськими угрупованнями й окремими людьми, бажаючи використати українські сили для німецької справи. Ставлення ОУН до цього таке:

Націонал-соціялістична Німеччина виявила себе беззастережним і жорстоким ворогом справедливих намагань української нації. В крові численних повбиваних членів ОУН, багатьох тисяч українських патріотів і мільйонів українських трудящих німці хотіли втопити бажання української нації побудувати самостійну державу. Інтерес української нації не по боці націонал-соціялістичної Німеччини. І тому ми відкидаємо можливість якоїнебудь співпраці між членами ОУН і представниками націонал-соціялістичної Німеччини.

3) Українська держава є вічним змаганням української нації. Українську державу побудує українська нація тільки власними силами в довгій і тяжкій боротьбі. Ніяка сила із зовні, ніякі інші держави чи нації нам цього не заборонять. Наше завдання - якнайполегливіше працювати, щоб інші народи й державні проводи зрозуміли, що самостійна соборна українська держава є фундаментом тривалого миру в Европі. І тому існування української держави є і їхнім інтересом.

4) Навіть коли б панування большевиків на якийсь час стабілізувалося по цій війні, то це буде переходове явище. Бо все ж таки поневолені народи незабаром повстануть, щоб скинути ненависне ярмо. Серед цих народів передове місце в боротьбі й у перемозі займатиме українська нація.

Змобілізувавши всі свої зусилля внутрі на витворення й розбудову справжньої революційної провідної верстви, здібної поставити справу побудови власної держави в цілій ширині й глибині, а водночас на розгорнення революційної боротьби серед найширших верств українського народу й загартування та вишкіл його в цьому, назовні мусимо здобути зрозуміння і симпатії для наших справедливих домагань.

-өөөөөө-

СВОБОДА НАРОДАМ! ГІДНІСТЬ ЛЮДИНІ!

ЗА САМОСТІЙНУ І СОБОРНУ!

Вже сотні років імперіялістична верхівка московського народу, використовуючи часто широкі московські народні маси, робить усе можливе на знищення українського народу. Вона намагається задушити українських трудящих, щоб винищити їх та заволодіти неподільно українською землею і її багатством. Це є та сама політика, яку здійснював в Україні брунатний деспот Европи - Гітлер з десятками тисяч своїх катів та прихвостнів. Не забуваймо при цьому, що ВКП(б) і Сталін дали були своїм аґентам доручення співпрацювати з німцями при винищуванні українських патріотів.

Імперіялістична московська верства по трупах мільйонів українців прагне заволодіти землею наших предків та їх здобутками тоді, коли величезні багатства російської землі потребують десятки мільйонів рук до праці.

Початок безпощадного винищування українського народу північними завойовниками датується ще 1169 роком. Тоді князь Андрій Боголюбський ,захопивши Київ, казав вирізати населення міста, не минаючи й дітей. Він обернув столицю України в румовища і згарища, пограбував церкви і всі цінні культурні пам'ятки ви-

віз на північ.

Це був початок, від якого тягнеться червона нитка зради, насильства та розбою. В той час, як за Хмельницького український нарід кривавиться в боротьбі з Польщею, Москва спокійно очікує, поки "єдиновірні" українці виснажаться, щоб легше було їх зв'язати кабальною умовою про приєднання до московського царства. Цар Олексій Михайлович обіцяв Хмельницькому "боронити православний рід" від польської неволі, але дуже скоро зрадив переяславську угоду, пішовши на мирову умову з поляками всупереч життєвим інтересам України, а 1667 року андрусівським договором Москва та Польща розшматували живе тіло України: цар віддав Польщі Правобережжя, залишивши собі лівий берег Дніпра. А згодом московські сатрапи вогнем та мечем розправлялися з українськими народніми масами, що захищали своє право на вільне та гідне життя. За часів великого українського гетьмана Івана Мазепи, в 1709 році, на наказ Петра І, московські солдати розпинали полонених українських повстанців на хрестах, четвертували, колесували...

На Україну, що вже в 17 столітті була народовладною республікою, московські деспоти принесли кріпацтво. Вони жорстоко знищили індивідуальну свободу, запровадили право батога та насильства, завели соціяльний гніт та визиск.

Україну, що протягом середньовіччя була однією з найкультурніших країн Европи, московські загарбники всіма силами припиняли в культурному розвитку, щоби згодом заборонити навіть вживання в літературі української мови. Вони всіма силами нищили все, що мало якенебудь відношення до української державности, що стояло на захисті прав, культури і вільного, ні від кого незалежного, життя українського народу.

Обманом, підступом, підкупством та терором удалося московським імперіялістам поневолити Україну і загнати в найбільші злидні та темноту український нарід.

Багато зусиль докладено до того, щоб українці забули, "чиїх батьків" вони діти, "ким, за що закуті", щоби забули свою історію і втратили бажання жити вільним людським життям. Але український нарід витримав переможно найгірші лихоліття.

Революція 1917 року піднесла могутню хвилю українського національно-визвольного руху. 7 березня 1917 року створився в Києві з представників різних українських організацій перший український народній парлямент - Українська Центральна Рада, на чолі з професором М. Грушевським.

Стихійні народні демонстрації, що підносили гасла національного самовизначення і висловлювали довір'я Центральній Раді, відбувалися по всій Україні і свідчили про те, що український нарід сам хоче бути господарем на своїй землі та визволитися від соціяльного гнету, що був принесений на чужих багнетах. Сотні тисяч українців у російській армії на фронті та в запіллі реорганізувалися в українські військові з'єднання. Український Військовий З'їзд, що відбувався в Києві 2 листопада 1917 року, і що представляв більше, як мільйон українських вояків, був перейнятий самостійницькими настроями.

Український нарід власними руками став творити своє суспільно-державне життя. 7 листопада 1917 року третім універсалом Централь-

ної Ради проголошено Українську Народню Республіку. Центральна Рада скасувала поміщицьке та нетрудове землеволодіння, декретувала перехід землі у власність селянства без викупу, ухвалила восьмигодинний робочий день. Третім універсалом Центральної Ради забезпечувалася свобода слова, друку, віри, зібрань, союзів, страйків, нетор-кальність особи та житла, право національних меншин на розвиток національних культур. Центральна Рада, цілим рядом своїх законодатних актів, виявила себе, як виразник та захистник інтересів трудящих нарстві України.

Під кінець 1917 року Центральна Рада на всіх українських теренах, в межах колишньої Російської імперії, була виразним державним осередком, і це схилило Англію та Францію визнати Українську Народню Республіку. Згодом на шлях визнання стали Німеччина, Туреччина, Австрія та Болгарія.

Проти української народовладної держави виступили большевики. Захопивши владу на терені колишніх російських земель найбільше радикальними гаслами, большевицька верхівка дуже скоро виявила, що вона ніяк не думає здійснити свої обіцянки, та що вона стає в строкатій большевицькій формі вірним та послідовним переемцем традицій московської імперіялістичної кліки.

Перед обличчям большевицького походу на Україну Центральна Рада дня 22 січня 1918 року четвертим універсалом проголосила остаточне відокремлення України від Москви:

> "Від нині Українська Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу". "З усіма сусідніми державами, а саме. - Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною та іншими ми бажаємо жити в злагоді і приязні, але ніяка з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки".

Найбільшим святом Української Національної Революції було 22 січня 1919 року, коли на Софіївському майдані в Києві проголошено з'єднання Західніх Українських Земель із Наддніпрянщиною в одну Самостійну Соборну Українську Державу.

Україна в боротьбі за свою самостійність мала проти себе одночасно кілька фронтів: большевицький, біломосковських імперіялістів, польський і румунський. Проти трудящих України піднялися черговий раз загарбницькі прошарки сусідніх народів, при чому головний удар завдали Україні большевики. Большевикам удалося, вкупі з польськими й румунським панами, вкупі з білогвардійцями реакційними, подолати війська самостійної України, вдалося ще раз на якийсь час закріпачити український нарід.

Затихла українська зброя на полях боїв, і боротьба перенеслася в підземелля. Ясні картини вільного життя в своїй державі глибоко вкарбувалися в свідомість, у почування, прямо в кість і кров населення України, бо Самостійна Соборна Україна - це було: свобідний труд і свобідне користування його плодами.

Рівність перед законом, без ріжниці религії, раси, походження, освіти чи майна. Закон той був створений представниками народу для захисту й оборони народніх прав.

Свобода одиниці оформити своє життя виключно за своїми бажаннями, не шкодячи інтересам других одиниць, суспільності, нації.

Рівне право: кожному вільно учитися, в довільному напрямі розвиватися й рости в ім'я народнього блага.

Врешті це був мир без кровожадних світових імперіялістичних воєн між народами. Кожна нація у своїй державі, коли не стане імперіялістичних великанів, що намагаються загарбати землі інших народів, могла би зажити вільним і щасливим життям.

Отже, Самостійна Соборна Україна - це буйний розквіт культури та небувале піднесення індивідуального й соціяльного побуту громадян. І тому завжди були люди, що за неї йшли на боротьбу, на переслідування, на смерть. Бо за такі вартості будуть змагатися завжди найкращі й найпередовіші одиниці й цілі верстви.

А що приніс большевизм?

Із лжегасел, якими так вофвав большевизм, не залишилося нічого. Зате є гніт, стократ гірший від того, що його творив цар із своєю дворянсько-капіталістичною верхівкою. Після 28 років страждань і нелюдських зусиль, величезні простори, найбагатші під сонцем землі потопають у безпросвітній нужді. Хто з нас не бачить тих соток тисяч людей - обідраних, з ногами, завинутими ганчір'ям, як вони товпляться по вузлових станціях Києва, Полтави, Синельникова, Знаменки, Здолбунова в пошукуванні хліба?

На найкращих, найплодючіших землях сотнями й тисячами верст мандрують трудящі, яких спини не розгинаються від праці, за кількома фунтами хліба! Гляньте на ті сірі обличчя й у них побачите, що таке большевики!

А робітники в чорних надрах землі, в курних заводах і фабриках, на будівництвах! Рекорди давайте! - кричить, домагається від них партія, домагаються добре оплачувані аґенти червоної верхівки. І змученими руками виголоджені робітники, загнані аґітацією в сліпу вулицю, з картиною голодаючої сім'ї перед очима, рвуть вугільні скали, витаскують із надрів землі мільйони тон. руди, валять ліси на далекій Півночі і... гинуть.

Будують, та не для себе! Будують для совєтської буржуазії!

Хто їх не знає - отих добре одягнених, ситих, нахабних "совбурів", що розпихаються в трамваях і тролейбусах, що їздять м'якими вагонами швидких потягів та вигідно в прекрасних автомашинах?! Гляньте на їхніх жінок - пишних і плеканих, зодягнених в дорогі строї, з яких скапує робітнича кров і піт, як вони розкішно займають перші місця в театрах, операх і кінах. Оце вам большевизм!

А інтеліґенти, письменники й журналісти, яким партія дає наказ писати "жить стало лучше, жить стало веселей!" А коли котрий з них заговорить, покаже, що діється, як карається народ, такого негайно оплюгують та ліквідують.

Але цього замало для совбурів. Їм хочеться династичного панування. Їм хочетьмя блага й розкоші нетрудового паразитного життя залишити назавжди для себе й для своїх нащадків. І вони не допускають до себе низових елементів, вони з погордою дивляться на нарід, хоч деклямують на мітингах і парадах інакше.

І тому ми проти большевизму. І тому ми стаємо в ряди активних борців за Самостійну Соборну Україну, за таку Україну, що знищить раз назавжди національний гніт та соціяльний визиск. І тому ми йдемо

в члени Організації Українських Націоналістів (ОУН), що керована людьми, які вийшли з народу, із селян і робітників, із міщан і інтелігенції й очолена випробуваним борцем за Українську Державу, за народню свободу, Андрієм Мельником.

Організація Українських Націоналістів - це бойова спільнота людей, які бачать тільки одну ціль у своєму житті - службу своєму народові. Український нарід зможе розвиватися свобідно, зможе бути рівним усім іншим народам нашої землі тільки у власній державі. А єдина дорога до власної держави - це Національна Революція. Отже, всі сили - на зміцнення фронту Національної Революції, на розгорнення лав її бійців! Становище російського большевизму дуже трудне. Цесь світ проти нього. Внутрі СССР увесь нарід проти нього. І тому невідхильно й швидко зближається ч а с о с т а т о ч н о ї р о з п р а в и. І з цієї остаточної розправи, з перемоги над большевизмом вийде український нарід на шлях буйного розвитку. А побіч українського народу і всі інші народи станут до нового, вільного життя - народи, які сьогодні стогнуть у большевицькому ярмі.

Постій, січень 1947.

ПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

БОЛЬШЕВИЦЬКА КЛІКА ЗРУЙНУВАЛА НАШІ БІЛОКАМ'ЯНІ ХРАМИ: ВІДВІЧНУ УКРАЇНСЬКУ ДУХОВУ ФОРТЕЦЮ - ПЕЧЕРСЬКУ ЛАВРУ - ПЕРЕТВОРИЛА НА МУЗЕЙНИЙ ГОРОДОК БЕЗБОЖНИЦЬКОЇ ПРОПАГАНДИ, ВОЛОДИМИРСЬКИЙ СОБОР У КИЇВІ - НА МАГАЗИН КНИЖКОВОЇ МАКУЛЯТУРИ, ТРОЇЦЬКУ ЦЕРКВУ - НА МАНУФАКТУРНУ БАЗУ ІНДПОШИВУ СОВНАРКОМУ УКРАЇНИ, СВЯТУ СОФІЮ - НА АНТИРЕЛІГІЙНИЙ МУЗЕЙ, МИХАЙЛІВСЬКИЙ МАНАСТИР СТЕРЛА З ЛИЦЯ ЗЕМЛІ, БО ТАМ БУДУЄТЬСЯ ПАЛАЦ ЦК КП(б)У.

ТАК БОЛЬШЕВИКИ ВИЗНАЮТЬ РЕЛІГІЮ!

kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk

ЗИНАЇДА КОВАЛЬ

ЧИ ЩОСЬ ЗМІНИЛОСЯ? ===

(З приводу комунікату Проводу Закордонних Частин ОУН (СБ).

У нашій редакції вже кілька тижнів лежить "Комунікат Закордонних Частин ОУН"(Степана Бандери).Ми до нього досі не займали становища,бо думали,що він є тією ластівкою,від якої бандерівське середовище відкриє нову лінію своєї політики.Зокрема,хотілося думати, що ця політична група виправить свої помилки щодо справ консолідації на еміґраційному відтинку,де її ставлення спричинилося до двоподілу українського життя.На це вказували відрухи здорових частин бандерівських низів,існуючої опозиції вгорі,а що найважливіше - добро визвольної справи в момент,коли все українство на землях опинилося перед жорстоким наступом большевицького окупанта.

Ми хотіли вірити в добру волю бандерівського середовища - завернути від дотерерішніх помилок,хоч його дотеперішня практика та сам комунікат давали для цього мало підстав.

Комунікат Закордонних Частин ОУН (СБ) з березня 1947 року не був ні своїм змістом,ні своєю формою політичним "вірую" організації,яка до глибин провірила себе,яка провела свій іспит совісти і готова була би стати на новий,здоровий шлях.Це не була заповідь про уступки на користь здорового елементу бандерівської організації,на користь українських потреб як в краю,так і на еміґрації.Це була тільки заява, яка своєю софізматикою мала ті сили приспати й приспати українську публічну опінію.

У згаданому комунікаті вражає вже повичеркування чорнильними плямами деяких місць,що вказує на якісь "нецензурні місця",які були в першій редакції.В тексті,побіч старих фраз,як "наказом сучасної доби" (про яку добу йде мова?) і галасливої бомбастики,є такі нелогічні місця,як "обороняти та дбати про збереження доброго політично-морального стану репутації (?) української еміґрації...(стор.4, точка 3), "Спрямовуючи головну свою увагу та енергію на найважливішу визвольно-політичну роботу - у зв'язку з краєвою боротьбою - на поборювання большевицьких акцій (невже ж "найважливіша визвольно-політична робота" у зв'язку з краєвою боротьбою полягає в поборюванні большевицьких акцій закордоном? - прим.наша) та на зовнішньо-політичну самостійницьку"(в програмі бандерівського середовища лежить вести свої акції ізольовано від інших українських політичних груп, отже,пощо тоді писати про консолідацію українських сил??!) і т.п.

Комунікат,потопаючи у морі фраз,не дає засадничого уявлення про стратеґічну лінію революційної боротьби бандерівської організації. Наприклад,у точці 1,стор.2 говориться про те,що ОУН (СБ) (прим.нага) стоїть у нерозривному зв'язку з УПА,у безпосередній революційній боротьбі проти московсько-большевицького ворога,зосереджуючи на цю боротьбу всі свої сили та увагу".Таке твердження викликає враження,що бандерівська організація не звертає уваги на інші форми боротьби,а зосереджує та зуживає всі свої сили в одній формі боротьби,а саме - партизанській.Коли таке твердження є свідоме,то воно означає,що бандерівське середовище буде придержуватися й надалі так-

тики однобічної боротьби та буде зривати в ліс увесь активніший революційний елемент. Для кожного, хто знає сьогоднішню краєву дійсність, така настанова є абсурдом та злочином.

Далі сказано, що ОУНСБ "визнає та всебічно підтримує Українську Головну Визвольну Раду (УГВР - прим. наша) Революційний Найвищий Орган України, що очолює та репрезентує змагання за Суверенність і Соборність" (чого? - прим. наша)... Це вже стара історія, яку це в липні 1944 року почав розказувати в Самборі Лебідь-Рубан. Для всіх на еміграції вже відомо, що Закордонні Частини ОУН (СБ) "визнають та всебічно підтримують" УГВР і навпаки - УГВР "визнає та підтримує" ОУН (СБ), як одиноку "самостійницьку" групу. Вражає тільки новий додаток "Революційний Найвищий Орган України", що є "найвищим державно-політичним керівним органом українського народу, управненим заступати Україну перед зовнішнім світом у противагу так зв. уряду УССР, що є інструментом московсько-большевицького імперіялізму" (точка 1, стор. 2). Із сказаного випливає, що УГВР вже тільки "очолює та репрезентує змагання", а не веде, отже - перейняла функції репрезентанщини, але, з другого боку, невідомо, хто, коли й де, на якій підставі зробив УГВР "НАЙВИЩИМ ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНИМ КЕРІВНИМ ОРГАНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ" (підкреслення наше) і дав право "заступати Україну перед зовнішнім світом".

З ходу думок попередніх розділів випливає ясно: УГВР є маріонеткою в руках ОУН (СБ), яка може міняти її засяг впливів та нагинати її в різні сторони, щоб захопити в свої руки зовнішньо-політичну репрезентацію. І як довго ті торги відбуваються між УГВР та ОУН (СБ), вони є їхніми внутрішніми справами, але з хвилиною, коли ОУН (СБ) починає роздавати найвищі державно-політичні керівні органи українського народу й предметом торгів стають найвищі святощі українського народу, справа виходить далеко поза межі однієї політичної групи. Тоді предметом бандерівського імперіялізму перестає бути УГВР, а ним стає український нарід та його визвольні змагання. Тоді продовжується та практика, яка так катастрофально відбилася на внутрішній і зовнішньо-політичних діях українських протягом останньої світової війни.

Автори "Комунікату Проводу Закордонних Частин" ОУН (СБ), не віді рвавшися від дотеперішніх уявлень про свій монополь на визвольну боротьбу і зовнішньо-політичну репрезентацію, присвоюючи для себе безпідставно назви та компетенції державно-політичних керівних органів, вбачають свою місію в тому, щоб "під прапором УГВР об'єдналися всі здорові самостійницькі сили".

З загальними міркуваннями щодо основ консолідації, які висловлені в точках 1 - 2 розділу Ш-го, де говориться про світоглядово-програмову політичну диференціяцію, її межі та потребу "узгідненого" діяння у загально-національних справах усіх українських сил, може погодитися кожне українське політичне середовище. Там сказано, за допомогою більш вишуканих висловів, те, що лягло в основу Українського Координаційного Комітету, який покинули представники бандерівського середовища, протестуючи, що їм "накидають намордник".

Комунікат відкидає можливість приступлення ОУН (СБ) до акції Координаційного Українського Комітету, бо розцінює "цей політичний витвір, з його політичною платформою, як чинник негативний для справи українського визволення" (ст. 7). Іншим політичним групам, які

приступили до координаційної акції,робиться закид,що ЗЧ ОУН (СБ) "зустрілися з боку українських еміграційних політичних угрупо-вань з повним нехтуванням цієї,одиноко правильної і реальної в сучасний період,боротьби українського народу,визвольної концепції та з виразними тенденціями звести цілість української визвольної проблематики до вузько-партійних еміґрантських розгривок" (розд. 4,стор.6). Отже,іншими словами говориться про опортунізм усіх ін-ших політичних груп поза Закордонними частинами ОУН (СБ),які одино-ко "борятъся",одиноко мають "правильну концепцію" і т.п.

Пригадавши всім іншим політичним групам про їх опортунізм,ви-казавши,що вони не є самостійницькими,бо не погоджуються з банде-рівським розумінням "боротьби",Провід Закордонних Частин ОУН (СБ) "закликає всі самостійницькі політичні угрупування на еміграції стати на позиції єдиного визвольного фронту в рямцях самостійни-цької державницької формації,дати повну підтримку закордонному представництву УГВР та взяти активну участь у його роботі".Плят-форма УГВР дає змогу всім українським політичним угрупуванням і середовищам,через участь їхніх представників,співдіяти в керів-них функціях ЗП УГВР і включатися в один визвольний фронт боротьби українського народу".Виникає питання - до кого звернутий за-клик цей,коли всі інші політичні групи "намагаються обминути Ви-звольну Боротьбу,а на те місце висунути другорядні питання,та ба-вити ними український політичний світ на чужині?" Невже ж сам факт приступлення до УГВР є далі тим цілющим бальзамом,який ви-ліковує від опортунізму? Отже - старі твердження С.А.Сірого.

Закордонні Частини ОУН (СБ),що закидають Українському Коорди-наційному Комітетові,що він старається "перед українським суспі-льством і стороннім світом зайняти позицію об'єднуючого репрезен-тативного політичного твору",боряться фактично з таким шумом не за правильну постановку визвольної боротьби в Краю та на еміґра-ції,а за звичайну репрезентаччину. Бо що ж то є Закордонне Пред-ставництво УГВР? Відповідь на це дає сторінка 5,точка 3. Там го-вориться: "Закордонне Представництво УГВР - це найвищий державно-політичний чинник закордоном.Крім зовнішньо-політичної діяльно-сти і репрезентації державницьких змагань України перед зовнішнім світом,закордонне представництво УГВР,як понадпартійний чинник, має завдання очолювати,реґулювати і нормувати ціле внутрішнє жит-тя української еміґрації". Отже,немає ні слова про боротьбу в Краю,а з рядків промовляє еміґрантщина і велике бажання репрезен-тувати.

Звідки випливають ті повновласті,які Закордонні Частини ОУН (СБ) переливають на Закордонне Представництво УГВР?,

Закордонні частини ОУН (СБ) зробили з Закордонного Представни-цтва УГВР "найвищий український державно-політичний чинник закор-доном". Отже,з цього виходить,що є два найвищі державно-політичні чинники,з яких один є в Краю,а другий - закордоном. І в тексті про зв'язок між ними зовсім нічого не говориться.І не випадково. До голосу людей,які стоять в затяжній краєвій боротьбі ні Закор-донні Частини,ні Зовнішнє Представництво УГВР ніяк не прислуха-ються і їх консолідаційні міркування саботується.

Найсильніший арґумент,який Зовнішні Частини ОУН (СБ) на доказ прва на репрезентаччину Зовнішнього Представництва УГВР - це

твердження про те,що"на плятформі і в рямцях УГВР повинна відбутися консолідація цілого політичного життя і всіх самостійницьких сил і на еміґрації,як це сталося в Краю" (стор.4).Отже, знов стара казочка про об'єднання в Краю всіх революційних сил під проводом УГВР.

Як же ж представляються консолідаційні справи в Краю?

Під впливом незвичайно важких умов для партизанського руху, який змушений був обмежитися у своїх діях до малих форм та певних теренів,прийшло до стислої співпраці між партизанськими відділами ОУН,частинами УПА та відділами "Оборони України" й Української Народньої Революційної Армії" (УНРА). Це ніяк не означає,що вони, виступаючи тут і там під назвою Української Повстанської Армії (УПА),підпорядкувалися політично ОУН (СБ),яка в цій акції співпрацює,як один із чинників.На землях діють сітки підпільно-революційних груп,які ні до УГВР,ні до ОУН (СБ) не мають жодного відношення. І було би останнім часом створити координаційний осередок,який координував би їхню акцію та в певних діях зводив їх в одну цілість принайменше в стратеґічному пляні.

Тому,коли ми дивимося на Комунікат Проводу Закордонних Частин ОУН (СБ),коли аналізуємо його тези,то бачимо,що згадана політична група стоїть на своїх старих монополістичних засадах,від яких терпить українська справа як в Краю,так і закордоном.Замість консолідації,існує розбиття,замість оздоровлення - продовжування старої практики дивовижних конструкцій бандерівського середовища.

Закордонні частини ОУН (СБ) ще й досі не подивилися тверезо всій дійсності в очі.Вони не старалися прочистити власних рядів від деструктивного елементу,який своїми братовбивствами,засліпленими амбіціями влади і репрезентації,в ім'я оправдання своїх промахів у минулому,заганяє всі зусилля ідейного елементу в тупий закуток.Від цього терпить і внутрішнє життя в самій ОУН (СБ),відношення між українськими політичними групами,вся праця на рідних землях і на еміґрації.

Отже,Комунікат Проводу Закордонних Частин ОУН (СБ) не міг бути й не став зворотною точкою в історії бандерівської організації. Від цього нічо не змінилося й не зміниться.Він міг стати тільки вигноєм для актів терору в Ульмі,Ашафенбурзі,Ганновері,але не вихідними точками та заложеннями для здорової революційної організації і скупчення всіх українських сил державницьких під кутом потреб Української Визвольної Боротьби.

-ееееееее-

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД СТОЇТЬ СЬОГОДНІ В ТЯЖКІЙ БОРОТЬБІ ПРОТИ СССР,ЗМАГАЮЧИСЬ ЗА СВОЮ ВОЛЮ, за визволення інших поневолених Москвою народів, як їхній союзник,та за творчі і моральні вартості людини.Свою боротьбу веде український нарід силами політичних угруповань,що стоять на становищі Самостійної Соборної Української Держави,у тісному союзі з іншими поневоленими Москвою народами.

(З тез Жовтневої (1945 р.) Конференції ОУН).

ПІД СОНЦЕМ СТАЛІНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

НОТАТКИ ОЧЕВИДЦЯ

(Кр.).До кінця 1946 р.на Західніх Українських Землях існували індивідуальні господарства,і з боку влади не було ніяких розпоряджень щодо зміни того стану.Селяни платили призначений контингент - пересічно 300 клґр.збіжжя з одного гектара і засівали свою землю.Вільно було засівну площу збільшити з поміщицьких,церковних або з покинутих селянських господарств і за це малося платити від одного посіву 40 клґр.м'яса з гектара,а до того грошовий податок. Навчене досвідом село,не дуже поспішало ті ґрунти засівати,бо знало,що за основним податком прийдуть різні додатки,а тому більшість ґрунтів лежала облогом.А до того бракувало ще й тяглової сили.В переважній більшості мають господарі по одному коню й по одній корові та не виказують охоти більше й заводити.Причина в тому,,що кожний господар,залежно від того,скільки він має коней, одержує дні шарварку - вивозити дерево з лісу до тартаків або до залізничних станцій.А тому,що ті роботи тягнуться безперервно,і для заможніших вони більші,селянство й не хоче відробляти постійної панщини і воліє,щоб його важали біднішим.До того,через брак матеріялів,немає можливости направляти вози і взагалісільськогосподарський ремамент.

З приходом 1947-го року цей стан почав змінятися.По селах з'явилися партійні аґітатори із збройними відділами НКВД і почали аґітувати за "добровільний" впис до колгоспів.Скликувані ними для цього зібрання часом тривали безперервно цілу добу і не давали ніяких наслідків.Селяни не подавалися,хоч і погрожувало НКВД.А вже де не вистарчало сил устояти,колхоз засновано.Дуже часто призначені під колгосп будинки із знесеним ремаментом горіли.

Відбудова Краю посувається надзвичайно повільно.До цього часу направлені залізничні тори й урухомлено комунікацію.В менших містах і містечках розчищено лише вулиці,а на повоєнних згарищах буйно ростуть бур'яни.Поза незначними ремонтами,нових будов не ставлять,а тому по містах страшенний мешканевий голод.По більших містах помітне невелике пожвавлення.Почалася відбудова Тарнополя,сильно війною знищеного,а він має бути обласним центром для области тієї самої назви.Досі уряди цієї области містяться в Чорткові.Для праці над відбудовою вживається німецьких полонених і в'язнів,засуджених на короткі терміни,а крім того,села тієї області мусять давати робітників.У Львові такими ж силами відбудовують двірець,а поза тим інших будівельних робіт не провадиться.

Трохи ліпше представляється будівельна робота по селах.Селяни використали,при зміні влади,переходовий час і навезли з лісів будівельного матеріялу.І хоч вони не в стані,через брак інших потрібних при будуванні матеріялів,побудувати належних забудовань, а все ж забезпечили собі дахи над головами.

Промислові підприємства,що заціліли під час воєнних дій,здебільшого урухомлено,але їхньої продукції на ринку не видно - її вивозять у східньому напрямку.Ремонту частинно знищених підпри-

еmств ... не переводиться і нічого нового в тій ділянці не робиться.

В торгівлі до половини 1946 року на ЗУЗ існували приватні склепи,але на них посипались такі податки,що власники самі мусіли їх зліквідувати.

Державні і кооперативні крамниці продають хліб на картки.Рештки товарів УНРРА продаються,за спеціяльними дозволами,в спеціяльних магазинах для партійної верхівки,яка тільки й може там купувати на партійні леґітимації.Фактично все торговельне життя проходить на торговицях в первісній формі товарообміну.Міняють усе, починаючи від старих черевиків,убрання,спо..ивчі продукти і т.ін.

Школи - там,де збереглись будинки,урухомлено.Учительський склад мішаний - працюють і місцеві сили і багато приїжджих.Викладова мова по школах - українська,але багато годин присвячується також мові російській.Вже від 5-ї кляси народньої школи запроваджено мови: англійську і французьку,які прийшли замісць німецької,якої тепер не викладають.

Культивування релігії офіційно не переслідується і її терплять, як засіб,потрібний для зовнішньої пропаґанди.Богослуження по церквах відправляється церковно-слов'янською мовою з російською вимовою.Українською мовою правити Богослуження заборонено.

Національний склад населення,коли рівняти з передвоєнним станом,значно змінився.Поляки виїхали ще 1946 року до Польщі,і їх майже немає цілковито,хіба залишились одиниці і то по містах,які не признаються до свого походження.Від лютого ц.р.розпочалась репатріяція чехів,яка триває до цього часу.Вона охоплює не тільки Західні Українські землі,а й східню частину Волині,де чехи жили під большевицькою владою понад 25 років.Чехи виїжджають дуже радо, і-чеський уряд оселяє їх у Судетах на господарствах виселених німців.При виїзді вони мають можливість узяти з собою 2 тони вантажу, включаючи в те й живий реманент.На опущені ними господарства перевозять українців із Чехії,Румунії,і взагалі з усіх держав,що знаходяться під советським впливом. Від'їжджаючі чехи добре пізнали своїх "опікунів" і знають,з ким мають справу,а тому в час транспорту,відповідно до пануючих обставин,належно забезпечують своє майно,а спеціяльно біля корів і свиней у вагонах ставлять сильну варту,і їм здебільшого вдається все щасливо перевезти.

Із східніх земель на сільське господарство нікого не спроваджують,натомість великий наплив людей до міст.Сюди приїхало багато урядовців усяких категорій і вони спроваджують родини та знайомих,бо на Зах.Укр.Землях легше прожити.Новоприбулі,поза партійцями,стараються з місцевим населенням жити в згоді і не витворювати антагонізмів,сподіваючись війни і можливої помсти.

Рух на залізниці особових потягів надзвичайно обмежений,і щоб дістати квитка,доводиться чекати в чергах по кілька днів,тому ті люди їдуть переважно тягаровим транспортом,і то у відкритих вагонах,які щонайменше десять раз на добу їдуть порожні із Сходу до Польщі по вугілля та в Карпати по дерево.Ці самі транспорти використовують люди і в поворотній дорозі.

По всій Україні далі йдуть масові присуди людей до концентраційних таборів.Судять за все: за приналежність чи співпрацю з "бандитами",за податки,за додатки,і навіть за те,що ти думаєш.

Засуджених до 10 років примусових робіт відсилають до Кривого-Ро-
гу, де організовано величезний табір цивільно-полонених. Людей, що
дістали понад 10 років, відсилають на Урал і Сибір. В місцевих в'я-
зницях мають "щастя" сидіти тільки інваліди, але є їх досить, щоб
усі ті в'язниці заповнити. Провини їх полягають у тому, що вони, не
маючи можливости заробити, через утрату здоров'я, ідуть, якщо можуть,
жебрати, а як ні, то сідають на рогах вулиць і протсягають руку, бо
інвалідська рента - 75 карб. на місяць, а кіло хліба коштує 7 карб.
Це не подобається представникам влади, і вони забороняють інвалі-
дам війни просити, що викликає нарікання і сварки. Все кінчається
в'язницею, де інваліди вмирають повільною голодною смертю.

Варте уваги ще таке. По закінченні війни, влада у військових від-
ділах зарядила медичний перегляд, буцімто для того, щоб слабших здо-
ров'ям звільнити з армії. На цю вудочку пішло дуже багато, і винахо-
дили собі різні хвороби. Те все їм узгляднили, і з боєвих частин пе-
ревели їх до робітничих батальйонів, які вислали на Сибір, і вони пра-
цюють там до нині.

-++++++-

ЗЛИДНІ І ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

Про голод на Україні писалося вже не раз дуже багато. Думалося,
що в 1947 році ситуація покращає. Натомісць уже з перших днів 1947
року все більші й більші маси українців-колгоспників із СУЗ на-
пливали до сіл Західньої України, щоб вижебрати картоплі чи хліба.
На кожному двірці, на кожній меншій чи більшій станції, в кожному се-
лі чи хуторі, на кожному товаровому поїзді ви побачите масу голоду-
ючих, обідраних і попухлих людей. Ба, що більше, кожного дня на кож-
ному ярмарку в місті чи на більшій станції ви побачите трупи отих
"щасливців".

16 січня 1947 року мені довелося їхати товаровим поїздом, що
прямував до Польщі по вугілля, з Козятина до Шепетівки. В Шепетівці
викидали з вагону не менше 5 людей, які замерзли. Прикладом і дока-
зом того, що голод на українських теренах більшає, служить хоча б
різниця цін за 1946 і 1947 роки. В 1946 р. кілограм хліба на держав-
ні ціни коштував півтора-два карбованці, в 1947 р. - 7 карбованців.
На чорному ринку півтора кілограма чорного хліба коштувало в 1946
році 15 карб., в 1947 р. - 50 карб., кілограм сала в 1946 р. 70-75
карб., у 1947 - 250 карб., пуд жита відповідно: 120 карб. і 800 карб.,
клґр. борошна пшеничного 30 карб. і 100-110 карб., пуд картоплі -
30 карб., і 160 карб. Добрий костюм - в 1946 р. 5000 карб., у 1947 р.,
найкращий костюм можна дістати за пуд жита... Натомість заробітна
платня і робітників, і так зв. трудової інтеліґенції збільшилася
в 1947 р. дістає 410 карб.

До того всього треба додати величезні податки й континґенти,
накладені на господарства селян Західньої України. Наприклад, на
Рівенщині на гектар землі муситься дати 3 метри збіжжя, 40 штук
яєць, 40 клґр. м'яса і т.д. На Луччині більше, бо там краща земля, а
на СУЗ, незалежно від згаданих контингентів, колгоспи мусять здати
ще Континченти, які вони винні державі за час німецької окупації. І
це - основна причина голоду на СУЗ.

Самозрозуміло,що держава дуже мало робить заходів для покращання того стану.Навіть заслуженими вояками-інвалідами держава мало піклується,або майже не піклується,і це змушує їх до жебрання ,паскарства і нарікання на уряд,за що дуже багато їх потрапляє до тюрем.18 лютого 1947 р.в Крем'янці на базарі НКВД заарештувало,наприклад,двох ранених старшин червоної армії лише за те, що просили милостини на ринку і час-від-часу нарікали на "батька Сталіна".Один із них називався Гриша,другий - невідомо.

В тій великій масі голодуючих колгоспників ніхто ніде і ніколи нічого не говорить,тільки час-від-часу на станції,поміж купами отих попухлих обідранців проходить медична сестра,заглядаючи,чи нема трупів.Через кожне село переходить щодня не менш,як 200-250 таких людей.Їх називають селяни "колгоспними американцями","парашутистами","сараною".Одягнені вони страшно.На ногах дуже рідко,бо майже ніколи не побачите ви шкіряних черевиків,тільки валянки,або личані чи з гуми постоли.Навіть приговорюють вони собі таке: "Спасибо Сталину-грузину,что одел нас в резину". Вижебравши кілька кілограмів картоплі,ви ще не певні,що вона вже ваша,бо її можуть відібрати жуліки й бандити на товаровому поїзді чи ще на селі.Випадки грабунку людей на поїздах,зокрема тих, що мають трошечки більші клунки,незчисленні.А їздять усе тільки тягаровими поїздами ті,що жебрачать, тому,що на особовий поїзд навіть місяць стоячи в черзі,не дістанете квитка - хіба що на паску,але це страшно дорого: наприклад,коли нормальна ціна квитка Львів-Дубно 30 карб.,то на паску - 150 карб.

(Із звіту Карася.29.ІУ.1947 р.).

-+++-+++-

МАНЬКІВЦІ,ЯК ПРИКЛАД

Прийшовши на ЗУЗ,большевики зразу перевели масовий арешт.В маленькому селі Маньківці,Вербського району,наприклад,де всього 175 хат,і за час німців загинуло 13 чоловіка,большевики засудили (судив прокурор у Крем'янці Коньков - від був тут і в 1939 році): Ганюка Антона,Остапчука Хому,Михальчука Максима,якого,по повороті з армії після війни заслали до Кривого-Рогу на 10 років,церковного старосту Дим'яна - на 25 років на Камчатку,і ще шістьох.Крім того, большевики розстріляли підпільників,що переховувалися спочатку в лісі: Давида і Володимира Остапчуків - у викопаній криївці під піччю,Степана Остапчука і Василя Музичука (станичного ОУН) - при втечі,Онуфрія Стецька і його товаришів - Омелька Стецюка,Грицька Остапчука,Харитона Сиротюка,Івана Олійника,Кирила Мельничука.Цих останніх забито в схованці,викопаній у землі в чистому полі коло села.

В листопаді 1946 р. большевики провели вивіз людей.Тоді вивезли Надю Стецюк з дітьми і три інші родини.Забрали в армію: Мусія й Прокопа Остапчуків,Федора і Теренка Остапчуків.Ці два останні повернулися - один без руки,другий без ноги,Касьяна Михальчука, Олександра Данилюка,Василя Стракулу і Володимира (батько й син). Забрали на роботи до Челябинська Володимира Остапчука,Охима Бойчука і ще 14 старших 50-літніх господарів.9 осіб цілком безневин-

них забрано під закидом "зв'язку з бандитами".

Отак большевики розправилися не лише з цим селом,а й з іншими. Дуже багато разів вони провокували людей на те,щоб опісля виарештувати.Наприклад: у селі Кокорів-Великий і Кокорів-Малий був головою Голуб.В лютому 1946 р.прийшли до нього два "партизани" і попросили його зробити скоро харчову збірку для хлопців.Через це пішов Голуб і ще 15 селян на 15 років заслання.Навіть і місцевим большевицьким попихачам,які на початку зайняли були великі пости в адміністрації,довелося кінчати свою кар'єру засланням,наприклад: начальник комунхозу м.Єрем'янець,начальник горсовета Кучаренко пішли на заслання на термін по 25 років.

(Уривок із звіту Хорунжого УПА Коваля з 29.ІУ.1947 р.

-+++++++++-

ВИНИЩУЮТЬ СВЯЩЕННИКІВ

В останні часи арештами і вивозами знищено останні рештки греко-католицької Церкви в Польщі.Всіх священників,які жили легально і нелегально,виловлено в польських костелах і вивезено до СССР.Їх майже всіх запроторено на Сибір.Із своїм старим священником,який, за нашою допомогою вдержався,бачився вчора.

(З листа).

--+++++-

ПРИМУСОВА КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ

В 1946 р.большевики не вживали ніяких заходів і намагань засновувати на ЗУЗ колгоспи.Ми думали,що вони й пробувати в нас того не будуть тому,що наші люди на власні очі побачили і почули про те "радісне" життя в колгоспах від голодуючих колгоспників,які цілими масами переходять наші села,просячи хліба.

Проте,большевики почали цю акцію зараз по новому (1947) році і перевели так звану тримісячну ударну кампанію.Зараз по наших Різдвяних святах 1947 р. по селах почали їздити більші відділи військ МВД і переводити мітинги.Спочатку об'їздили села ближчі до районових міст,а пізніше - в першій половині березня - і села дальші від району.Приїхавши в село,найменше 40-50 вояків (хоча боятись не було кого!) зганяли голів родин до громадського будинку,чи до школи "на сход".Там політрук починав торочити своє,що,мовляв,запишіться і держава поможе вам,пришле трактори і т.д. і,нарешті,треба записатися,щоб виконати наказ "Верховного Совета".

На запитання,чому держава не поможе своїм голодуючим колгоспникам,завжди давали відповідь: то - ледарі,не хочуть робити,і тому голодують.Зрозуміло,що люди не підписувались і далі не вели дискусій.

- "Надумаєтесь,і тоді напевне запишитесь!" - такими словами кінчався кожний мітинг .І люди мусіли надумуватись аж три дні,бо вийти було ніяк,бо коло кожного вікна і дверей стояв вояк із машиновим пістолем.Про те,щоб дати людям поживу чи бодай води,ніхто й не думав.

По трьох днях починався крик і плач, як усередині, так і надворі (діти). Тоді приходив той самий політрук і заявляв:

– Ще будете просити, щоб ми вас записали, а тепер – ідіть к чорту!

Кожному чоловікові чи жінці на дверях давали вояки "подарунок" прикладом чи кулаком...

Такі мітинги відбувалися, на підставі даних, які маю, на всій Західній Волині.

У селі Попівці в березні 1947 р. люди підписали згоду по трьох днях "добровільного думання" і заснували колгосп "Вільне Життя". Протягом трьох днів звезли ремамент, вибрали будинки, зігнали скот, а потім самі таки люди підпалили ті будинки. За те вивезено 12 родин.

(– Ю –).

–+++++++–

ЯК ВИНИК ЩЕ ОДИН РЕКОРД ТА НОВИЙ СТАХАНОВЕЦЬ

(-д-). Всі газети в СССР широко пишуть про новий рекорд, якого досягнуто в галузі "соціялістичного" господарства. І цього разу вже не в галузі видобутку вугілля, якого Москва так дуже потребує, а в галузі транспорту.

Кожному відомо, як у совєтській системі працює транспорт. Щоб поїхати до знайомих, треба цілими днями чекати, щоб купити квитка. Не ліпше і з товаровим транспортом, який причиняється до того, що в одних районах гине хліб, а в других панує голод. Недомагання транспорту викликали систему попихачів, які припильнопують, щоб товари своєчасно прийшли до місць свого призначення.

І ось тепер сталінська п'ятилетка вирішила звернути більшу увагу на транспорт. Цією лінією ЦК ВКП(б) і вирішило втягти і транспорт у "социалистическое соревнование". І за інструкціями ЦК, дістала партійна ячейка в Нижнедніпровську завдання встановити нову норму в галузі ремонту паровозів.

Наказ було виконано. 23 квітня 1947 р., протягом десяти годин і 15-ти хвилин, відремонтовано паровоз ФД ч.20-289, який нормально відремонтовувався 106 годин, і ця норма була затверджена міністерством комунікації.

Лінією встановленої норми примуситься скоро працювати місцеве депо, а тоді й усі інші депо, і так почнеться витискання поту в галузі транспорту, щоб цим способом потім заповнювати те, чого не вистачає совєтській владі – життєздатність.

Як виникла нова норма?

Відповідь на це дає газета "Известия" – орган советів депутатів трудящих СССР за 24 квітня 1947 р. Там сказано:

"На своєму засіданні, партійне бюро затвердило ґрафік скорого ремонту паровозів, що випрацьований був інженерами Богдановим і Ерефтяєвим. З ґрафіком ознайомилася бриґада під проводом тов. Маценка, яка мала перевести ремонт. Вже скорше були підготовлені

кк

комплекти всіх частин, можливі заміни (!), продумана організація праці на кожному вузлі ремонту. "На учет была взята каждая минута".

О восьмій годині ранку почався ремонт паровоза. З першої хвилини праці розгорнулося гаряче змагання. Майстрі Романов, Башмаков, Остапчук, слюсар Полторацький, Писарев, Шаповал потрудилися на славу. Оперативно керував працями начальник депо по ремонту т. Приходько. Вся бриґада виконала норму на 300 відсотків.

Через 10 годин і 15 хвилин паровіз вийшов з ремонту. Представник міністерства комунікації визнав якість ремонту зразковою. Цей видний успіх був досягнутий завдяки тому, що тут розкрито та використано нові резерви".

Так пише про цю містерію "орган трудящих". Але й цей матеріял, коли б ми й не мали додаткових відомостей з того самого депо від простих робітників, вистарчає цілком, щоб розкрити новий блахман. В повідомленнях сказано в одному місці, що "норму ремонту паровоза зменшено на десять разів", а в другому, що "вся бриґада виконала норму на 300 відсотків"... Як можна було скоротити норму ремонту на 10 разів, коли вся бриґада виконала норму тільки на 300 відсотків? А далі - чи підготовку різних запасних частин, розміщення їх і т.п. не вважається за працю? І чому також нічого не згадано про додаткових робітників у групі?

За допомогою нового обману встановлено нову норму, яку протягом ближчого часу змушені будуть виконувати всі робітники депо та всі депо в СССР. Ми питаємо: чим же різниться така система норм і змагання від потогонної системи в Англії в 19-му столітті?

-+++++-

ВИННІ ІВАН НОВОХАТЬКО, ГРИГОРІЙ ПОГОЖИЙ ТА ІНШІ

(-с-). Голод шаліє на багатющій Кубані. Кожного дня пухне з голоду десятки людей. І кожний колгоспник уже знає, хто винен цьому. Тільки большевицька партія не хоче вказати пальцем на себе, а старається всю вину перекинути на самих колгоспників. Ось що пише орган "трудящих" з 8 травня 1947 року в статті п.н. "На Кубані не пропаґують досвіду передовиків":

Бриґада Михайла Бровка прославилася на Кубані високою майстерністю у використовуванні сільсько-господарської техніки... Але в Краснодарському краю ще мало наслідників прославленої бриґади. У виконкомі крайового совєту і сільсько-господарському управлінні називають імена Івана Новохатька, Григорія Погожого, Єгора Железнова, Григорія Петренка, Петра Скригленка й інших. Але з чотирьох тисяч тракторних бриґад краю виробили в минулому році вище тисячі га на машину дуже мало. Тисячі трактористів, сотні бриґад та численні МТС не виконали тоді державних плянів робіт і зараз не виконують змінних норм. В МТС та совхозах знають ім'я Михайла Бровка, але не знають методів кращої бриґади. Недалеко від постою бриґади Бровка, на краю широкого поля колгоспу ім. Чернявського, біля зупиненого трактора вовтузиться Григорій Абалимов. Він без передишки називає ім'я знаменитого бриґадира на ймення і по батькові. Але коли його питають про методи роботи, що зробили таким славним це ім'я, він хитро посміхається:

- "Напевно до тієї бригади більше запасних частин надсилають..."

Недавно ще старий механік МТС, сьогодні бригадир тракторної
бригади Виселковської станції Ситників теж нічого не знає
про прийоми праці Бровка, думаючи, що вся справа в "тих осо-
бливих умовах", які дані передовій бригаді. "Секретом" залиша-
ється досвід цієї бригади для керівників машин Кореніівської,
динської і Плахтуновської МТС. Зрештою, не тільки для них. Пос
незрозуміле бельмоче про досвід Бровка предсідник горожансь-
кого районового виконавчого комітету Бороб'йов. Не розібра-
лися толково в тому, що вніс нового Бровко в експлоатацію
тракторного парку керівні робітники управління сільського
господарства... Тракторні бригади краю (Кубанського - прим.
наша) виробили в минулому році в чотири з половиною рази
менше, як бригада Бровка, і з одного гектара зібрали на 27 пу-
дів менше зерна. Поширення великого досвіду дало би Кубані
багато мільйонів пудів зерна..."

Так стоїть справа з прохарчуванням та сільським господарством
на Кубані. Не інакше воно й по всій Україні та СССР. Чи змінять до-
небудь заклики - "добитися рівноцінної праці денних та нічних
змін" при світлі нових смолоскипів, до чого закликає стаття? На-
певно - ні! Селянство вже має досить голоду й норм. Воно хоче сво-
боди й землі, щоб користуватися ними для себе й народу, а не нидіти
в потогонній системі сталінської деспотії!

-ееееееее-

ЗАМАЛО МЕТАЛЮ ДЛЯ МОСКВИ Й ГАРМАТ

"Труд" - орган ВК професійних союзів за 25 травня у статті під
заголовком "За сувору економію, за бережливість", пише:

"Так чому ж господарники вважають за краще працювати по-старому,
ігноруючи інтереси соціялістичної держави, інтереси народу? Мета-
люргійний завод ім. Дзержинського (м. Кам'янське біля Дніпропетров-
ська) перевитратив у квітні 2.376 тонн коксу, 2.143 тонни вапняку,
понад 6.000 тонн залізної руди, понад 2.000 тонн марганцевої руди.
Це спричинило державні видатки розміром 1.780 тисяч карбованців,
підвищило собівартість тонни чавуну понад пляново. Дніпропетров-
ський завод металюргійного устаткування заготовляв тюбінги для
московського метрополітена. За чотири місяці цей завод перевитрату-
вав 70.000 тон металю. Видатки перевищують 1.200 тисяч карбованців".

І далі йдуть поради, як треба господарити. Між іншим, пишеться:

"Виховувати в масах почуття бережливости господаря громадської
власности - важливіший обов'язок профспілок. Це мусить мати важне
місце в їхній культурно-масовій праці. Потрібно, щоб робітники й
службовці за кожним грамом сировини бачили величезні маси цінносте,
економія яких дасть нашій державі додаткові мільйони тонн продук-
ції, зробить родіну багатою, допоможе советським людям виконати скор-
ше післявоєнний п'ятирічний плян".

На нашу думку, ці поради не вистарчають. Треба, насамперед, щоб про-
дукти, вироблювані в Кам'янському та інших заводах залишалися для
потреб місцевого населення, а не йшли на потреби, які ніяк не слу-
жать потребам трудового народу.

-++++++++-

кк

ЗАКІНЧЕННЯ РЕПАТРІЯЦІЇ

6.У.1947 р.радіо Київ передало офіційне повідомлення про закінчення "евакуації українського населення з Польщі та польських громадян з УССР у Польщу".Того ж дня підписано в Варшаві протокол про закінчення "евакуації".З советського боку присутні були: посол СССР у Польщі В.З.Лебедєв,начальник управління для справ переселення при раді міністрів УССР И.П.Русецький,головноуповноваж.для переселення укр.населення з території Польщі в УССР М.А.Ромащенко,головний предсідник УССР по переселенню польського населення з території УССР у Польщу А.А.Цоколь та секретар укр.делегації А.И.Манков.З польського боку: міністр закорд.справ Польщі Модзалевський,заст.держ.секретаря президії ради міністрів Якаб Берман та інші.

В комунікаті зовсім нічого не говориться про наслідки праці комісії й самого переселення.Не згадується про брутальне насильство,застосовуване,зокрема,до українського населення в Польщі та його наслідки - тисячі помордованих людей та спопеліле майно величезних районів прадідівських українських земель.

Нема в комунікаті також ні слова про те,що на місце договору про "переселення,вступив новий договір про винищування українських партизанських частин,які повстали в боротьбі проти німецького окупанта та які борються за те,щоб більше таке насильство не повторялося,та щоб український народ міг свобідно,без диктату Варшави й Москви,висловлювати свою волю.

-+++++++-

ПІД ЗНАКОМ НОВОЇ ПОЗИКИ

(-д-). Здається,ні для кого вже не таємниця,що в СССР усі п'ятилітні пляни фінансується,насамперед,потом фабричних робітників та селян-колгоспників.Вони,що їхні життєві умови п'ятирічні пляни ніяк не узгляднюють,та що не мають елементарних продуктів,потрібних для прожиття,що дістають нуждену платню,примушені майже кожного року давати велику частину свого заробібітку на сталінські потреби.

І ось,уже по війні вдруге розписана так звана "Друга державна позичка для відновлення та розвитку народнього господарства СССР", затверджена радою міністрів СССР 4 травня 1947 р.Позика була "розписана на 20 мільярдів карбованців,з чого знищена війною та голодом Україна мусіла дати суму понад 3 мільярди.

Тягар позики в Україні впав,передовсім,на сільських та міських робітників.Вони змушені були віддати на позику ціломісячну свою платню,цебто,дванадцяту частину свого річного заробітку.Про це зовсім одверто пише кореспондент "Известий" з 7 травня 1947 р.: "На київському заводі "Большевик" на позичку підписалися всі трудящі.Державі дано в позику коло мільйона рублів,що рівняється місячному фондові зароб.платні робітників та службовців".

Завершили підпис позики також колективи заводів ім.Мікояна,4-ї взуттєвої фабрики,будівельного заводу "Ленінська кузня".Пересічно кожний трудящий давав державі свій місячний заробіток...Робітники й службовці Харкова,Одеси,Вінниці,Чернігова,Львова та Ворошиловграда й інших міст республіки підписали на суму,що перевищує фонд їхньої місячної заробітної платні".

kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk

З попалених та заморених голодом сіл теж стягається примусово позички."Правда" 7 травня 1947 р.пише:

"По селах України підписка за два дні становить 661.675.000 карбованців.Нараховується сотні колгоспів і сіл,де позикодавці повнотою виплачують готівкою облігації...За два дня в сталінській області нова позика розміщена серед трудящих на суму 500 мільйонів 500 тисяч карб. - на 35 мільйонів більше,ніж минулого року."

І так чуємо та читаємо в безконечність,що трудящі Львова дали 46 мільйонів,зруйнований Харків - 181 мільйон,одні шахти зобов'язалися дати стільки то більше вугілля,другі - стільки то більше залізної руди.

Трудящі дають на селі та в місті пересічно понад одну дванадцяту частину свого річного заробітку.Але чи дають стільки совєтські буржуї - генерали й полковники червоної армії,високі чиновники державного апарату й НКВД та різні прихвосні,що восхваляють існуючий режим та помагають поневолювати працюючий люд? Вони дають більше,але не пропорціонально до того,що дають трудящі.Наприклад,сталінський підлиза Корнійчук підписав тільки облігацій на 37.000,президент Укр.Акад.Наук 38. тисяч карб.Про Сталіна,Булганіна,Кагановича,Молотова,Берію та інших совєтських держиморд,з яких кожний підписав облігацій на 50 тисяч карб.,навіть нічого не згадується.А в Іх,тих незчисленних совбурів,майно досягає сотень тисяч карбованців.

Чи не виринає одночасно питання,звідки вони беруть такі величезні суми? Чи не є це ті самі гроші,які при кожній нагоді здирається з робітництва та селянства?..

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

КРИТИКА Й РЕЦЕНЗІЯ

НЕ ТОЙ ШЛЯХ І НЕ ТА МЕТОДА

(Рецензія на брошуру Льва Биковського "Україна над океаном").

Коли слідкувати за діяльністю деяких українських політичних груп та деякою мірою за громадським і науковим життям серед української еміграції в Европі,то часто бачиться,як штучно деякі з них хочуть вдержатися на поверхні життя.Ставши перед великими й тяжкими завданнями,які випливають з усього становища України,та великих завдань,які стоять перед сучасним поколінням,вони часто їх спростачують,що неґативно відбивається на самій справі,яку вони виконують,та на наслідках,які вона приносить.

Таке враження складається,коли проглянете Мапу Соборної України і Заприязнених Країн - д-ра Тимоша Олесевича та інж.Д.Лещаренка - Женева,1946 р.Видання Українського Суходольного Інституту ч.12 та Україну над океаном - інж.Льва Биковського - Франкфурт,1946 р.,накладом "Українського Океанічного Інституту".

Увагу на ненормальність та шкідливість появи "Мапи Соборної України" звернула "Українська Трибуна" в статті "Ґеополітична брила,чи ґеополітичний абсурд?"Там,між іншим,сказано:

"Автори мапи поставили собі завдання дати "просторове оформлення Соборної України,що мало б сягати,скромно кажучи,від Дунайця по Владивосток та обіймати чотири члени так зв.Вільної Спільноти Держав Федеративної Соборної України",а саме - "матірну Україну,Козаччину,Казакстан - Сіру Україну та Зелену Україну на Далекому Сході".А втім,і авторам не вистарчає місця на повний образ такого "просторового оформлення",бо залишається ще Зелена Україна,якій на мапі вже забракло місця.У висліді такого "паперового імперіялізму" шановних авторів,майбутня "чотиричленна Федеративна Собрна Україна" (ВСУ) охоплювала би різні території на просторі 9 мільйонів кв.клм.із 75 мільйоновим населенням".

Ми хочемо звернути увагу на інше видання - цього разу "Українського Океанічного Інституту",який виник,невідомо ким заснований,десь у Франкфурті,бо,як відомо,досі існував,як прибудова до однієї політичної групи,"Український Морський Інститут".Але видно,що слово "морський" не відповідало вже "великим дослідникам" і вони рішили поширити його на океанічний.Пояснення причини цього ми знаходимо у слові "Від Редакції",де сказано,що "Видання Українського Океанічного Інституту становлять льоґічне завершення попередніх двох серій: Суходолової та Морської.Думки,в них подані, відповідають світоглядові повітнього українця - великодержавника".

Отже,"Секретаріят Українського Океанічного Інституту" не говорить про те,що погляди,висловлені в книжці,відповідають поглядам якоїсь групи людей чи однієї людини,але хоче інсинувати,що він відповідає поглядам "новітнього українця - великодержавника".

Відкриваючи 5-ту сторінку,розділ 1-й,ви знаходите поділ історії України під кутом цього світогляду.Там сказано: "Перебіг українського відродження в XX-му столітті формально складається з трьох послідовних діб: 1. Від 1905 року до 1917 року,2. Від 1917 до 1939-го та 3. Від 1939 - по сьогоднішній день.

Кожна із згаданих діб витворила і відповідний світогляд,і відповідний,на тодішні обставини,загально панівний серед вдумливих і діяльних верств українського народу,політичний світогляд.

За першої доби ще не можна,власне,говорити про політичний світогляд українського суспільства.Тоді панував переважно підготовчий,загально-національний визвольний світогляд,що перейшов у спадщину з минулого століття.

Друга доба характеризується вже початками державницького світогляду.Він повслі міцнішав та ставав щораз виразнішим у міру розгортання незгасної боротьби за українську державність. Це відбувалося не тільки в самій країні,під ворожою окупацією, а й на еміґрації.З часом цей світогляд глибшав,перетворюючися з українського на всеукраїнський.

Нарешті,вже третя доба виразно помічається від 1939 року.В зв'язку з сучасною світовою війною,дозріває та щораз більше поширюється,переважно серед української еліти,так званий ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЦЬКИЙ СВІТОГЛЯД".

Ми не звертаємо вже уваги на нестислості вислову,але думаємо, що ні один українець,ні навіть чужинець,який знає трохи історію України,не погодиться з тим,що за час від 1905 до 1917 року не можна ґоворити про політичний світогляд українського суспіль-

ства".І не був це також тільки світогляд,що "перейшов у спадщину з попереднього століття".Об'єктивно треба ствердити,що політично-державницький світогляд не тільки був,але він виявлявся також у діяльності таких українських політичних груп,як РУП і УНП.Навіть українським групам,що входили в склад чужих політичних партій,не можна закинути,що вони не мали жодного політичного світогляду.

Невірне також твердження,що друга доба (1917-1939) "характеризується лише початками ДЕРЖАВНИЦЬКОГО СВІТОГЛЯДУ. Державницький світогляд,у розумінні потреби української держави,український нарід мав,бо інакше не було би Української Держави 1917-19 років та всієї пізнішої Визвольної Боротьби.Проблематичне також,чи третя доба українського світогляду (коли взагалі такий поділ має якусь рацію)починається від 1939 року,цебто,від формального приєднання ЗУЗ до УССР.

Розвій українського політично-державницького світогляду бере автор брошури дуже механічноУ нього розвій світогляду визначається поглядом на те,які терени має захоплювати Українська Держава. У нього розвій світогляду степенується так,як прикметник: політичний,український державницький та Всеукраїнський Великодержавницький,що його він навіть пише з великої букви.

З того,що пан Лев Биковський вкладає в розуміння українського світогляду,виходило би,що 12-тилітній юнак,який мислить собі Україну,як імперію,яка панує над усім світом,має вищу стадію "державницького світогляду",як політично зрілий українськиій революціонер.

У розділі П автор дає стисліше визначення "Великодержавницького Українського світогляду",де Україна мислиться,як Соборна Велика держава,тобто,така,що обіймає не тільки терени історичного буття та творчости минулих українських поколінь за останні дві тисячі літ - Матірна Україна - Українська Метрополія,але й терени,що їх нині освоюють сучасні українські покоління,щоб забезпечити потреби майбутніх поколінь - Дочерні України: 1. Ближнє-Східна (Сіра) Україна і 2. Далеко-Східня (Зелена) Україна (Т.Олексіюк)".

Наведені слова ще раз тільки потверджують цілковито механічне розуміння світогляду та його розвою.Його ніяк не послаблює дальша думка,що "розуміння великодержавности визначає не тільки територіяльний зміст,але й одночасно виказує всю динамічну потенцію українства в усіх ділянках і напрямках його життя та в дідових висновках,що випливають з цього",бо зараз у розділі Ш автор каже: "Майбутнє нашого народу випливає з його життєвої сили та далекосяглої просторової експансії переважно у східньому та південно-східньому напрямі. Наслідком цієї історично-колонізаційної тенденції,вільної та невільної,українська Держава прийматиме з часом очевидно такі форми..."

Як же має далі розвиватися Великодержавницький Всеукраїнський світогляд?

На це автор дає відповідь у частині Ш на 7-й сторінці.Він говорить про три основні стадії Української Держави:

"В процесі остаточного закріплювання українського народу передовсім на Матірних просторах від Карпат і Дунаю по Кавказ,

Каспій та Волгу, з потенцією вже нині біля 50 - 60 (?) мільйонів людности, що займає площу понад один мільйон кв.кілом. Цей український життєвий простір побільшується ще й під 100 років триваючим освоюванням дочерніх земель Сірої та Зеленої України, як наслідок українського натиску на схід в райони льосових степів Азії, які уможливлюють провадження хліборобства. Разом потенція такого Всеукраїнського простору становитиме десь близько 8-9 мільйонів кв.клм. та 70 - 74 мільйонів душ людности, а в тому коло 65 - 70% українців. Далі цей простір поширюється також у наслідок політичного побратимства України з Балтійськими, Кавказькими та Туранськими народами. Нарешті, Український Великодержавний Суходолоний простір поєднуватиметься також із сферою українських політично-економічних інтересів на згаданому суходолі.

Морської (великодержавности), що становитиме продовження в часі і просторі того самого, історичного експанзійного процесу... Звідси будуччину України передбачаємо з льогічною послідовністю у формі морської великодержавности, згідно з концепцією 7-ми морей у двох концентрах...

Океанічної (великодержавности), що наступить у дальшій геополітичній послідовності в наслідок розвитку та поширення морської Української Великодержавности... В наслідок цього, Україна, як спадкоємиця колишньої Росії, стає в своїй експансії над берегами Індійського океану.

Говорячи мовою практика, політика, України стремить стати з часом Океанічною Великодержавою, що обійматиме весь Український Океанічний Простір на площі 15 - 20 мільйонів кв.клм. з людністю вже тепер близько 300 мільйонів душ".

Отже, зріст "Великодержавницького Всеукраїнського Світогляду" закінчується великодержавницьким маячінням, що має на меті замінити теперішній московсько-большевицький імперіялізм українським.

Той "світогляд" закінчується вмовлюванням у сучасне українство, що стоїть у затятій боротьбі за своє національне існування, імперіялістичних аспірацій, та мобілізацією проти нього всіх сил усього українського геополітичного простору. "Великодержавницький" світогляд переміняється в великодержавницьке маячення, яке ми вже бачили на прикладі польського шовінізму, який спричинився до втрати польської держави.

Думаємо, що висловимо думку всього українського народу - як у Краю, так і на еміграції - (за винятком панів з "Океанічного Інституту), що такий світогляд ніяк не відповідає його настановленню та його уявленням про Українську Державу та її ролю.

Такий "світогляд" шкідливий з огляду на те, що він відриває зокрема молоду людину від основної праці над своїм світоглядом, над кристалізацією своїх духово-політичних сил, на хворобливе маячення про неорганічний для українського народу імперіялізм у формі панування над іншими народами. Отже, такий світогляд не є державницький ні у внутрішньому, ні також у зовнішньо-політичному розумінні.

\+ +

\+

Висловлені зауваги не означають ніяк, що нам не треба студіювати та розробляти питань нашого ґеополітичного простору. Нам треба його добре знати. Тільки, знов, питання і проблеми не можна ставити в "океанічному масштабі", як це робить п. Лев Биковський. Сьогоднішній етап визвольної боротьби вимагає, передусім, основного вивчення ґеополітичних питань середньої та східньої Европи та Азії. Але ці проблеми треба поставити та вивчати не у мряковинні фраз, а починати від речей елементарних, щоб усе збільшувати круг свого досліду. Бо не можна говорити про взаємини України з Тихим океаном, коли при кількості українського населення автор ставить знак запиту.

Всю роботу треба робити скромно, без зайвого шуму та назв про різні "Інститути", але основно, використовуючи всі можливості і дані наукових матеріялів та наукових сил, які є до розпорядимости українській еміграції.

Тільки на ґрунтовних студіях, великому внутрішньому скупченні - не на саморекламі, не на фразах, а на творчій праці, створений буде всеукраїнський державницький світогляд. Тільки шляхом великого заглиблення в собі самому, Український нарід віднайде істини свого ґеополітичного простору та займе становище до різних проблем свого державного будівництва.

Стверджуємо, що так зв. "Океанічний Інститут" ще не вступив ні на шлях, ні методи, які властиві українському народові, а зокрема тій його частині, яка двигає на своїх плечах тягар визвольної боротьби. Він - у полоні дитячого мрійництва, з якого український світогляд уже визволився.

-өөөөөө-